

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ

Επιθεώρηση

ΑΔΙΣΠΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Διοικητής ΑΔΙΣΠΟ
Υπτιγος Γεώργιος Σεφερλής

**ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Διευθυντής Σπουδών
Απχος Ιωάννης Λεοντακιανάκος ΠΝ
Πχος Νικολιδάκης Ευτύχιος ΠΝ
Ανχης (ΔΒ) Δημοσθένης Σημιαϊκής
Αντχος (Μ) Κων/νος Πολίτης
ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν
Επχίας (ΠΖ) Ευσταθίου Ελένη
ΜΥ Θεοδώρα Χατζηδάκη

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ

ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ

Αλχίας (ΠΖ) Χριστίνα Αντωνιάδου
ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Τμήμα Μελετών Ερευνών ΑΔΙΣΠΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Πχης Θ. Νικολαΐδης ΠΝ
Ασχος (ΜΗ) Φίλιππος Χατζηγεωργιάδης
Ανχης (ΠΖ) Ιωάννης Κουριδάκης,
Πχης Γεώργιος Κυριακόπουλος ΠΝ,
Τχης (ΠΖ) Στέφανος Δοξάκης
Υπτιγος ΠΣ Βασίλειος Γ. Τουλίκας
Έδρα Ασφάλειας Στρατηγικής
Έδρα Επιχειρησιακής Σχεδίασης
Έδρα Διακλαδικού Αμυντικού Προσανατολισμού
Έδρα Διακλαδικών Επιχειρήσεων-Ασκήσεων

ΔΙΑΝΟΜΗ

Υπουργεία, Γενικά Επιτελεία,
Στρατιωτικοί Σχηματισμοί, ΓΕΕΦ, ΣΕΘΑ,
Στρατιωτικές Σχολές,
Σπουδαστές ΑΔΙΣΠΟ,
ΑΕΙ, Ινστιτούτα και Ερευνητικά Ιδρύματα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΤΙΡΙΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Γεωργικής Σχολής 29, ΤΚ 55535 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 472603, FAX 2310 471710
e-mail: grammateia@adispo.auth.gr

Διανέμεται Δωρεάν

Το Περιοδικό "Διακλαδική Επιθεώρηση"
δημοσιεύεται και στο διαδύκτιο
στον ιστοχώρο του ΓΕΕΘΑ
www.geetha.mil.gr
(επιλογή: οργάνωση/..ΑΔΙΣΠΟ)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στη Διακλαδική Επιθεώρηση δημοσιεύονται:

- Επιστημονικές εργασίες και διαλέξεις των Σπουδαστών της Σχολής, ομιλίες της Ηγεσίας του ΥΕΘΑ, που αφορούν τις ΕΔ, Καθηγητών Πανεπιστημίων και γενικά Πνευματικών Προσωπικοτήτων, για θέματα Διακλαδικού ενδιαφέροντος, Στρατηγικής, Γεωπολιτικής και Διεθνών Σχέσεων.
 - Συμπεράσματα ή αποσπάσματα από σεμινάρια, ημερίδες και διημερίδες, που διοργανώνει η Σχολή.
 - Εκπαιδευτικές και λοιπές δραστηριότητες της Σχολής.
- Οι εργασίες πρέπει να περιλαμβάνουν πλήρη επιστημονική τεκμηρίωση - βιβλιογραφία, να αναφέρουν πλήρως τα στοιχεία του συγγραφέα και να μην υπερβαίνουν τις 4000 λέξεις.
- Δε δημοσιεύονται εργασίες που περιέχουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, εργασίες που δεν τεκμηριώνεται το περιεχόμενό τους και έχουν αιχμές πολιτικής φύσεως ή μη ευπρεπείς εκφράσεις.
- Δημοσίευση εργασίας δε σημαίνει αποδοχή απόψεων του συγγραφέα της από την ΑΔΙΣΠΟ.
- Οι βιβλιογραφικές σημειώσεις πρέπει να έχουν ενιαία αρίθμηση, να βρίσκονται στο τέλος του άρθρου και να δίνονται ως εξής: Ονοματεπώνυμο συγγραφέα, Τίτλος βιβλίου και υπότιτλος, Εκδοτικός οίκος, Έτος έκδοσης, Σελίδα.
- Οι μελέτες στρατηγικού και γεωπολιτικού περιεχομένου πρέπει να συνοδεύονται και από σχετικούς χάρτες και σχεδιαγράμματα.

Η οποιαδήποτε εργασία πρέπει να παραδίδεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Δεν επιστρέφεται το υλικό, ανεξάρτητα αν δημοσιευθεί ή όχι.

πρόλογος

του Υπτιγου Γεώργιου Σεφερλή

e
d
i
t
o
r
i
a
l

"Αποστολή της Σχολής είναι να παρέχει σε ανώτερους Αξιούχους των τριών Κλάδων των ΕΔ, διακλαδική εκπαίδευση επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου, καθώς και επιμόρφωση σε βασικά θέματα γεωπολιτικής, με σκοπό την προαγωγή της ικανότητάς τους στη σχεδίαση, διεύθυνση και διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων, την κατάρτισή τους για την στελέχωση εθνικών και συμμαχικών διακλαδικών στρατηγείων στο εσωτερικό ή εξωτερικό και να τους καταστήσει ικανούς διοικητές και επιτελείς επιχειρησιακών σχηματισμών".

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται η εκπαιδευτική δραστηριότητα της σχολής δίνοντας έμφαση:

Στην διεύρυνση του όρου "στρατιωτική διπλωματία", στη χρήση δηλαδή των στρατιωτικών μέσων παράλληλα με τα διπλωματικά για την επίτευξη πολιτικών στόχων. Η εφαρμογή της στρατιωτικής διπλωματίας στον σύγχρονο και ευμετάβλητο κόσμο απαιτεί επιστημονική προσέγγιση, πλούσιες γνώσεις/πληροφορίες και συνεχή μελέτη/ενασχόληση με μία ποικιλία θεματικών ενοτήτων. Η ενίσχυση και αναβάθμιση της στρατιωτικής διπλωματίας, επιδιώκεται μέσω της παρεχόμενης εκπαίδευσης με την ενημέρωση των σπουδαστών σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων όπως:

Η πολιτικό-στρατιωτικό-διπλωματική κατάσταση διαφόρων κρατών,

Η παγκόσμια οικονομική κρίση και τυχόν επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία,

Η κατάσταση ασφάλειας στα Βαλκάνια, η κατάσταση ασφάλειας στη μέση Ανατολή,

Η κατάσταση ασφάλειας και η ενεργειακή πολιτική στον Καύκασο, τα αποτελέσματα του πολέμου στον Καύκασο,

Οι σχέσεις με ΗΠΑ-Ρωσία, η συμμετοχή των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων σε αποστολές του εξωτερικού,

Η ενημέρωση σε θέματα πειρατείας, λαθρομετανάστευσης και άλλων σύγχρονων μορφών ασφαλείας και θεμάτων Διεθνούς Δικαίου.

Μέσω ατομικών ή ομαδικών σεμιναρίων και μηνιαίων επισκοπήσεων, στην εθνική στρατηγική και αμυντική πολιτική, να ερευνήσουν την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής ασφάλειας καθώς επίσης και τον μετασχηματισμό του ΝΑΤΟ. Προσεγγίζουν αναλυτικά και αξιολογούν τις ανταγωνιστικές τάσεις στην Αφρική, ερευνούν τα αντικρουόμενα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων ισχύος στις εξωτερικές τους σχέσεις και τις θέσεις των για την διαμόρφωση της πολιτικής σε

σχέση με την κλιματική αλλαγή του πλανήτη, εκτιμούν με τη γεωπολιτική προσέγγιση τη σημερινή κατάσταση για την περιφερειακή πολιτική και την ασφάλεια στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, που επηρεάζουν την εθνική μας στρατηγική.

Στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των σπουδαστών όσο και των εκπαιδευτών, σε συνέδρια, ημερίδες και διαλέξεις των Επιστημονικών Ιδρυμάτων και φορέων της Θεσσαλονίκης, καθώς η ΑΔΙΣΠΟ λειτουργεί και ως επιστημονικός και επιτελικός φορέας, στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων, για θέματα Διακλαδικότητας, Άμυνας, Ασφάλειας και Γεωπολιτικής - Στρατηγικής, Εθνικού, Συμμαχικού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη της μεθοδολογίας στην επιχειρησιακή σχεδίαση, και τη διαχείριση κρίσεων προκειμένου να καλύψει τις απαιτήσεις σε στρατηγικό και επιχειρησιακό περιβάλλον με την:

Ενθάρρυνση ανάπτυξης και παρουσίασης καινοτόμων ιδεών.

Μέσω περιπτώσιολογικών μελετών (case studies), ατομικών ή ομαδικών σεμιναρίων της εμπέδωσης των υφισταμένων θεσμικών κειμένων, της αναζήτησης της βέλτιστης εφαρμογής τους σε διακλαδικό επίπεδο και στην υποβολή προτάσεων βελτίωσης ή και τροποποίησής τους.

Μεγιστοποίηση του αποτελέσματος της επιχειρησιακής συνέργειας και της αλλαγής της νοοτροπίας, με την κατανόηση του ρόλου των κλάδων και των δυνατοτήτων αυτών.

Διασύνδεση των γεωπολιτικών τεκταινόμενων με τη διαδικασία στη λήψη απόφασης μέσω καταλλήλων διαμορφούμενων σεναρίων και παιγνίων.

Υλοποίηση σε πλήρη ανάπτυξη ασκήσεων που διεγείρουν τις διαδικασίες λειτουργίας και συντονισμού επιτελικών διεργασιών και επαλήθευσης των προϊόντων αυτών.

Στο παραπάνω πλαίσιο της αποστολής της, η Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου έχει δημιουργήσει τις συνθήκες, ώστε Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων που εκπαιδεύονται σε αυτή, να λαμβάνουν τα αναγκαία και απαιτούμενα εφόδια πνευματικά, ατομικά και επαγγελματικά, ώστε να καλύπτουν τις απαιτήσεις της υπηρεσίας στο βαθμό που επιβάλλεται από την παρούσα γεωπολιτική κατάσταση και την ανάγκη της επιχειρησιακής επάρκειας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσφώνηση του Διοικητού της
Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής
Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ) Υππγου
Γεώργιου Σεφερλή προς τον
Υπουργό Εθνικής Άμυνας

4

76 Ημερίδα

Opening remarks of the
commander of Hellenic
Supreme Joint War College
Lt General George Seferlis

Πρόλογος

1

Ομιλία του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Ευάγγελου
Βενιζέλου στους σπουδαστές και τα στελέχη της
Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ)

6

Στρατιωτική Διπλωματία του 21ου αιώνα
(Νέες Ιδέες - Προοπτικές - Επιδιώξεις)
του **Πχη Θ. Νικολαΐδη ΠΝ**

20

Η Γερμανική Εισβολή στη Γαλλία (1940) ως
Παράδειγμα Επεξεργασμένου Τρόπου Ενέργειας
του **Ασρχου (ΜΗ) Φιλίππου Χατζηγεωργιάδη**

41

Η Υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας, η Ανάπτυξη-Εγκατάσταση
Δυνάμεων και ο Καθορισμός-Προστασία των Γραμμών Επικοινωνιών
κατά τις Επιχειρήσεις "Desert Shield" και "Desert Storm" στον
Περσικό Κόλπο
των σπουδαστών, **Ανχη (ΠΖ) Ιωάννη Κουριδάκη,**
Πχη Γεώργιου Κυριακόπουλου ΠΝ, Τχη (ΠΖ) Στέφανου Δοξάκη

56

Αποστολή - Οργάνωση - Δομή - Επιχειρήσεις
Πυροσβεστικού Σώματος
του **Υποστράτηγου Π.Σ. Βασιλείου Γ. Τουλίκα**

65

Ημερίδα ΑΔΙΣΠΟ
Θέμα: "New initiatives in an era of new Security Challenges"
(George C. Marshall European Center)

76

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δραστηριότητες **76**

Επισκοπήσεις - Παρουσιάσεις - Ασκήσεις **87**

Επισκέψεις - Διαλέξεις **80**

Εκπαιδευτικές Επισκέψεις -
Αγιασμός - Κοπή Βασιλόπιτας **89**

Ο Υπουργός
Εθνικής Άμυνας
κ. Ευάγγελος
Βενιζέλου στην
ΑΔΙΣΠΟ **80**

Διάλεξη του
Διοικητή της
ΕΥΠ **81**

Διάλεξη του
Γενικού
Επιθεωρητή της
ΕΛ.ΑΣ Β. Ελλάδος **81**

Διάλεξη του
Περιφερειάρχη
ΠΣ Κεντρικής
Μακεδονίας **81**

Διάλεξη του
Ακολούθου
Άμυνας ΗΠΑ **82**

Minister-Counsellor of
Embassy of Russian
Federation **82**

Διάλεξη της
Εκπροσώπου
τύπου του
NATO **83**

Διάλεξη του
ΑΚΑΜ Γαλλίας **83**

Διάλεξη του
ΑΚΑΜ Μ. Βρετανίας **83**

Επισκοπήσεις **87**

Παρουσιάσεις **88**

Ασκήσεις **88**

Επίσκεψη της
ΑΔΙΣΠΟ στο
ΓΣΣ/NDC-GR **89**

Επίσκεψη της
ΑΔΙΣΠΟ στο
Βυζαντινό Μουσείο
Θεσσαλονίκης **89**

Αγιασμός
στην ΑΔΙΣΠΟ **90**

Κοπή Βασιλόπιτας **90**

Προσφώνηση του Διοικητού της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ) Υπτιγού Γεώργιου Σεφερλή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας

Κύριε Υπουργέ,

Επιτρέψτε μου να σας καλωσορίσω για ακόμα μία φορά, ως Διοικητής της Σχολής, στην ΑΔΙΣΠΟ.

Η εδώ παρουσία σας καταδεικνύει το ενδιαφέρον για την άμεση ενημέρωσή σας, για το έργο που έχει επιτελεσθεί, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων σας και στην υλοποίηση του Νόμου 3883/10, που παρέχει την δυνατότητα συνεργασίας με τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα ινστιτούτα αμυντικών ερευνών, αλλά παράλληλα και το ενδιαφέρον σας για την άμεση ενημέρωση των αξκών των Ενόπλων Δυνάμεων, ως πολιτικός προϊστάμενος, σε θέματα της αρμοδιότητάς σας.

Η εκπαίδευση της 8ης εκπαιδευτικής σειράς, στην οποία εκπαιδεύονται συνολικά 199 αξκοί, στους οποίους συμπεριλαμβανομένου 10 Κύπριοι και 6 αλλοδαποί, άρχισε την 6 Σεπ 2010 και θα ολοκληρωθεί την 8 Ιουλ 2011.

Η Σχολή, κ. Υπουργέ στο πλαίσιο των κατευθύνσεων σας, αλλά και στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου 3883/10, έχει αποστείλει επίσημο έγγραφο προς τα Πανεπιστήμια της Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλειο και Μακεδονίας για την δημιουργία σεμιναριακών κύκλων μαθημάτων και προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών. Συγκεκριμένα:

- Με το Αριστοτέλειο, αναμένουμε την πρόσκληση για έναρξη διερευνητικού διαλόγου.

- Με το Μακεδονία, το πρωτανικό συμβούλιο έχει αποδεχθεί ομόφωνα το αίτημα μας και έχουν συγκροτηθεί ομάδες εργασίας εκατέρωθεν, για την περαιτέρω διερεύνηση υλοποίησης των απαιτήσεων μας.

Με τα ινστιτούτα αμυντικών ερευνών έχουμε προγραμματίσει δυναμικά σεμινάρια, με σύγχρονη θεματολογία, για την κάλυψη των απαιτήσεων της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και της προβολής της Σχολής ως επιστημονικού φορέα του ΓΕΕΘΑ.

Επιπλέον στο πλαίσιο της βελτίωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στρατιωτικής και ακαδημαϊκής, η Σχολή από την παρούσα εκπαιδευτική σειρά:

- Ακολουθεί σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους, για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και με την συμμετοχή του συνόλου των σπουδαστών.

- Εφαρμόζει βιωματική εκπαίδευση και μεθοδολογία, στην επιχειρησιακή σχεδίαση, η οποία καλλιεργεί το πνεύμα της διακλαδικότητας και δεν οδηγεί σε προδιαγεγραμμένες λύσεις.

- Έχει αναπτύξει σύγχρονο ιστοχώρο, με την εφαρμογή να έχει αναρτηθεί

στον εξυπηρετητή (server) του δικτύου του ΑΠΘ και να είναι προσβάσιμος από τους σπουδαστές, το προσωπικό, αλλά και εξωτερικούς επισκέπτες, δίνοντας την δυνατότητα:

- α) Εξοικονόμησης χρόνου, χρημάτων και στους
- β) Σπουδαστές να γνωρίσουν και να λειτουργήσουν σε μοντέρνο εργασιακό περιβάλλον σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Κύριε Υπουργέ θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι τόσο το προσωπικό της Σχολής όσο και οι σπουδαστές κάτω από την παρούσα οικονομική συγκυρία, εργάζονται, μελετούν, συμμετέχουν δυναμικά και αποδίδουν τα αναμενόμενα και προσδοκώμενα από τη Σχολή και τους ακαδημαϊκούς καθηγητές.

Είμαι βέβαιος ότι με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, της παρούσας εκπαιδευτικής σειράς:

Η Σχολή θα έχει αναπτύξει νέες προοπτικές εξωστρέφειας, θα δύναται αξιόπιστα να αποτελέσει παράγοντα υλοποίησης διεθνών συμμαχικών συνεργασιών.

Οι εκπαιδευόμενοι αξικοί θα δύναται να καλύψουν με επαγγελματικό τρόπο τις θέσεις που θα τοποθετηθούν διότι πέρα από τις επιχειρησιακές γνώσεις θα δύναται να κατανοούν καλύτερα τα συμβαίνοντα τόσο στην εγγύς περιοχή μας όσο στη διεθνή σκηνή.

Κύριε Υπουργέ θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την εδώ παρουσία σας, η οποία είναι ουσιαστικής αξίας και χρησιμότητας για το μόνιμο προσωπικό και τους σπουδαστές.

Κύριε Υπουργέ το βήμα της σχολής είναι στη διάθεση σας.

Ομιλία του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Ευάγγελου Βενιζέλου στους σπουδαστές και τα στελέχη της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ) την 10η Δεκεμβρίου 2010

Το πλαίσιο της Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και Ασφάλειας

Κύριε αρχηγέ του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, στρατηγέ, κύριε διοικητά, κύριοι, χαίρομαι γιατί βρίσκομαι ξανά στην Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Χαίρομαι γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να απευθύνομαι σήμερα στην παρούσα εκπαιδευτική σειρά. Τα οχτώ χρόνια λειτουργίας της ΑΔΙΣΠΟ την έχουν αναδείξει ως ένα χώρο απολύτως αναγκαίο για την ανάπτυξη της διακλαδικότητας και για την προετοιμασία των νέων επιτελικών στελεχών και χαίρομαι γιατί μεταξύ των σπουδαστών της Σχολής έχουμε αξιωματικούς από φίλες χώρες, αξιωματικούς που έχουν κάνει και τις πρωτοβάθμιες σπουδές τους στις παραγωγικές σχολές της χώρας μας, και φυσικά αξιωματικούς από την Κυπριακή Δημοκρατία, που ούτως ή άλλως προέρχονται όλοι από τις παραγωγικές μας σχολές και συνεργάζονται με Ελλαδίτες αξιωματικούς στην Εθνική Φρουρά.

Μια σύντομη αναφορά στην οικονομική συγκυρία

Όπως ανέφερε ο διοικητής της Σχολής, η οικονομική συγκυρία είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Η χώρα βρίσκεται σε μια δημοσιονομική περιδίνηση όχι μόνη της, μαζί με πολλές άλλες χώρες ευρωπαϊκές. Η κρίση δεν αφορά μόνον την Ευρώπη, δεν αφορά μόνο τη ζώνη του ευρώ, αφορά όλες σχεδόν τις νομισματικές ζώνες.

Είναι μια κρίση στην πραγματικότητα πολιτική, είναι μια κρίση που αναδεικνύει τη αδυναμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λειτουργήσει ως μία ολοκληρωμένη πολιτική

οντότητα, να υποστηρίξει με τους ανάλογους θεσμούς και με τις αναγκαίες πολιτικές πρωτοβουλίες το μεγάλο εγχείρημα του ευρώ. Γιατί είναι πραγματικά αντιφατικό να υπάρχουν προωθημένοι χρηματοοικονομικοί θεσμοί, να υπάρχει κοινό νόμισμα, να υπάρχει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αλλά να μην υπάρχει ένας ισχυρός κοινοτικός προϋπολογισμός, να μην υπάρχουν θεσμοί που θέτουν υπό έλεγχο το ενδοκοινοτικό εμπόριο, να μην υπάρχουν θεσμοί αναπλήρωσης των αναπτυξιακών ελλειμμάτων, όπως συμβαίνει σε άλλες περιοχές του κόσμου που έχουν αναδείξει κατά κυριολεξία ομοσπονδιακά συστήματα διακυβέρνησης.

Η κρίση έχει καταστεί πολιτική εδώ και πάρα πολύ καιρό γιατί έχει καταστεί φανερό πως αυτό που λείπει είναι συγκροτημένες διαδικασίες και **θεσμοί παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης**. Ούτε οι είκοσι ισχυρότερες οικονομίες του κόσμου, οι G20, μπορούν να λειτουργήσουν δυστυχώς ως υποκατάστατο του ΟΗΕ, ούτε οι οχτώ μεγαλύτερες οικονομίες,

οι G8, μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα οικονομικό και χρηματοοικονομικό Συμβούλιο Ασφαλείας.

Η τύχη της χώρας εξαρτάται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό από εξελίξεις ευρωπαϊκές και διεθνείς που δεν τις ελέγχουμε, τις οποίες μπορούμε να επηρεάσουμε σε πάρα πολύ μικρό βαθμό, γι' αυτό χρειάζεται πάρα πολύ μεγάλη προσοχή. Χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή γιατί υπάρχουν κυρίαρχες αντιλήψεις και κυρίαρχα κριτήρια, στα οποία δεν είναι εύκολο να αντιτάξει κανείς μια πιο σύνθετη και πιο εκλεπτυσμένη επιχειρηματολογία, ιδίως όταν βρίσκεται σε θέση αδυναμίας και διαπραγματεύεται ενόψει πολύ συγκεκριμένων αναγκών του.

Υπάρχουν όμως πάρα πολλά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε εμείς ως χώρα μόνοι μας, με δικές μας πρωτοβουλίες. **Είναι στην πραγματικότητα τρεις οι άξονες στους οποίους πρέπει να κινηθούμε:**

Ο πρώτος είναι η συνεπής εφαρμογή του μνημονίου, δηλαδή των όρων και των δικαιопρακτικών θεμελίων της δανειακής σύμβασης που μας συνδέει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, γιατί εάν δεν εκταμειωτούν οι δόσεις του δανείου η χώρα δε θα μπορέσει να καλύψει τις δανειακές τις ανάγκες, δε θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες από πλευράς δημοσίων δαπανών. Αυτό είναι το λιγότερο, είναι το προοίμιο.

Ο δεύτερος άξονας είναι να κάνουμε όλα όσα υπερβαίνουν το μνημόνιο και αφορούν τις δικές μας εθνικές πρωτοβουλίες, τη δική μας εθνική στρατηγική ανασυγκρότησης. Αυτά που αφορούν το κράτος με τη μορφή της δημόσιας διοίκησης, το κράτος με τη μορφή του μοχλού υποστήριξης της ανάπτυξης, το κράτος με τη μορφή του κοινωνικού κράτους, με τη μορφή ενός δικτύου κοινωνικής συνοχής και ασφάλειας που δε χρειάζεται μόνον δαπάνες, αλλά χρειάζεται και θεσμούς και ευαισθησίες και επάρκεια διοικητική.

Και ο τρίτος άξονας είναι να διαμορφώσουμε τις προϋποθέσεις της υπέρβασης, δηλαδή να φωτίσουμε την έξοδο του τούνελ. Η παράταση της εξόφλησης του δανείου των 110 δις. ευρώ, που αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 του δημοσίου χρέους της χώρας, εάν ολοκληρωθεί, όπως θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα γίνει, θα είναι η πρώτη προϋπόθεση. Πρέπει να δούμε πώς αυτή τη στιγμή κατανέμεται σε κομιστές το υπόλοιπο μέρος του

χρέους, πού βρίσκεται στα χέρια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στα χέρια ελληνικών τραπεζών, στα χέρια ελληνικών ασφαλιστικών ταμείων κατά περίπου άλλο 1/3, και στα χέρια της διεθνούς αγοράς κατά άλλο 1/3 προκειμένου να μπορέσουμε να κάνουμε χειρισμούς που είναι αναγκαίοι σε συνδυασμό με πρωτογενή πλεονάσματα και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Χωρίς αυτά τα δύο μια χώρα που ο λόγος του χρέους της σε σχέση με το ΑΕΠ θα υπερβαίνει το 160% δεν μπορεί εύκολα να βγει από την περιδίνηση.

Γι' αυτό χρειάζεται μια προσπάθεια εντατική τα επόμενα τρία χρόνια, μια προσπάθεια πανεθνική, στην οποία πρέπει να μετέχει ο καθένας κατά το μέτρο των δυνατοτήτων του με αίσθημα εθνικής συνοχής και κοινωνικής δικαιοσύνης που δεν είναι εύκολο να εμπεδωθεί, γιατί ο καθένας έχει μια εύλογη αμφιβολία για το αν πράγματι τα βάρη κατανέμονται δίκαια. Και αυτό αφορά πρωτίστως αυτούς που δεν είναι μισθωτοί και συνταξιούχοι είτε του δημόσιου είτε του ιδιωτικού τομέα, όμως χρειαζόμαστε στοιχειώδη χρόνο για να τα κάνουμε όλα αυτά και αυτός ο χρόνος δεν υπάρχει.

Αυτό σημαίνει ότι μερικές φορές προτάσσονται κινήσεις που αποδίδουν άμεσα αποτελέσματα και ως εκ τούτου είναι πιο εύκολες, έπονται κινήσεις πιο πολύπλοκες, πιο δύσκολες που αφορούν τις σχέσεις οικονομίας και παραοικονομίας, που αφορούν την επάρκεια του φορολογικού συστήματος, την επάρκεια του κοινωνικο-ασφαλιστικού συστήματος, το μοντέλο ανάπτυξης. Πρέπει ταυτόχρονα να υποστηρίξουμε το υφιστάμενο μοντέλο ανάπτυξης που προσφέρει στο ΑΕΠ μέσα από την οικοδομή, μέσα από τον τουρισμό, μέσα από το λιανικό εμπόριο και να οργανώνουμε τη μετάβαση σε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης το οποίο είναι πιο σύγχρονο, πιο ανταγωνιστικό, πιο έξυπνο, πιο καλά στοχευμένο.

Η συμβολή του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Αυτό είναι μια πολύ σύνθετη δραστηριότητα και σε όλα αυτά μετέχουμε και εμείς πρέπει να ξέρετε ως Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, διότι η κοινή γνώμη αντιμετωπίζει την άμυνα και την ασφάλεια με αντιφατικό τρόπο: Επενδύει πάρα πολλά στο αίσθημα ασφάλειας. Θέλει να νιώθει αξιοπρεπής και κυρίαρχος αντιλαμβανόμενος πόσο εξαρτημένος είναι οικονομικά. Δεν θέλει να νιώθει ότι συνεχίζονται αλόγιστες οι σπάταλες επιλογές στο πεδίο των στρατιωτικών δαπανών. Από την άλλη δεν θέλει να μένει τίποτα αναπάντητο, όταν υπάρχουν κάθε είδους προκλήσεις. Εκ τρίτου, θέλει να αποφεύγονται οι εντάσεις και οι κρίσεις και να μη διασαλεύεται η σταθερότητα και η ειρήνη, αλλά χωρίς να θίγεται η κυριαρχία, χωρίς να παραβλάπτεται η ακεραιότητα και χωρίς να διαμορφώνεται η εικόνα μιας χώρας που ενδίδει και που δεν υπερασπίζεται με τρόπο απόλυτο και αποτελεσματικό την κυριαρχία της, τα κυριαρχικά της δικαιώματα και τις διεθνείς αρμοδιότητές της.

Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας εκτελέστηκε το 2010 έτσι ώστε τελικά να δαπανηθούν κονδύλια 20% λιγότερα από τα προϋπολογισθέντα σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2010 που ψηφίστηκε το Δεκέμβριο του 2009 και επί τη βάση αυτή ο προϋπολογισμός του 2011 είναι κατά 21% μικρότερος από τον προϋπολογισμό του 2010. Αυτό δεν αφορά τις αποδοχές του προσωπικού που έχουν υποστεί όποια μείωση υπέστησαν οριζόντια μαζί με όλο το προσωπικό του Δημοσίου, αφορά όμως λειτουργικές δαπάνες όπου υπάρχει τεράστιο περιθώριο εκλογίκευσης και καλύτερης στόχευσης και αφορά τις **δαπάνες για εξοπλιστικά προγράμματα**, μέσω των οποίων συμβάλλαμε πέρυσι στον περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά 1,6 δισ. ευρώ πέραν των προϋπολογισθέντων και θα συμβάλουμε φέτος κατά 2,2 δισ. ευρώ, κατά 500 εκατ. επιπλέον, ενώ ταυτόχρονα αυτούς τους 14 μήνες **απεγκλωβίσαμε σημαντικότερα εξοπλιστικά προγράμματα όλων των κλάδων**, τα οποία παρακωλύοντουσαν αδικαιολόγητα επί χρόνια:

Λύσαμε προβλήματα σε σχέση με το πιο κρίσιμο ζήτημα που είναι η μεταφορά προσωπικού, για μια χώρα όπως η Ελλάδα, ιδίως στο χώρο του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου, απελευθερώνοντας το εγκλωβισμένο για μεγάλο διάστημα πρόγραμμα των μεταφορικών ελικοπτέρων NH 90 στο Στρατό. Λύσαμε το πρόβλημα των βλημάτων των νέων αρμάτων LEO. Λύσαμε το πρόβλημα των αυτοκινούμενων πυροβόλων. Προωθήσαμε το προβληματικό πρόγραμμα επικοινωνιών ζώνης-μάχης EPMHS. Στο Ναυτικό αντιμετωπίστηκε το κορυφαίο ζήτημα των υποβρυχίων και της ναυπηγικής βιομηχανίας της χώρας και θα αντιμετωπιστεί και το ζήτημα των φρεγατών, ενώ συνεχίζεται κανονικά το πρόγραμμα των πυραυλακάτων. Στην Αεροπορία αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα των ανταλλακτικών των πτητικών μέσων, μετά από καθυστέρηση, όπως και το πρόβλημα της εργοστασιακής συντήρησης των κινητήρων των αεροσκαφών F16 όλων των γενεών.

Και κατά την ίδια λογική θα αντιμετωπίσουμε τους επόμενους μήνες τέτοιες εκκρεμότητες χρονίζουσες, προκειμένου να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε τις νέες ρυθμίσεις για τη δομή δυνάμεων και για το μακροπρόθεσμο πρόγραμμα εξοπλισμών και για το τριετές κυλιόμενο πρόγραμμα εξοπλισμών όπως προβλέπει ο νόμος 3883/2010.

Και κυρίως όπως ξέρετε τον προηγούμενο χρόνο επενδύσαμε σε υποδομές προσωπικού. Αυτό είναι το νόημα των **νέων ρυθμίσεων για την ιεραρχία και τις προαγωγές του στρατιωτικού προσωπικού** που επιβάλλει κανόνες αξιοκρατίας και διαφάνειας, που εγκαθιστά τη νομιμότητα και το κράτος δικαίου στα συμβούλια μεταθέσεων, στα συμβούλια προαγωγών, στο πειθαρχικό δίκαιο. Είναι πολύ χρήσιμο για εσάς που είστε νέοι επιτελείς να μελετήσετε το κείμενο του νόμου 3883/2010 για να αντιληφθείτε ποιο είναι το πνεύμα που διέπει αυτές τις ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν το μέλλον σας και την πορεία σας.

Και αυτό κατέστη εφικτό επειδή αντιμετωπίστηκε το **συνταξιοδοτικό πρόβλημα** του στρατιωτικού προσωπικού με τον πιο ήπιο και δίκαιο τρόπο σε σχέση με την οξύτητα του προβλήματος σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και με όλα όσα γίνανε και για το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της χώρας αλλά και για το συνταξιοδοτικό πρόβλημα των πολιτικών υπαλλήλων του δημοσίου.

Άρα αυτή τη στιγμή πρέπει και οι Ένοπλες Δυνάμεις -και το δείχνουν αυτό με συνέπεια και σοβαρότητα όπως πάντα- να στέλνουν το μήνυμα πως έχουν συνείδηση της κατάστασης, πως ως τμήμα του ελληνικού λαού και της κοινωνίας, ένστολο, με παράδοση, πειθαρχημένο, υψηλής ποιότητας και εξαιρετικών δεξιοτήτων αντιλαμβάνονται το μέγεθος της κρίσης, συμπάσχουν και συμβάλουν.

Είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαχειριστεί κανείς τόσο αντιφατικές συνθήκες: Να πρέπει να περιορίσει τις αμυντικές δαπάνες, να πρέπει να τις εκλογικεύσει, να πρέπει να επενδύσει στο προσωπικό, να πρέπει να εκλογικεύσει την ίδια την αμυντική σχεδίαση, να εφαρμόσει ριζοσπαστικές αλλαγές σε σχέση με τη δομή διοίκησης και τη δομή δυνάμεων, να εκπέμψει ένα μήνυμα ασφάλειας και σταθερότητας στον ελληνικό λαό, να μετάρχει σε χρήσιμους μετασχηματισμούς στο επίπεδο του NATO και της ΕΕ, να συνεχίσει τη χρηματοδότηση και την υποστήριξη πολλών

διεθνών στρατιωτικών αποστολών και βεβαίως να κρατήσει ανοιχτή την προσδοκία. Διότι χωρίς αυτήν την προσδοκία δεν μπορεί ένας λαός, ένα έθνος, να διέλθει μέσα από μία τόσο δύσκολη περίοδο. Γιατί η κοινωνική, πολιτική και οικονομική ψυχολογία δεν είναι "αέρας", είναι συγκεκριμένο μέγεθος που επηρεάζει τις συμπεριφορές και επηρεάζοντας τις συμπεριφορές παράγει αποτέλεσμα οικονομικό, αναπτυξιακό, κοινωνικό και εν τέλει εθνικό.

Η έννοια της εθνικής ισχύος

Όλα αυτά συνδέονται με μια έννοια που είναι καθοριστική και για την πολιτική εθνικής άμυνας και ασφάλειας που είναι η έννοια της εθνικής ισχύος. Γιατί η εθνική ισχύς είναι κάτι πολύ περισσότερο από την εθνική ακεραιότητα και την εθνική ανεξαρτησία. Είναι το διεθνές αποτύπωμα της χώρας, ο τρόπος με τον οποίο η χώρα γίνεται αντιληπτή και από τον εαυτό της και από τους άλλους σε όλα τα επίπεδα διεθνούς δράσης, πολιτικό, διπλωματικό, στρατιωτικό, οικονομικό, χρηματοοικονομικό, πολιτιστικό. Δεν αναφέρομαι στην εκπαίδευση γιατί είναι τμήμα στην πραγματικότητα της παραγωγικής βάσης της χώρας και των ενδογενών πόρων ανάπτυξης. Χωρίς εθνική ισχύ δεν έχεις τις προϋποθέσεις, στην πραγματικότητα, να συγκροτήσεις μια πολιτική εθνικής άμυνας και ασφάλειας. **Γι' αυτό η πολιτική εθνικής άμυνας και ασφάλειας πρέπει να αξιοποιεί και ταυτόχρονα να προστατεύει όλες τις παραμέτρους της εθνικής ισχύος.** Φυσικά στο πλαίσιο μιας δημοκρατικά συντεταγμένης πολιτείας, στο πλαίσιο της δημοκρατικής νομιμότητας και των δημοκρατικών διαδικασιών.

Εθνική άμυνα και εξωτερική ασφάλεια

Άρα οι Ένοπλες Δυνάμεις ασχολούνται με την **εξωτερική ασφάλεια** και την εθνική άμυνα. Η εξωτερική ασφάλεια όμως είναι και αυτή με τη σειρά της ένα μέγεθος που έχει καταστεί εξαιρετικά πολύπλοκο γιατί έχει να αντιμετωπίσει **νέου τύπου προκλήσεις** και **νέου τύπου απειλές** σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Γι' αυτό πλέον δε συζητούμε μόνον για την πολιτική εθνικής άμυνας, αλλά για την πολιτική άμυνας και ασφάλειας με την έννοια της εξωτερικής ασφάλειας, με την έννοια που ο όρος ασφάλεια έχει πλέον στα κείμενα της Κοινής Πολιτικής Άμυνας και Ασφάλειας της ΕΕ, όπως αυτή συγκροτείται θεσμικά με τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Όπως η ασφάλεια γίνεται αντιληπτή στο πλαίσιο του **νέου στρατηγικού δόγματος του ΝΑΤΟ.**

Έχει λοιπόν πολύ μεγάλη σημασία αυτό που και το ΝΑΤΟ και η ΕΕ αντιλαμβάνονται ως ασφάλεια και άμυνα να το αντιληφθούμε και εμείς ως τέτοιο, καθώς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι **δεν μπορεί να υπάρξει αμυντική πολιτική χωρίς πολιτική ασφάλειας.**

Επίσης, **η αμυντική πολιτική και η εξωτερική πολιτική είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος** γι' αυτό έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία ο απόλυτος συντονισμός και η αξιοποίηση των μέσων της **αμυντικής διπλωματίας.**

Είναι επίσης προφανές ότι η συνεργασία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με όλα τα υπουργεία, με όλες τις δημόσιες υπηρεσίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με θέματα εξωτερικής ασφάλειας είναι απολύτως αναγκαία οργανωτική προϋπόθεση για να έχουμε ένα εθνικό αμυντικό δόγμα το οποίο είναι ολοκληρωμένο, συνεκτικό και ακριβές

στις διατυπώσεις του χωρίς περιττές ρητορείες οι οποίες δημιουργούν παρεξήγηση ως προς τα μεγέθη, ως προς τους στόχους και ως προς τα μέσα.

Ένας κόσμος ρευστός και ανασφαλής

Έχει λοιπόν πολύ μεγάλη σημασία σε έναν κόσμο ρευστό και ανασφαλή και μεσοσύσης μιας πολύ μεγάλης οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε ως χρηματοοικονομική, κατέληξε να είναι δημοσιονομική -και το παράδειγμα της Ιρλανδίας μας δείχνει πως ξαναγίνεται χρηματοοικονομική η κρίση αυτή- για να ανακυκλωθεί και πάλι ως δημοσιονομική κ.ο.κ. -σε ένα φαύλο κύκλο που πρέπει να σπάσει- πρέπει να πούμε με ακρίβεια την άποψή μας για τα θέματα αυτά, γιατί δεν αρκεί να λέμε τα αυτονόητα. Γιατί στην πραγματικότητα οι λαοί, οι πολίτες είναι πάρα πολύ δύσπιστοι και δεν πιστεύουν ούτε τα αυτονόητα.

Τι είναι κατά βάση η εθνική κυριαρχία;

Αν όμως σε κάτι πιστεύουν, αυτό είναι ότι πρέπει να προστατεύσουμε την **εθνική μας ακεραιότητα**, την ακεραιότητα του εθνικού χώρου. Πρέπει να προστατεύουμε την **εθνική μας κυριαρχία**. Αλλά το ζήτημα του τι συνιστά κυριαρχία είναι ένα ζήτημα στην πραγματικότητα αναπάντητο επί αιώνες και πάντως αναπάντητο όλον τον 20ό αιώνα και τα πρώτα χρόνια του 21ου αιώνα. Έχουν υποστηριχτεί πάρα πολλές θεωρίες που στην πραγματικότητα είναι θεωρίες όχι μόνο της κυριαρχίας αλλά θεωρίες περί δημοκρατίας και περί φιλελευθερισμού. Εάν υπάρχει μια διατύπωση που είναι συνεπής και με το δημοκρατικό μας πολίτευμα και με τον ευρωπαϊκό πολιτικό και νομικό πολιτισμό αλλά και με το ρεαλισμό που απαιτούν οι συνθήκες, θα έλεγα ότι είναι αυτή που **ταυτίζει την κυριαρχία με την ικανότητα ενός κράτους να προβλέπει και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις κρίσεις**. Να τις αποφεύγει στο μέτρο του δυνατού και να τις υπερβαίνει στο μέτρο του δυνατού. Και όταν αναφέρομαι σε κρίσεις εννοώ κάθε είδους κρίσεις μικρές και μεγάλες από δημοσιονομικές έως στρατιωτικές.

Αντιλαμβάνεστε όμως ότι υπάρχουν **λανθάνουσες και υποδόριες μορφές μείωσης της κυριαρχίας**, όπως είναι για παράδειγμα αυτές που αφορούν τη νομισματική πολιτική, τη δημοσιονομική πολιτική, την κοινωνική πολιτική, και **μορφές απροκατάληπτες και φευγαλέες**, όπως είναι ο εθνικός ακρωτηριασμός. Δηλαδή η προσβολή των κυριαρχικών δικαιωμάτων με την πιο κλασική έννοια που έχει ο όρος αυτός στο Διεθνές Δίκαιο. Αυτό δεν το ανέχεται κανείς και δεν πρόκειται να το ανεχθεί.

Έχει δε σημασία όταν μια χώρα βρίσκεται σε καθεστώς οικονομικής και δημοσιονομικής αδυναμίας και επιτήρησης να στέλνει διεθνώς το μήνυμα πως αυτό δεν κάμπει σε καμία περίπτωση την εξωτερική και ιδίως την αμυντική της πολιτική, την εθνική πολιτική άμυνας και ασφάλειας. Αυτό πρέπει και να το πιστέψουμε και να το πούμε και να το κάνουμε. Και αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία για τον τρόπο με τον οποίο χειριζόμαστε και τις καθημερινές εντάσεις, και τις κρίσεις, αλλά και τα χρονίζοντα προβλήματα τα οποία στην πραγματικότητα βρίσκονται σε μια συνεχή "πραγμάτευση" -δεν λέω διαπραγμάτευση αλλά σε έναν διαρκή ανοιχτό χειρισμό.

Πολιτική Εθνικής Άμυνας και Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική

Άρα, στόχος μας είναι -και αυτό θα κάνουμε τους επόμενους μήνες, τις επόμενες εβδομάδες για την ακρίβεια, σε συνεργασία με τον αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, σε συνεργασία με τους αρχηγούς των κλάδων, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εξωτερικών, σε συνεργασία με την Βουλή των Ελλήνων, με όλες τις πολιτικές δυνάμεις, σε συνεργασία με το επιστημονικό δυναμικό της

χώρας- να διατυπώσουμε με σαφήνεια την πολιτική εθνικής άμυνας. Γιατί τίποτα δεν είναι απλό και τίποτα αυτονόητο, και η κάθε λέξη έχει τη σημασία της. Καθώς επί τη βάση αυτής της πολιτικής εθνικής άμυνας, ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ θα εισηγηθεί την Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική. Επί τη βάση αυτής της εθνικής στρατιωτικής στρατηγικής θα κινηθεί ξανά όλο το σύστημα του **εθνικού αμυντικού σχεδιασμού** προκειμένου να αποκτήσει σάρκα και οστά η **κάθετη δομή διοίκησης**, η διακλαδική δομή διοίκησης που επιβάλλεται πλέον από το νόμο 3883/2010, σύμφωνα με τον οποίο τη διοίκηση των Ενόπλων Δυνάμεων την ασκεί φυσικά η κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Συντάγματος, στο όνομα του ελληνικού λαού και εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας που άρχει των Ενόπλων Δυνάμεων. Αλλά αυτή η διοίκηση που είναι στην πραγματικότητα η πολιτική διοίκηση των Ενόπλων Δυνάμεων, που είναι το δόγμα της δημοκρατικής και συνταγματικής διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων, υποστασιοποιείται και **επιχειρησιακά και διοικητικά**. Αυτές οι δύο όψεις συγκροτούν την **πλήρη διοίκηση** των Ενόπλων Δυνάμεων που την ασκεί πλέον ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ σε συνεργασία με τους αρχηγούς των κλάδων που εντάσσονται τώρα στην αλυσίδα και της επιχειρησιακής διοίκησης. Δεν είναι απλώς πάροχοι δυνάμεων στον επιχειρησιακό διοικητή.

Η κάθετη δομή διοίκησης

Έτσι θα μπορέσουμε να ενοποιήσουμε τα επιτελεία, να κάνουμε οικονομίες κλίμακας στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, να λειτουργούν το ΓΕΣ, το ΓΕΝ και το ΓΕΑ ως πυλώνες του ΓΕΕΘΑ. Και βέβαια να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε το διακλαδικό δόγμα σε όλη την έκταση της διοίκησης, σε όλες τις βαθμίδες, επιτυγχάνοντας σοβαρές οικονομίες κλίμακας στις υποδομές, στη διοικητική μέριμνα, στην εκπαίδευση, σε πάρα πολλές δραστηριότητες που συνδέονται και με την κοινωνική προσφορά των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως είναι οι υγειονομικές υπηρεσίες ή η συμμετοχή στην αντιμετώπιση κρίσεων πολιτικής προστασίας μέσα από τα σχέδια που ξέρετε και το ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ και το ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ.

Η καλλιέργεια ενός διακλαδικού πνεύματος

Εδώ στην ΑΔΙΣΠΟ πρέπει να καλλιεργηθεί ένα πλήρες και απροκατάληπτο διακλαδικό πνεύμα, ώστε η δική σας γενιά να αφομοιώσει και να εφαρμόσει όχι σχηματικά και φορμαλιστικά, αλλά λειτουργικά, στην πράξη, το διακλαδικό δόγμα και την κάθετη δομή διοίκησης. Και αυτό το αντιλαμβάνεται κανείς όταν μετέχει σε διεθνείς αποστολές, όταν μετέχει στις διεργασίες του NATO και της ΕΕ.

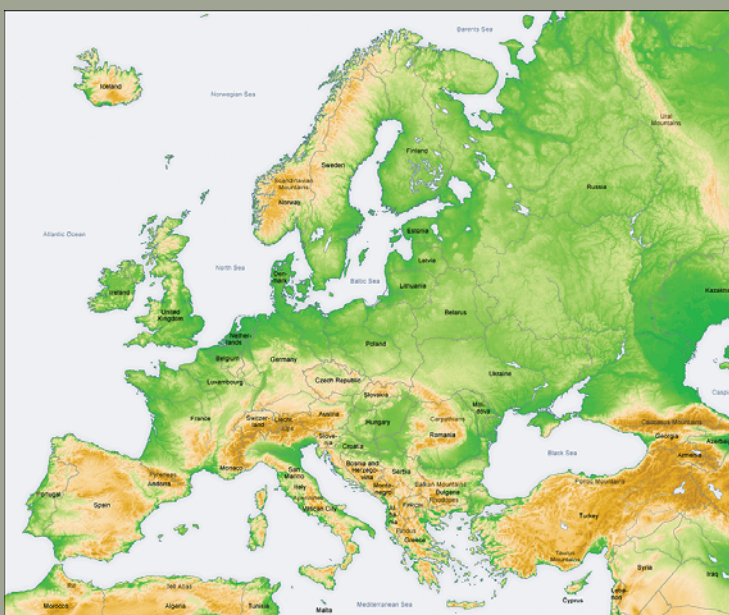
Η νέα δομή δυνάμεων

Η νέα δομή διοίκησης πρέπει να υποστηριχθεί όμως και από τη νέα δομή δυνάμεων. Νέα δομή δυνάμεων σημαίνει μια προσέγγιση από μηδενική βάση και σε σχέση με το προσωπικό και σε σχέση με τα μέσα, προκειμένου να έχουμε ένα στράτευμα το οποίο είναι έξυπνο, ευέλικτο, αναπτύξιμο, καλά εκπαιδευμένο και βεβαίως καλά εξοπλισμένο, με βάση τις προτεραιότητες της πολιτικής άμυνας και ασφάλειας.

Εάν προσεγγίσουμε τα θέματα αυτά με αδράνεια και με γραφειοκρατικό πνεύμα, δεν καταλήγουμε πουθενά. Εάν προσεγγίσουμε τα θέματα αυτά με κλαδικό "πατριωτισμό" δεν καταλήγουμε πουθενά. **Αυτές οι αλλαγές πρέπει να γίνουν όχι για λόγους δημοσιονομικούς, πρέπει να γίνουν για λόγους πρωτίστως επιχειρησιακούς.** Γιατί ένας τέτοιος στρατός είναι καλύτερος επιχειρησιακά. Έχει καλύτερη συνείδηση της απειλής, της αποστολής του και των προτεραιοτήτων του. Αλλιώς τα πράγματα χαλαρώνουν και η αδράνεια είναι ο χειρότερος σύμβουλος όταν έχεις να αντιμετωπίσεις τέτοιες καταστάσεις.

Άρα χρειάζεται μια προσέγγιση από μηδενικής βάσης σε σχέση με τις ανάγκες, σε σχέση με τη διάταξη στο χώρο, σε σχέση με τις υποδομές, σε σχέση με τη διοικητική μέριμνα και υποστήριξη. Πρέπει να δούμε με τελείως διαφορετικό τρόπο **τη σχέση ενεργού στρατού και εφεδρείας σε όλους τους κλάδους.** Να δούμε τι εφεδρεία χρειαζόμαστε, τι μεγέθους, τι χαρακτηριστικών, τι εκπαίδευσης για να στελεχώσει τι, πότε και πώς. Και βεβαίως αυτό αφορά την εκπαίδευση, τη συνεχή εκπαίδευση και τα μέσα από μηδενικής βάσης. Όχι επειδή έτυχε να έχουμε κάποια μέσα ή επειδή έτυχε να έχουμε έναν κατάλογο αναγκών, αλλά γιατί πρέπει τα μέσα να υπηρετούν τις προτεραιότητες της πολιτικής εθνικής άμυνας και στη συνέχεια της εθνικής στρατιωτικής στρατηγικής.

Οι αρχές της πολιτικής εθνικής άμυνας και ασφάλειας

Υπάρχουν ορισμένες αρχές που είναι αυτονόητες. Η Ελλάδα διέπεται στη στάση της από το Διεθνές Δίκαιο και από την ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πιστεύει πάντα στις σχέσεις καλής γειτονίας. Διακηρύσσει και πιστεύει το δόγμα του σεβασμού των υφισταμένων συνόρων. Δεν είναι αναθεωρητικό κράτος και δεν παίζει με τα θέματα αυτά. Επενδύει και πολιτικά και διπλωματικά στη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή. Θέλει η Ευρώπη, η Νοτιοανατολική Ευρώπη και η Ανατολική Μεσόγειος να είναι περιοχές ειρηνικές, σταθερές, αναπτυσσόμενες και ευημερούσες. Αντιλαμβάνεται πάρα πολύ καλά ότι **τα τελευταία δέκα χρόνια υπήρξαν καθοριστικές αλλαγές**

αλλά διατηρήθηκαν και επίμονες καταστάσεις στην περιοχή μας. Είναι σημαντική αλλαγή η ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην ΕΕ και το NATO. Έχει αγωνιστεί η Ελλάδα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός. Η Ρουμανία, η Βουλγαρία και η Ελλάδα συγκροτούν ένα ευρύ χώρο στα Βαλκάνια, ενιαίο οικονομικά, θεσμικά και αμυντικά. Είναι σημαντικό να έχουν ενταχθεί η Αλβανία και η Κροατία στο NATO. Είναι σημαντικό να θέλει η Σερβία να ενταχθεί πλήρως στους ευρωατλαντικούς θεσμούς και να έχει άρει όλα τα προβλήματα της συνεργασίας της με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία. Είναι σημαντικό να θέλει και το Μαυροβούνιο την πλήρη ένταξη του στους ευρωατλαντικούς θεσμούς. Είναι σημαντικό να έχει κατανοήσει η FYROM ότι η ένταξή της στο NATO και την ΕΕ διέρχεται μέσα από τη λύση του ονόματος με έναν κοινά αποδεκτό τρόπο.

Βλέπουμε στη Μεσόγειο, στις μη ευρωπαϊκές χώρες της Μεσογείου, ο αγώνας πολλές φορές να είναι ανάμεσα στα κράτη και μη κρατικές οντότητες που διαδραματίζουν ένα εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στα θέματα της διεθνούς και της περιφερειακής ασφάλειας. Δεν είναι μόνο το μεσανατολικό είναι και πολλές άλλες παράμετροι.

Η εκτίμηση της απειλής

Και βεβαίως είναι πολύ σημαντικό να πούμε πως πολιτική εθνικής άμυνας εκ των πραγμάτων βασίζεται στην ορθή και απροκατάληπτη εκτίμηση της απειλής. Και για μας, δυστυχώς, η εκτίμηση της απειλής δεν μπορεί να είναι, όπως συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η εκτίμηση της απειλής στο επίπεδο του NATO και της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας της ΕΕ. Διότι πέραν αυτής της εκτίμησης (η οποία διατυπώνεται και στο εγκεκριμένο στη Σύνοδο Κορυφής της Λισσαβόνας κείμενο του νέου στρατηγικού δόγματος ή στα κατά καιρούς κείμενα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε σχέση με την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας) εμείς έχουμε ένα περιφερειακό πρόβλημα.

Έχουμε μια **οξεία περιφερειακή αντίφαση**. Διότι μια χώρα γειτονική, σύμμαχος, η Τουρκία, που είναι μέλος του NATO 58 χρόνια μαζί με την Ελλάδα, από το 1952, που είναι υποψήφια προς ένταξη στην ΕΕ με την υποστήριξη της Ελλάδας, είναι μια χώρα που εξακολουθεί να κατέχει στρατιωτικά το βόρειο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας με την παρουσία μεγάλων στρατιωτικών δυνάμεων και είναι μια χώρα που έχει διατυπώσει επισήμως, με απόφαση της Εθνοσυνέλευσής της, την **απειλή χρήσης βίας** εάν η Ελλάδα ασκήσει προβλεπόμενο από το Διεθνές Δίκαιο δικαίωμα καθορισμού της έκτασης των χωρικών της υδάτων.

Και δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι υπάρχει υπερσυγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων και στον Έβρο και στα μικρασιατικά παράλια. Υπάρχει μια καθημερινή πρακτική αεροπορική, ναυτική, πρακτική σε σχέση με έρευνες

στην υφαλοκρηπίδα ή στη θαλάσσια ζώνη επί της υφαλοκρηπίδας, πρακτική σε σχέση με την έρευνα και τη διάσωση είτε για αεροπορικά είτε για ναυτικά συμβάντα στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο.

Δεν υπάρχει επίσης καμία αμφιβολία ότι στο πλαίσιο της δομής διοίκησης και στο πλαίσιο της δομής δυνάμεων του NATO αλλά και στο πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδιασμού υπάρχουν επίσης διαρκή προβλήματα τα τελευταία 36 χρόνια -και ιδίως τα τελευταία 30, από το 1980, και μετά που η Ελλάδα επανήλθε στο στρατιωτικό σκέλος του NATO. Δεν υπάρχει επίσης καμία αμφιβολία ότι τώρα που θα συζητήσουμε για το γεωγραφικό αποτύπωμα της νέας δομής διοίκησης του NATO θα τεθούν επί τάπητος πάλι τα θέματα αυτά όπως τίθενται σε κάθε μεγάλη άσκηση. Πρόσφατα είχαμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, καθώς η Ελλάδα αναγκάζεται να μη μετέχει σε σημαντικές ασκήσεις όπως η Noble Aspect, γιατί έχει διαφωνία σε σχέση με το σχεδιασμό της άσκησης. Αυτό είναι μια πραγματικότητα.

Από την άλλη μεριά οι διμερείς επαφές μας έχουν πολύ μεγάλη σημασία σε όλα τα επίπεδα. Εξακολουθούμε να είμαστε σταθερά υπέρ της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας αλλά τα κεφάλαια της διαπραγμάτευσης δεν μπορούν να ανοίξουν όλα εφόσον υπάρχει απόσταση από το κοινοτικό κεκτημένο, από τους κανόνες του ευρωπαϊκού θεσμικού και πολιτικού πολιτισμού, εφόσον δεν εφαρμόζεται το πρωτόκολλο της Άγκυρας για την προσέγγιση κυπριακών πλοίων και αεροσκαφών σε τουρκικά λιμάνια και αεροδρόμια, εφόσον η Τουρκία εξακολουθεί να μην αναγνωρίζει ένα από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και να παρεμποδίζει την ένταξή του σε μια σειρά σημαντικών διεθνών οργανισμών, ανώδυνων, όπως είναι για παράδειγμα ο ΟΟΣΑ.

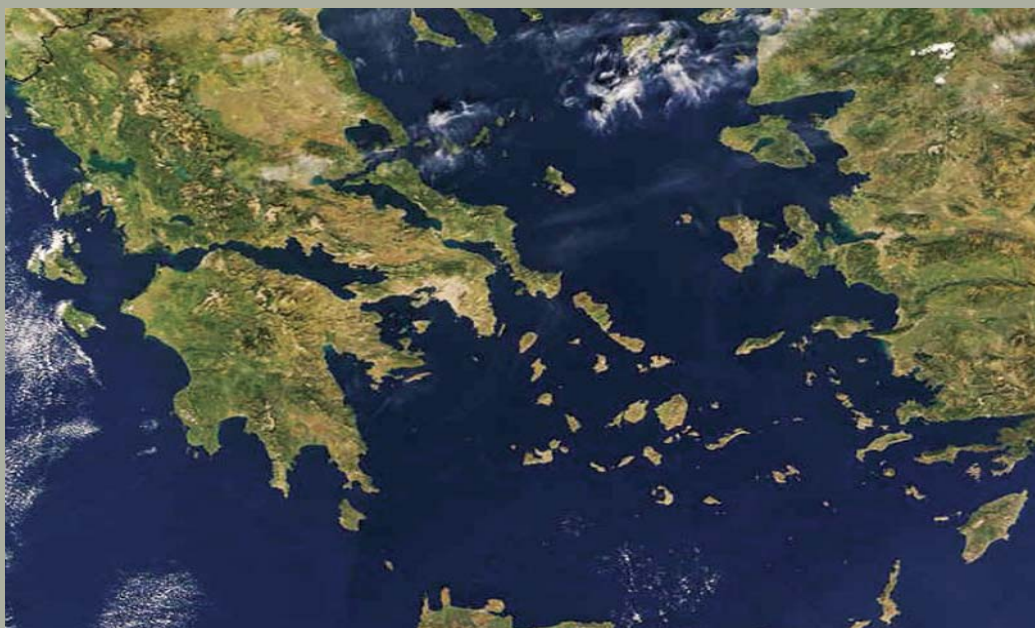
Αυτή η αντίφαση, που είναι μια αντίφαση πολιτική, θεσμική στο εσωτερικό του NATO και της ΕΕ, αλλά και στρατηγική, είναι αναμφίβολα ο άξονας της δικής μας εκτίμησης της απειλής.

Από την άλλη μεριά υπάρχουν τα καλά νέα. **Ο περιβόητος "από βορρά κίνδυνος" της μεταπολεμικής και ψυχροπολεμικής περιόδου έχει εκλείψει.** Αυτό επιτρέπει ένα ριζικά διαφορετικό σχεδιασμό της διάταξης των Ενόπλων Δυνάμεων. Εκεί που χρειαζόταν να έχουμε μέσα και μάλιστα μέσα πολυάνθρωπα και ακριβά, αρκεί να έχουμε καλές διπλωματικές σχέσεις και καλές στρατιωτικές πληροφορίες.

Δεν πιστεύουμε ότι έχει πιθανότητες εφαρμογής ένα σενάριο γενικευμένης στρατιωτικής σύρραξης Ελλάδας-Τουρκίας στον Έβρο, το Αιγαίο, την Ανατολική Μεσόγειο και την Κύπρο. Αλλά πρέπει τα θέματα να διευθετηθούν συνολικά για να πάψουμε να έχουμε έναν εθνικό αμυντικό σχεδιασμό που περιλαμβάνει και αυτό το ενδεχόμενο. Θέλουμε να αποφεύγουμε τα θερμά επεισόδια και τις σημειακές κρίσεις, αλλά πρέπει να είμαστε - και είμαστε - προετοιμασμένοι για το ενδεχόμενο αυτό.

Η αξιολόγηση της περιόδου 1974-2010

Έχουμε αξιολογήσει πλήρως, και πολιτικά και στρατιωτικά, την περίοδο 1974-2010, προκειμένου να απαντήσουμε στο ερώτημα τι επίπτωση είχε κάθε περίοδος έντασης και κάθε κρίση μέσα στα 36 αυτά χρόνια. Δε θέλω να αναφερθώ σε λεπτομέρειες, αλλά αν κάνετε μια αναδρομή με τη σκέψη σας θα δείτε τι επίπτωση είχε κάθε τέτοιο momentum. Άρα πώς πρέπει να διαχειριζόμαστε τα θέματα αυτά; Για

να δούμε όλα τα θέματα που αφορούν τον κατάλογο από πλευράς Διεθνούς Δικαίου. Τι γίνεται με τον εναέριο χώρο, με τα χωρικά ύδατα, με την υφαλοκρηπίδα, με τις άλλες θαλάσσιες ζώνες -κορυφαία η ΑΟΖ- τι γίνεται με το περιβόητο ζήτημα της αποστρατικοποίησης των ελληνικών νησιών είτε του Βορειοανατολικού Αιγαίου είτε της Δωδεκανήσου, τι γίνεται με τα θέματα έρευνας και διάσωσης και κατά τη Σύμβαση του Σικάγο και κατά τη Σύμβαση του Αμβούργου; Τι γίνεται με τα θέματα των ερευνών; Πώς έχει εξελιχθεί αυτή η κατάσταση από το 1976 μέχρι το 1987 και από το 1987 μέχρι το 1996 και από το 1996 μέχρι το 2010; Και όλα αυτά βεβαίως πρέπει να συγκεφαλαιωθούν στην εκτίμηση της απειλής και στη διατύπωση του εθνικού αμυντικού δόγματος, έχοντας δώσει ενδιαμέσως απάντηση στο ερώτημα τι τύπο ενόπλων δυνάμεων θέλουμε.

Τι είδους Ένοπλες Δυνάμεις θέλουμε;

Αυτό είναι προφανές. Θέλουμε Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες να είναι αξιόμαχες, καλά εκπαιδευμένες, με στελεχικό δυναμικό το οποίο είναι αξιοπρεπές, επιστημονικά συγκροτημένο, ετοιμοπόλεμο, με υψηλό φρόνημα, μαχητικό, διαρκώς καταρτιζόμενο, σε άμεση επαφή με τις διεθνείς εξελίξεις σε σχέση με τη στρατιωτική τέχνη και τεχνική, ικανό να μετάσχει σε διεθνείς οργανισμούς και διεθνείς αποστολές. Θέλουμε Ένοπλες Δυνάμεις, όπως είπα και προηγουμένως, συνεκτικές, έξυπνες, αναπτυσσόμενες ταχέως, διατηρήσιμες όταν αναπτυχθούν, με ένα επίπεδο φιλοδοξίας που ανταποκρίνεται στις πραγματικές αμυντικές ανάγκες της χώρας.

Κάθε μία από τις διατυπώσεις αυτές σημαίνει πάρα πολλά πράγματα για τη δομή δυνάμεων σε προσωπικό και μέσα. Πάρα πολλά πράγματα για τη διάταξη των δυνάμεων, για την εκπαίδευση, για την καθημερινή πρακτική.

Το εθνικό αμυντικό δόγμα

Μόνο έτσι αποκτά νόημα **το εθνικό αμυντικό δόγμα ως αμυντικό και αποτρεπτικό**. Αλλά κατά κυριολεξία αποτρεπτικό. Που σημαίνει ότι δεν κλιμακώνει αλλά σταθεροποιεί χωρίς να θίγονται η εθνική κυριαρχία και τα εθνικά κυριαρχικά τους δικαιώματα. Γι' αυτό χρειάζεται σύνθετη στρατιωτικοπολιτική **ικανότητα διαχείρισης κρίσεων και λήψης αποφάσεων**, ώστε να έχεις συγκριτικά πλεονεκτήματα, να έχεις **πολλαπλασιαστές ισχύος**. Να έχεις ένα πραγματικό **πλεονέκτημα ελιγμού** που είναι σύνθετο και αυτό στρατιωτικοπολιτικό και που έχει άμεση σχέση με την διοικητική υποστήριξη, με την καλή οργάνωση, με την καλή εκπαίδευση, με τον καλό και εξυπνο εξοπλισμό και κυρίως με τις αναγκαίες πληροφορίες.

Οι θεμελιώδεις στόχοι

Γιατί μόνο έτσι μπορείς να εξυπηρετήσεις τους θεμελιώδεις στόχους σου που είναι τελικά η προστασία της εθνικής κυριαρχίας και ακεραιότητας, η προστασία της εθνικής ισχύος συνολικά, η προστασία του εθνικού χώρου και βεβαίως η πλήρη συνέργια μεταξύ εξωτερικής πολιτικής, αναπτυξιακής πολιτικής και πολιτικής άμυνας και ασφάλειας.

Ο ρόλος των στελεχών

Αυτό σημαίνει ότι και εσείς ως επιτελείς και ως ηγέτες πρέπει να σκέφτεστε σύνθετα. Πρέπει να σκέφτεστε με έναν τρόπο που αξιοποιεί πλήρως όλες αυτές τις παραμέτρους με ανοιχτούς ορίζοντες, με ευελιξία, με την ταχύτητα και

προσαρμοστικότητα που απαιτείται. Το μεγάλο στοίχημα είναι να μπορείς να διαχειρίζεσαι με επιτυχία πρωτότυπες και καινοφανείς καταστάσεις. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα φύγεις από το βιβλίο, ότι δεν θα κινηθείς by the book όταν πρόκειται να απελευθερωθούν, για παράδειγμα, οι εθνικοί κανόνες εμπλοκής. Εκεί πρέπει να υπάρχει πρωτόκολλο ενεργειών. Γιατί το υψηλό στρατηγικό επίπεδο, το επίπεδο της στρατιωτικής στρατηγικής, το επίπεδο το επιχειρησιακό και το επίπεδο το τακτικό δυστυχώς συμπίπτουν και εκεί χρειάζεται απόλυτος πολιτικός έλεγχος για να μην κλιμακωθεί η κρίση και για να γίνει η σωστή εκτίμηση. Αλλά ο τακτικός διοικητής, ο επιχειρησιακός διοικητής πρέπει να μπορεί να αντιληφθεί πάρα πολλά πράγματα. Να είναι διορατικός. Να προβλέπει, να υποπτεύεται πράγματα και να συνθέτει πληροφορίες.

Γι' αυτό έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία να λαμβάνουμε υπόψη μας τις νέες απειλές, τις ασύμμετρες απειλές, απειλές σε σχέση με ενεργειακά δίκτυα, απειλές σε σχέση με τον κυβερνοχώρο, απειλές σε σχέση με τα μεταναστευτικά ρεύματα με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο στη Συνθήκη της Γενεύης και τα άλλα συμβατικά κείμενα. Αλλά είναι βεβαίως άλλο πράγμα η στρατιωτική φύλαξη των συνόρων και άλλο πράγμα η αστυνομική φύλαξη των συνόρων.

Άρα το ίδιο το στρατιωτικό επάγγελμα έχει γίνει πολύ πιο απαιτητικό και γι' αυτό αποδίδουμε πολύ μεγάλη σημασία σ' αυτό το μεταπτυχιακό επίπεδο εκπαίδευσης της ΑΔΙΣΠΟ και γι' αυτό ο νόμος ο πρόσφατος μερίμνησε για τις συνεργασίες της με τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα και το ίδιο γίνεται και με τη ΣΕΘΑ, αλλά και στο επίπεδο των παραγωγικών σχολών, ώστε να έχουμε αναπτύξει τον πιο σημαντικό πολλαπλασιαστή ισχύος που διαθέτουμε που είστε εσείς.

Τι περιμένει η Πατρίδα από εμάς

Άρα πρέπει να εκλάβετε την παραμονή σας εδώ ως μία εθνική επένδυση την οποία πρέπει να σεβαστείτε και να ανταποδώσετε στην Πατρίδα, η οποία έχει μεγάλες προσδοκίες. Γιατί τον καθένα μας τον συνδέει μια σύμβαση ιστορική με την Πατρίδα. Ο καθένας μας είναι η Πατρίδα. Και πρέπει ο καθένας σε ατομικό επίπεδο να αναπτύξει αυτό το αίσθημα ευθύνης και να δώσει τις απαντήσεις που πρέπει να δώσει προς όφελος του Λαού και του Έθνους που έχουμε την υποχρέωση να υπερασπιζόμαστε ως κόρη οφθαλμού.

Στρατιωτική Διπλωματία του 21ου αιώνα (Νέες Ιδέες - Προοπτικές - Επιδιώξεις)

Περίληψη διατριβής του Πχη Θ. Νικολαΐδη ΠΝ
σπουδαστού της 7ης Εκπαιδευτικής Σειράς της ΑΔΙΣΠΟ

Πρόλογος

Η τεχνολογική εξέλιξη και η πολιτική και οικονομική παγκοσμιοποίηση, δυο νέα δεδομένα ανάλυσης στη σύγχρονη πολιτική σκέψη, φαίνεται να επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την ανάπτυξη των δομών της παγκόσμιας ασφάλειας και να εμπλέκουν στους μηχανισμούς συνεργασίας τους τις Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) των κρατών και κατ' επέκταση και τη Στρατιωτική Διπλωματία (ΣΔ).

Σήμερα στην παγκόσμια πολιτική σκηνή παρατηρούμε τόσο τις βιομηχανικά και τεχνολογικά ανεπτυγ-

μένες χώρες όσο και τις αναδυόμενες, να επιδίδονται στην αναζήτηση σημείων επαφής με μικρότερες και αδύναμες τεχνολογικά - οικονομικά χώρες, προκειμένου να τις προσαρτήσουν στη σφαίρα επιρροής τους αλλά και να συνάψουν συμμαχίες - στρατηγικές συνεργασίες, με χώρες υψηλής γεωστρατηγικής αξίας και πλούσιες σε ενεργειακά κοιτάσματα. Με τις ανωτέρω στρατηγικές, διαφαίνεται ότι προσβλέπουν τόσο στην εκπλήρωση εθνικών γεωστρατηγικών στόχων όσο και στο να καταστούν προπομποί και ρυθμιστές γεωπολιτικών εξελίξεων, που θα τους επιφέρουν μερίδιο από τον παγκόσμιο πλούτο αλλά και ισχυροποίηση των θέσεων τους στην παγκόσμια οικονομία.

Παράλληλα οι νέες προκλήσεις της εποχής μας, όπως η αντιμετώπιση της διεθνούς τρομοκρατίας, το οργανωμένο έγκλημα (το οποίο οργανώνει και τη λαθρομετανάστευση), η σταθεροποίηση ασταθών περιοχών αλλά και οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, που είναι μερικά από τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει συλλογικά η παγκόσμια κοινότητα, απαιτούν εξεύρεση άμεσων λύσεων στον τομέα της συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών σε διεθνές επίπεδο¹, προκειμένου να διαμορφωθούν κοινοί άξονες δράσης για το μέλλον.

Υπ' αυτές τις συνθήκες η χώρα μας προκειμένου να υπερασπίσει τους γεωστρατηγικούς της στόχους στο διεθνές σύστημα και λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή και τα "κενά ισχύος" που δημιουργούνται ή τείνουν να δημιουργηθούν διεθνώς, επιδιώκει την ενεργό παρουσία² της στις διεθνείς εξελίξεις. Αφενός μεν για να εξασφαλίσει την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή της, αφετέρου δε να προβάλει και να υποστηρίξει τα εθνικά της συμφέροντα σε διεθνές επίπεδο.

1. πρβλ. Παγκόσμιες αλλαγές και παγκοσμιοποίηση, Ν. Κοτζιάς, "Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας στον 21ο αιώνα", εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2010, σελ. 46-47 & σελ. 52.

2. πρβλ. Επιλογές συμπεριφοράς των κρατών στο διεθνές σύστημα, Ηλίας Κουσκουβέλης, "Εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις", εκδόσεις Ποιότητα, Αθήνα 2001, σελ. 191.

Εγκλωβισμένη στη δίνη της οικονομικής ύφεσης, που έχει περιέλθει από τα μέσα του 2010, σε συνδυασμό με τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, που επιτείνει το πρόβλημα, απαιτεί την αξιοποίηση, συνεργασία και σύμπλευση όλων των διατιθέμενων φορέων και μέσων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αν και ο κύριος φορέας, που επωμίζεται το πρόβλημα και καλείται να δώσει λύσεις, είναι πολιτικό-οικονομικός, επιβάλλεται ο συντονισμός, η συνεισφορά και η ενεργός συμμετοχή και άλλων, ένας εκ των οποίων είναι και αυτός της διπλωματίας (πολιτικής, οικονομικής, στρατιωτικής και πολιτισμικής).

Σήμερα καθίσταται αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε η ώσμωση μεταξύ όλων των ανωτέρω διπλωματικών οδών, προκειμένου αλληλοϋποστηριζόμενες και αλληλοεμπλεκόμενες, να αποτελέσουν τη διπλωματική αιχμή του δόρατος στην αναζήτηση, σύναψη και διασφάλιση επωφελών μακροχρόνιων στρατηγικών συνεργασιών για πολυεπίπεδες εξωτερικές σχέσεις³, προκειμένου να εξέλθουμε από την οικονομική κρίση αλλά και να ανταποκριθούμε στις μελλοντικές απαιτήσεις των καιρών, με τρόπο δημιουργικό για την κοινωνία μας αλλά και τους λαούς της ευρύτερης περιοχής.

Στη βάση των προαναφερθέντων, η παρούσα μελέτη αποπειράται να εξετάσει τις δυνατότητες περαιτέρω συνεισφοράς και αξιοποίησης της ΣΔ της Ελλάδας, που αναφύονται υπό τις σύγχρονες διεθνείς σχέσεις που επιτάσσουν τόσο η παγκοσμιοποίηση όσο και η νέα τάξη πραγμάτων, με νέες ιδέες, επιδιώξεις και προοπτικές, στοχεύοντας αφενός μεν στην προβολή της εθνικής στρατηγικής σε διεθνές επίπεδο, μέσω διμερών - πολυμερών επαφών και διεθνών οργανισμών και αφετέρου στην επίτευξη / υποστήριξη εθνικών αντικειμενικών σκοπών.

Εισαγωγή

Στο γενικότερο πλαίσιο των συσχετισμών ισχύος μεταξύ των διεθνών δρώντων αλλά και ειδικότερα της χώρα μας, η ΣΔ εμφανίζεται από τα μέσα της δεκαετίας του '90 να χρησιμοποιείται ως διπλωματικό εργαλείο εξωτερικής πολιτικής σε συμμαχικό επίπεδο, απόρροια της κατανόησης από την πολιτική και στρατιωτική ηγεσία, της δύναμης και του τρόπου με τον οποίο μπορεί να συνεισφέρει στην προώθηση και προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων.

Για μια μεσαίου μεγέθους χώρα, όπως η Ελλάδα, ευρισκόμενη σε μια υψηλής γεωστρατηγικής αξίας θέση⁴, με ανοιχτά ζητήματα με γειτονικές χώρες και σε εποχή ρευστών και μεταβαλλόμενων ισορροπιών και συσχετισμών ισχύος, τόσο σε περιφερειακό, όσο και σε Ευρωπαϊκό - παγκόσμιο επίπεδο, ο

3. Αφορά τη σφαίρα της πολιτικής, της οικονομίας, της άμυνας και του πολιτισμού. Σύμφωνα με τον Ν. Κοτζιά τα επίπεδα του σημερινού κόσμου προσδιορίζονται σε τέσσερα: των διμερών σχέσεων, της περιφερειακής συνεργασίας στον άμεσο γεωγραφικό περίγυρο της Ελλάδας, της περιφερειακής ολοκλήρωσης, που είναι η Ε.Ε. και τέλος το πεδίο της παγκοσμιοποίησης και των παγκόσμιων προβλημάτων, βλ. Ν. Κοτζιάς, όπ. παρ., 1, σελ.30.

4. πρβλ. ΥΕΘΑ, <http://www.mod.mil.gr/el/eidika-themata/649-gewstratigiki-thesi.html>, επισκεπτόμενο Οκτώβριο 2010.

ρόλος της εξωτερικής πολιτικής και κατ' επέκταση της ΣΔ, ως ένα από τα μέσα άσκησης της, καθίσταται καίριας σημασίας, καθώς εκτός του παραδοσιακού της ρόλου αυτού της διπλωματίας, προστίθεται και η οικονομική διάσταση με την αναγκαιότητα συνεισφοράς και υποστήριξης οικονομικών δραστηριοτήτων, παράλληλα με θέματα ΣΔ.

Η ακολουθούμενη έως σήμερα πολύπλευρη δραστηριοποίηση της ΣΔ, με διμερείς συνεργασίες, πολυμερή διπλωματία, διπλωματία των διασκέψεων (συναντήσεις στρατιωτικών αντιπροσωπειών κτλ), όσο και στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών ασφάλειας⁵, στους οποίους ανήκει η χώρας μας, εκτός της σημερινής της δράσης με την παρούσα μορφή, είναι σκόπιμο να μετακινηθεί από την παραδοσιακή της θεματολογία και να μετεξελιχθεί ώστε να καλύπτει και άλλους - πέραν

του στρατιωτικού - τομείς και σε κάθε περίπτωση να συνιστά το προϊόν στρατηγικού σχεδιασμού μεταξύ των Υπουργείων Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Εθνικής Οικονομίας, εντασσόμενη στο ευρύτερο πλαίσιο της εθνικής υψηλής στρατηγικής.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω κατά την παρούσα μελέτη το πρώτο κεφάλαιο πραγματεύεται το θεωρητικό προσδιορισμό και οριοθετεί τον όρο "Στρατιωτική Διπλωματία", θέτοντας παράλληλα τις προϋποθέσεις άσκησης της, ενώ προσδιορίζει τα οφέλη και τους κινδύνους που ενέχονται κατά την εμπλοκή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή αστάθεια, τη γεωστρατηγική θέση και τις επιδιώξεις της χώρας μας καθώς και του ρόλου / αποστολών⁶ που καλούνται να αναλάβουν σήμερα τα στελέχη των ΕΔ υπό τις κατευθύνσεις της ΣΔ, επιχειρείται να προσδιορισθεί ένα αναπτυξιακό πλαίσιο δράσης της, με νέες ιδέες, επιδιώξεις και προοπτικές, ώστε να προσδώσει τη δική της "προστιθέμενη αξία" σε διπλωματικό επίπεδο.

Τέλος, η παρουσίαση του θέματος θα ολοκληρωθεί με την παράθεση εκτιμήσεων και συμπερασμάτων, προκειμένου η δραστηριοποίηση της χώρας μας, στον τομέα της ΣΔ, να συνεχισθεί και να ενταθεί περαιτέρω, προς όφελος εθνικών στρατηγικών στόχων.

Κεφάλαιο Πρώτο

Εννοιολογικός Προσδιορισμός του Όρου - Μετεξέλιξη

Προσεγγίζοντας αρχικά τον όρο της ΣΔ, οφείλουμε να τον οριοθετήσουμε και να τον διαχωρίσουμε από άλλους συναφείς με παρεμφερείς έννοιες. Το βασικότερο εννοιολογικό πρόβλημα, αποτελεί η σύνδεση, συσχετισμός και ανάμειξη του με αυτόν της Αμυντικής Διπλωματίας (ΑΔ) (Defence Diplomacy).

Η ΑΔ αποτελεί τη φυσική έκφραση της στρατιωτικής ισχύος και θεωρείται

5. Η ΣΔ που εφαρμόζεται σήμερα έναντι χώρων ή οργανισμών συλλογικής ασφάλειας, πρβλ. ΥΠΕΘΑ, <http://www.mod.mil.gr/el/eidika-themata/653-stratiwtiki-diplomatia.html>, επισκεπτόμενο Οκτώβριο 2010.

6. πρβλ. ΥΠΕΘΑ, "Λευκή Βίβλος για τις Ένοπλες Δυνάμεις", Αθήνα 2004, σελ. 45-46.

τμήμα της εθνικής ισχύος. Ασκείται από χώρες που θέτουν στόχους και διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα και τους πόρους για να τους υλοποιήσουν, ενώ χώρες, μεσαίου μεγέθους οι οποίες δεν διαθέτουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στόχων ΑΔ, περιορίζονται ντε φάκτο (de facto) σε δραστηριότητες ΣΔ, στοχεύοντας στην ενίσχυση της στρατιωτικής ισχύος τους, μέσω της υποστήριξης διπλωματικών πρωτοβουλιών και ενεργειών εντός της συμμαχίας.

Η ΣΔ αποτελεί, σε αντίθεση με την αμυντική, μια επινοημένη έκφραση της εθνικής ισχύος, ως αντιστάθμισμα στη φυσική έκφραση της ισχύος σε εθνικό επίπεδο. Αυτή η εξέλιξη συνέβη, εξ αιτίας του ότι τα Ευρωπαϊκά κράτη, αισθανόμενα - κατά την προσπάθεια πολιτικής και αμυντικής ενοποίησης - ότι αδυνατούν να προσεγγίσουν το πραγματικό επίπεδο των ΗΠΑ, αποφάσισαν να επινοήσουν ένα ρόλο για τη στρατιωτική ισχύ, ώστε να δικαιολογηθεί ο αποποιούμενος τίτλος μιας υπερδύναμης⁷.

Στις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας η έννοια της ΣΔ, απέκτησε εξαιρετική σπουδαιότητα, αφού μέσω αυτής διευρύνονται οι διμερείς συνεργασίες, με επαφές μεταξύ των επιτελείων των διαφόρων χωρών για θέματα κοινού ενδιαφέροντος αλλά και η πολυμερής διπλωματία με συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς, όπου συζητούνται ιδιαίτερα σοβαρά θέματα μεταξύ των επιτελείων των εκατέρωθεν στρατιωτικών αντιπροσωπειών, όπως τα δόγματα, οι επιχειρησιακές επιλογές, η ανταλλαγή πληροφοριών, η εκπαιδευτική συνεργασία, η στρατηγική θεώρηση στον 21^ο αιώνα καθώς και τα μέτρα χαλάρωσης της έντασης και σταθεροποίησης της ειρηνευτικής διαδικασίας σε περιοχές κρίσεων.

Ουσιαστικά η ΣΔ αποτελεί σήμερα τη γέφυρα μεταξύ της διπλωματίας και της

στρατιωτικής ισχύος⁸, λειτουργώντας ως αυξητικός παράγοντας στην εξωτερική πολιτική της χώρας και της εκπροσώπησης των εθνικών μας θέσεων. Τα όριά της, σε δημοκρατικά καθεστώτα, καθορίζονται από την πολιτική εξουσία και ως εκ' τούτου οι στρατιωτικοί αντιπρόσωποι δεν ασκούν άμεσα διπλωματία, αλλά υλοποιούν πολιτικές αποφάσεις.

Σήμερα μετά το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, όπου η έννοια της διεθνούς ασφάλειας, κλονίστηκε, και ο ρόλος των ΕΔ αναθεωρήθηκε, προέκυψε η αναγκαιότητα μετεξέλιξης και της ΣΔ. Ο παλιός ρόλος, που ήταν η υποστήριξη της συμμαχίας, μετεξελίχθηκε στην ικανότητα υλοποίησης πολυμερών περιφερειακών στρατιωτικών συνεργασιών, πέραν των ορίων της συμμαχίας, με στόχο τη διατήρηση της διεθνούς σταθερότητας και ειρήνης. Αυτές περιλαμβάνουν νέες στρατηγικές σχέσεις με πρώην ή εν δυνάμει αντιπάλους όπως π.χ. των Δυτικών δημοκρατιών με αυτές της Ρωσίας και της Κίνας⁹.

Έτσι παρατηρούμε σήμερα ότι οι ΕΔ πολλών χωρών δεν έχουν μόνο ως κύρια

7. Βλ. Θάνου Π. Ντόκου, "Εγχειρίδιο Διεθνών Σχέσεων και στρατηγικής", ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα 2002, σελ. 524 - 525.

8. πρβλ. Ι. Ραγές - Αμυντική και Στρατιωτική Διπλωματία: Η γέφυρα μεταξύ της Διπλωματίας και της Στρατιωτικής Ισχύος - Θάνου Π. Ντόκου, όπ. παρ., 7, σελ. 519.

9. Adelphi Papers - Reshaping Defence Diplomacy: New Roles for Military Cooperation and Assistance, Volume 44, Issue 365 January 2004, <http://www.informaworld.com/smpp/title?db=all&content=g714027954>.

αποστολή τους, την εθνική άμυνα και ασφάλεια, που εστιάζετο στην υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας¹⁰. Η έννοια της άμυνας έχει υποχωρήσει έναντι εκείνης της ασφάλειας, ενώ και αυτή έχει διευρυνθεί κατά πολύ ώστε να εμπεριέχει όχι μόνο τη στρατιωτική ασφάλεια ενός κράτους ή της συμμαχίας, αλλά και τη διεθνή ασφάλεια¹¹.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων ο ρόλος της ΣΔ μέσω πολυμερών περιφερειακών στρατιωτικών συνεργασιών, αναβαθμίζεται και μετεξελίσσεται, καθόσον δημιουργείται η ανάγκη κάλυψης μέσω αυτής πέραν του παλαιού στόχου, που ήταν η υποστήριξη της συμμαχίας και ενός νέου που είναι η αναγκαιότητα συνεργασίας και συμμετοχής στην καταπολέμηση παγκόσμιων απειλών, όπως της

διεθνούς τρομοκρατίας ή του οργανωμένου εγκλήματος¹², απόρροια της συμμετοχής μας στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ αλλά και στις διεθνείς ειρηνευτικές και σταθεροποιητικές αποστολές, που αναλαμβάνονται υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Ως συνεπακόλουθο οι αξιωματικοί των ΕΔ, παύουν πλέον να έχουν μόνο τον παραδοσιακό τους ρόλο, που εστιάζεται στη γνώση καθαρά επαγγελματικών στρατιωτικών θεμάτων¹³ και μετατρέπονται σε φορείς άσκησης εθνικής

πολιτικής (μέσω της ΣΔ), με τη συμμετοχή τους σε διεθνείς επιτροπές / διασκέψεις αλλά και της παρουσίας τους, στις ανά τον κόσμο περιοχές.

Ως απόσταγμα των ανωτέρω, θα λέγαμε ότι σήμερα η ΣΔ αποτελεί μια δέσμη κρατικών ενεργειών, σύνθετης στρατιωτικής και διπλωματικής φύσεως, που αποσκοπούν στο να αυξήσουν και να ενισχύσουν τους όρους και το αίσθημα ασφάλειας του έθνους, με τη συνεχή και καλή συλλογή πληροφοριών περί του περιφερειακού και του ευρύτερου διεθνούς περιβάλλοντος, την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με τους ιθύνοντες των λοιπών κρατών και τη συνεργασία με αυτούς για να εκτονωθούν εντάσεις, να προβληθεί η εθνική ισχύς και να διαμορφωθούν οι όροι ασφαλείας του περιφερειακού και διεθνούς περιβάλλοντος¹⁴.

10. Πολλές χώρες που συνεργάζονται για τη διεθνή ασφάλεια και νομιμότητα αναδομούν τις ΕΔ τους, πρβλ. Νέα καθήκοντα και αποστολές για τις ΕΔ - Ι. Ραγές κ.ά. "Ερμηνευτικό Εγχειρίδιο αγγλικών όρων Στρατιωτικής Διπλωματίας", ΙΑΑ, Αθήνα 2000, εκδόσεις Σιδέρη, σελ. 21-22.

11. Βλ. Η. Ηλιόπουλος κ.ά., "Πολιτικό-στρατιωτικές σχέσεις και Αμυντική Διπλωματία, (θεωρητική, συγκριτική και θεσμική ανάλυση)", ΙΑΑ, Θέματα Πολιτικής και Άμυνας, τεύχος 20, Σεπ 2004, σελ 38.

12. Andrew Cottey; κ.ά., Strategic Engagement: Defence Diplomacy as a Means of Conflict Prevention, Volume 44, Issue 365 January 2004 - pages 15-30, <http://www.informaworld.com/smpp/content?db=all&content=a714027947>.

13. Περί της ικανότητας επιστημονικής ανάλυσης, εκτίμησης και κρίσης των αξιωματικών των ΕΔ, επί θεμάτων διεθνούς πολιτικής, πρβλ. Π. Ήφαιστος, "Οι διεθνείς σχέσεις ως αντικείμενο επιστημονικής μελέτης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, διαδρομή, αντικείμενο, περιεχόμενο και γνωσιολογικό υπόβαθρο", Ποιότητα 2003, σελ. 682.

14. Έτσι προσδιορίζεται σήμερα η έννοια της Αμυντικής Διπλωματίας, που ενίοτε ονομάζεται και Στρατιωτική Διπλωματία, σύμφωνα με τους κ.κ. Η Ηλιόπουλο & Δ. Σκιαδά. βλ Η. Ηλιόπουλος κ.ά., όπ. παρ., 11, σελ.14.

Προϋποθέσεις Άσκησης - Οφέλη - Κίνδυνοι

α. Προϋποθέσεις Άσκησης

Η άσκηση της ΣΔ για να μπορέσει να προσδώσει πολλαπλασιαστική αξία στη διεθνή εικόνα μιας μεσαίου μεγέθους δημοκρατικής χώρας, όπως η Ελλάδα, αλλά και να επιδράσει θετικά μέσο-μακροπρόθεσμα στην εξωτερική εικόνα της, θα πρέπει να επιδιωχθεί κατά την άσκησή της να διέπεται από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(1) Να διασφαλίζει και να ενισχύει την εξωτερική και εσωτερική εθνική ασφάλεια.

(2) Να ενισχύει την εθνική άμυνα της χώρας και του στρατιωτικού δυναμικού.

(3) Να μη θίγει τα εθνικά συμφέροντα ασφαλείας ή την ικανότητα του στρατού να δράσει μόνος του, εφόσον απαιτείται.

(4) Να αφορά τις ικανότητες που απαιτούνται για υλοποίηση στόχων και πρωτοβουλιών σε οποιαδήποτε συμμαχία / συμφωνία / σύμβαση, τις οποίες έχει υπογράψει ή είναι μέλος και δεν θίγονται τα εθνικά συμφέροντα.

(5) Να είναι συμβατή με δεσμούς που απορρέουν από άλλες ρυθμίσεις συνεργασίας ή συμμαχίας, εάν υπάρχουν, και δεν απειλεί αυτούς τους δεσμούς.

(6) Να υπάρχει εκφρασμένη θετική πολιτική βούληση για σύναψη νέων συμβάσεων, στρατιωτικών επαφών αλλά και εφαρμογή περαιτέρω συνεργασίας με τις χώρες ή τους οργανισμούς με τους οποίους συνάπτονται στρατιωτικές συμφωνίες ή συμβάσεις.

β. Οφέλη

Τα οφέλη που προκύπτουν είναι πολλαπλά, μερικά από τα σημαντικότερα αναφέρονται παρακάτω:

(1) Η δημιουργία ενός σταθερού και ειρηνικού περιβάλλοντος, για διατήρηση της ασφάλειας με τις γειτονικές χώρες της περιοχής ή και του κόσμου, προς εξάλειψη των συγκρούσεων, ενώ αναιρούν μέσω συνεργασιών, τις εχθρικές προθέσεις και δραστηριότητες που επηρεάζουν την εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια, με τη δημιουργία και διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ευρύτερη περιοχή ενδιαφέροντος¹⁵.

(2) Η διεθνής αποδοχή της βούλησης του έθνους και της ικανότητας να εργαστεί προς την κατεύθυνση της επίλυσης / διαχείρισης των συγκρούσεων, μέσω της συμμετοχής σε ειρηνευτικές αποστολές με τα Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ) και τους διεθνείς οργανισμούς.

15. Διμερής ή πολυμερής στρατιωτικές συνεργασίες για καταπολέμηση από κοινού των σύγχρονων απειλών όπως διεθνής τρομοκρατία, οργανωμένο έγκλημα, πειρατεία, λαθρομετανάστευση κ.α.

(3) Η διεθνής άμυνα και οι στρατιωτικές συνεργασίες που αναλαμβάνονται υπό την ομπρέλα της νομιμοποίησης που παρέχουν οι διεθνείς οργανισμοί ασφάλειας, προσδίδουν αξιοπιστία και παρέχουν μεγαλύτερη διαφάνεια κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων συνεργασίας, για οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων ή και εδραίωση της ειρήνης σε ασταθές περιοχές, πέραν της συμμαχίας.

(4) Στην ιδανική περίπτωση, η καλύτερη στρατιωτική συνεργασία επιτυγχάνεται όταν ικανοποιούνται οι αρχές της διαλειτουργικότητας και της τυποποίησης¹⁶. Η ΣΔ βελτιώνει τη διαλειτουργικότητα μέσω τυποποιημένων συστημάτων, πρακτικών και διαδικασιών ή αν η τυποποίηση δεν αποτελεί μέρος της συμφωνίας, μας δίνει έστω τη δυνατότητα για κατανόηση των συστημάτων, των διαδικασιών και εφαρμοζόμενων πρακτικών της κάθε πλευράς.

(5) Μπορεί να οδηγήσει σε πιο αποτελεσματική παροχή των στρατιωτικών ικανοτήτων, μέσω της κοινής εφοδιαστικής δυνατότητας που θα μπορούσε να προκύψει από τους σχεδιασμούς για τυποποίηση στρατιωτικού υλικού και εξοπλιστικών συνεργασιών. Αυτό ωφελεί ιδιαίτερα έθνη-κράτη με μικρές ΕΔ και ασθενείς οικονομίες.

(6) Ενεργοποίηση κρατών προκειμένου να συνεισφέρουν στους διεθνείς οργανισμούς ασφαλείας με τις υφιστάμενες

δυνατότητές τους, που δεν θα μπορούσαν να το πράξουν εάν ενεργούσαν ανεξάρτητα.

(7) Αύξηση της ικανότητας των συμμετεχόντων κρατών να συνεισφέρουν κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων μέσω της ανταλλαγής εμπειριών, όπως η στρατιωτική κατάρτιση, οι στρατιωτικοί σύμβουλοι και οι ανταλλαγές εμπειρογνομώνων.

(8) Η δυνατότητα που παρέχεται στους στρατιωτικούς, μέσω της διεθνούς στρατιωτικής παρουσίας, να υπογραμμίζουν το ρόλο του έθνους τους στη συμβολή επί των παρερχομένων υπηρεσιών, ως υπεύθυνο μέλος της διεθνούς κοινότητας.

(9) Μια ομαδική προσπάθεια υποστηριζόμενη από τη ΣΔ, είτε πρόκειται για τη διεξαγωγή επιχειρηματικής δραστηριότητας ή για ανθρωπιστικούς λόγους, όπως η ανακούφιση από καταστροφές με ανθρωπιστική βοήθεια, έχει μεγαλύτερα αποτελέσματα στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής από ότι η ένοπλη στρατιωτική δράση.

(10) Τέλος, η διεθνής ΣΔ θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια αμοιβαία επωφελής σχέση για κοινές συνεργασίες με στρατούς συμμαχικών χωρών, που ιδιαίτερα σήμερα εν μέσω οικονομικής κρίσης, τα εξοπλιστικά τους προγράμματα οδηγούνται σε αναζήτηση στοχευμένων επιλογών και εξορθολογισμό των αμυντικών δαπανών. Σύγχρονες ΕΔ με ελεγχόμενους αμυντικούς προϋπολογισμούς και δαπάνες μπορούν να εξασφαλίσουν (σε ένα πιο ασφαλές και ώριμο περιβάλλον) την εθνική ασφάλεια, δημιουργώντας περεταίρω ένα καλύτερο περιβάλλον για την εθνική ανάπτυξη και την πρόοδο των λαών τους.

16. Κοινός εξοπλισμός, οπτικά συστήματα, μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής.

Κίνδυνοι

Παρά τα οφέλη που αναφέρθηκαν παραπάνω, η συνεργασία των Εθνών - Κρατών έχει ορισμένους κινδύνους, που προκύπτουν από τις διαφορές στους αντίστοιχους εθνικούς στόχους - επιδιώξεις αλλά και στους περιορισμούς που επιβάλλουν οι μεταξύ τους σχέσεις. Ορισμένοι από αυτούς τους κινδύνους θα μπορούσε να είναι:

(1) Σύγκρουση μεταξύ εθνικών και κοινών στόχων συνεργασίας. Διμερείς ή πολυμερείς στρατιωτικές συνεργασίες, δεν πρέπει να εμπλέκονται και να επηρεάζουν θέματα εθνικής ασφάλειας.

(2) Κοινή χρήση ευαίσθητων στρατιωτικών πληροφοριών, μπορεί να οδηγήσει στο να θέσει σε κίνδυνο την αμυντική ικανότητα της χώρας.

(3) Βιώσιμο και επωφελές επίπεδο συνεργασίας είναι δύσκολο να προσδιοριστεί. Οι κοινές αποφάσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αντιπαραγωγικές σχέσεις λόγω γλωσσικών φραγμών, ιδιόμορφης συμπεριφοράς και πολιτιστικών διαφορών ή ανεπαρκούς διαλειτουργικότητας κλπ.

(4) Η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε διαφορές όσον αφορά τον επιμερισμό του κόστους ή και να περιοριστεί σε καθαρά οικονομικά ζητήματα.

(5) Κίνδυνος για το προσωπικό, ειδικά σε κοινές επιχειρήσεις, μέσω της μεταβαλλόμενης ανάλυσης κινδύνου για κάθε χώρα, ανάλογα με την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό αλλά και των διαδικασιών λειτουργίας, τους κανόνες εμπλοκής και λήψης αποφάσεων.

(6) Τέλος, η διεθνής στρατιωτική συνεργασία δεν μπορεί να ξεπεράσει ουσιαστικές πολιτικές διαφορές, αλλά θα μπορούσε να βοηθήσει στη μείωση των στρατιωτικών εντάσεων που οδηγούν στη δημιουργία ενός λιγότερο τεταμένου πολιτικού περιβάλλοντος. Αυτό με τη σειρά του, θα μπορούσε να αποτελέσει μια σημαντική απαρχή για τον πολιτικό διάλογο.

Κεφάλαιο Δεύτερο

Νέες Ιδέες

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και προκειμένου να προσδώσουμε νέα πνοή, ουσιαστικό ρόλο και ενισχυμένη εκπροσώπηση της χώρας μας, μέσω της ΣΔ, σε διεθνείς οργανισμούς και συνέδρια αλλά και στις διμερείς μας σχέσεις παρατίθενται τα ακόλουθα που αφορούν την υιοθέτηση νέων ιδεών τόσο σε επίπεδο διμερών - πολυμερών διπλωματικών επαφών μεταξύ κρατών - διεθνών οργανισμών, όπου η ΣΔ έπεται των διπλωματικών και πολιτικών αποφάσεων, όσο και σε εθνικό ατομικό - συλλογικό επίπεδο.

Κατά την εξέταση του θέματος σε επίπεδο διμερών σχέσεων, θα αποφευχθεί η αναφορά σε συγκεκριμένη χώρα ή γεωγραφική περιοχή, καθώς σε κάθε περίπτωση η επιλογή αποτελεί πολιτική απόφαση, αλλά θα επιχειρηθεί η σκιαγράφηση ενός γενικού πλαισίου προσέγγισης περιοχών ή χωρών, όπου τα διατιθέμενα μέσα της

ΣΔ, εμπλεκόμενα με την εξωτερική πολιτική μπορούν να συνεισφέρουν στην προσπάθεια αναζήτησης περιφερειακού ρόλου για τη χώρα μας, τόσο στα πλαίσια της ΕΕ και του ΝΑΤΟ (οργανισμών που μετεξελισσονται) όσο και στις διμερείς μας σχέσεις με χώρες που δεν ανήκουν στους ανωτέρω οργανισμούς.

Ειδικότερα για μια χώρα με το ειδικό βάρος της Ελλάδας, η προσπάθεια αύξησης επιρροής και απόκτησης ρόλου δεν μπορεί να αφορά μια ολόκληρη περιοχή, αλλά αναγκαστικά πρέπει να είναι επικεντρωμένη σε συγκεκριμένη χώρα (ή χώρες), έτσι ώστε να είναι στοιχειωδώς αποτελεσματική.

Η χώρα / χώρες πρέπει να επιλεγεί / επιλεγούν με βάση τη στρατηγική σημασία, την έλλειψη επαρκών δεσμών με άλλες χώρες και το γενικότερο επίπεδο διμερών σχέσεων και ελληνικής παρουσίας στη συγκεκριμένη χώρα. Ενώ επιπλέον λόγοι γεωγραφίας, ιστορίας, οικονομίας και πολιτικών εξελίξεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Υπό την ανωτέρω συλλογιστική μια τέτοια προσπάθεια "οικοδόμησης στρατηγικής / στρατιωτικής σχέσης", με δεδομένη την πολιτική συναίνεση και καθοδήγηση, μπορεί να ξεκινήσει κατ' αρχήν με τη δημιουργία "ομάδων εργασίας" μεικτής σύνθεσης (διπλωμάτες, στρατιωτικοί, πανεπιστημιακοί), που θα ετοιμάσουν και θα υλοποιήσουν ένα σχέδιο προσέγγισης. Εν συνεχεία η εμβάθυνση των σχέσεων θα μπορούσε να ξεκινήσει με τη θεσμοθέτηση ετήσιων συναντήσεων "στρατηγικού διαλόγου" (ανταλλαγή απόψεων για ζητήματα περιφερειακού ενδιαφέροντος και εξέταση προοπτικών διμερούς συνεργασίας), τη διερεύνηση προοπτικών για δραστηριότητες και πρωτοβουλίες χαμηλής πολιτικής (σε ζητήματα στρατιωτικής και οικονομικής συνεργασίας,

περιβαλλοντικής συνεργασίας ή ανταλλαγής πληροφοριών σε κοινά θέματα τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος). Σε επόμενο στάδιο θα μπορούσε να συζητηθεί η ανάληψη πρωτοβουλιών για φιλοξενία κλειστών συναντήσεων για συζήτηση ζητημάτων κοινού προβληματισμού και ενδιαφέροντος¹⁷.

Ο στόχος δεν είναι εύκολος, χρειάζεται πολυετής και συστηματική πολιτική, οικονομική και πολιτισμική¹⁸ επένδυση σε μια χώρα ή περιοχή, πριν μπορέσουμε να μιλήσουμε για ειδική σχέση, ρόλο ή επιρροή.

Απαιτούνται στρατηγικές συνεργασίες και κοινά συμφέροντα με τις χώρες των περιοχών που θα επιλεγούν για κοινές δράσεις.

17. Βλ. Θάνου Π. Ντόκου - Σε αναζήτηση περιφερειακού ρόλου - εφημερίδα "Καθημερινή" - 10 Ιουνίου 2009.

18. πρβλ. Η οικονομική σημασία της πολιτισμικής διπλωματίας - Ν. Κοτζιάς, όπ. παρ., 1, σελ. 148.

Άμεση προτεραιότητα πρέπει να αποτελεί η ενίσχυση υπαρχουσών πολιτικο-οικονομικών συμμαχιών καθώς και η επαναξιολόγηση - ενεργοποίηση διμερών - πολυμερών συμφωνιών στον τομέα της στρατιωτικής συνεργασίας¹⁹ αλλά και η στοχευμένη αναζήτηση νέων, αξιοποιώντας ιστορικούς ή άλλους δεσμούς και βασιζόμενοι, με απόλυτα ρεαλιστικό τρόπο, σε κοινά συμφέροντα.

Ειδικότερα η επιλεγμένη διείσδυση σε υψηλής γεωστρατηγικής αξίας περιοχές, με ιεράρχηση προτεραιοτήτων βάση των ελληνικών συμφερόντων και στόχων με περιφερειακές ή τεχνολογικά ανεπτυγμένες χώρες, αποτελούν θετική προσέγγιση. Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτούνται επιδέξιοι χειρισμοί και ιδιαίτερη προσοχή με τις χώρες που προσεγγίζουμε, έτσι ώστε να προωθούνται τα ελληνικά συμφέροντα χωρίς η Ελλάδα να έρθει σε άσκοπη σύγκρουση με τα τοπικά και περιφερειακά συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων αλλά και να αποκομίζει θετικά ωφέλει από τις συνεργασίες.

Παράδειγμα θα μπορούσε να αποτελέσει η επιδίωξη απόκτησης ενός ειδικού ρόλου, όπως του διαμεσολαβητή μεταξύ των σχέσεων ΕΕ, που ανήκουμε και χωρών τις Μέσης Ανατολής ή της Ινδίας και της Κίνας²⁰, καθιστώντας μας αφενός μεν διεθνώς χρήσιμους αφετέρου συσσωρεύουν διπλωματικό κεφάλαιο για προβολή και υποστήριξη εθνικών στόχων στην παγκόσμια διεθνή σκηνή.

Πέραν όμως των ανωτέρω, που προσδιορίζουν τους τρόπους άσκησης της ΣΔ στις διμερείς μας σχέσεις, παρατίθενται και τα ακόλουθα που αφορούν την υιοθέτηση

νέων ιδεών σε εθνικό πλαίσιο (ατομικό - συλλογικό επίπεδο), με σειρά προτάσεων σε θεσμικά / οργανωτικά μέτρα, όπως αναφέρονται παρακάτω:

α. **Θεσμοθέτηση αντικειμενικών κριτηρίων και ουσιαστικών προσόντων για τα στελέχη των ΕΔ που εκπροσωπούν διεθνώς τη χώρα μας.** Ειδικότερα για την τοποθέτηση στελεχών σε θέσεις εξωτερικού όπως στρατιωτικοί ακόλουθοι ή μόνιμοι αντιπρόσωποι να τίθεται ως προαπαιτούμενο κριτήριο η κατοχή πτυχίου μεταπτυχιακών σπουδών σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντα που πρόκειται να αναλάβουν, ενδεικτικά αναφέρονται μεταπτυχιακά σε διεθνείς σχέσεις, στρατηγικές σπουδές, διεθνές δίκαιο κτλ., κάτι που σήμερα είναι εφικτό από τα στελέχη των ΕΔ.

β. **Δημιουργία και μόνιμη τοποθέτηση στελεχών των ΕΔ σε επιτροπές και ομάδες εργασίας στο εσωτερικό ή και το εξωτερικό με εξειδίκευση ανά διεθνή οργανισμό ασφαλείας που συμμετέχει η χώρα μας.** Ανωτέρω στόχος επιτυγχάνεται με τη συνέχιση της εκπαίδευσης στελεχών των ΕΔ σε σχολεία εσωτερικού ή εξωτερικού σε γνωστικά αντικείμενα σύγχρονων επιστημονικών κατευθύνσεων, προκειμένου στη συνέχεια να συμμετέχουν, για μεγάλο χρονικό διάστημα, ως μέλη

19. πρβλ. Υπουργείο Εξωτερικών, http://old.mfa.gr/greek/the_ministry/eny/index.htm, επισκεπτόμενη Νοέμβριο 2009.

20. βλ. Ν. Κοτζιάς, όπ. παρ., 1, σελ. 29..

μόνιμων επιτροπών σε διεθνείς οργανισμούς και ομάδες εργασίας στο εσωτερικό ή και εξωτερικό, εξασφαλίζοντας συνέχεια και υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

γ. **Δημιουργία και στελέχωση σε περιοχές γεωστρατηγικού ενδιαφέροντος, που σήμερα δεν δύναται να στελεχωθούν με Ακόλουθους Άμυνας (ΑΚΑΜ), ειδικών γραφείων / συνδέσμων.** Στόχος, η συγκέντρωση / αξιολόγηση πληροφοριών καθώς και η παρακολούθηση εξελίξεων / προοπτικών επί στρατιωτικών θεμάτων, προκειμένου να υπερασπίσουμε, εφόσον απαιτηθεί, εθνικές θέσεις ή ακόμη σε περίπτωση που διαφανεί γόνιμο έδαφος, να αδράξουμε την ευκαιρία για σύναψη διμερούς στρατιωτικής συνεργασία ή αναβάθμιση αυτής εφόσον υφίσταται.

δ. **Σε συνεργασία με τη διπλωματική υπηρεσία, γεωγραφική και θεματική εξειδίκευση αριθμού στελεχών των ΕΔ, ώστε να αναλάβουν το ρόλο ειδικών απεσταλμένων.** Σήμερα απαιτούνται στρατιωτικά στελέχη σε διπλωματικό ρόλο που να γνωρίζουν τη γλώσσα και την εσωτερική κατάσταση χωρών και περιοχών υψηλού ενδιαφέροντος (Τουρκία, Ρωσία, Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, κ.α.) καθώς και η απαίτηση μακροχρόνιας παραμονής τους σε συναφή θέσεις, ώστε να αποτελούν "γνώριμα πρόσωπα" στις περιφε-

ρειακές συναντήσεις, διασκέψεις, και άλλες δραστηριότητες.

Το ανωτέρω εγχείρημα είναι δυνατόν να υποστηριχθεί σε εθνικό επίπεδο, με τη θεσμοθέτηση και σύσταση ειδικού τμήματος, με πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό υπό του ΥΕΘΑ, για αποστολές αντιπροσώπων σε διεθνή συνέδρια, ομάδες εργασίας και περιφερειακά φόρα. Με την ανωτέρω μεθόδευση επιτυγχάνεται με τον καλύτερο τρόπο η υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων, καθώς δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής στελεχών με εξειδικευμένη κατοχή γνώσεων, πολυετή ενασχόληση σε στενά κατηγοριοποιημένες θεματικές ενότητες διεθνών συμφωνιών και συμβάσεων.

ε. **Διοργάνωση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε στελέχη των ΕΔ πριν την τοποθέτησή τους σε θέσεις εξωτερικού, ώστε να παρέχονται οι προαπαιτούμενες γνώσεις.** Η δραστηριότητα των στελεχών των ΕΔ είτε στα πλαίσια διεθνών οργανισμών είτε στα πλαίσια διμερών διακρατικών συνεργασιών, απαιτεί πέραν των εξειδικευμένων γνώσεων σε στρατιωτικά θέματα, την ανάπτυξη διπλωματικών και διαμεσολαβητικών ικανοτήτων τις οποίες πρέπει να αποκτούν πριν την εμπλοκή τους, μέσω εξειδικευμένων μαθημάτων, στα πλαίσια παρακολούθησης ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος. Ανάλογο παράδειγμα αποτελεί η Ολλανδία με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Κολεγίου Αμύνης της²¹. Παράλληλα καταδεικνύεται και η αναγκαιότητα προώθησης ειδικών προγραμμάτων για απόκτηση μεταπτυχιακών γνώσεων από στελέχη των ΕΔ καθώς απαιτούνται ειδικοί χειρισμοί, εμπειρία και εξειδικευμένες γνώσεις, πέραν του ήθους και των γενικών γνώσεων επί θεμάτων συνδιαλλαγής.

21. πρβλ. Η. Ηλιόπουλος κ.ά, όπ. παρ., 11, σελ 54.

στ. **Ανταλλαγή προσωπικού.** Η ανταλλαγή στρατιωτικών αντιπροσωπειών όπως εκπαιδευτές, ειδικοί τεχνικοί σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες φέρνει νέες ιδέες, μεθόδους και τεχνικές από ανεπτυγμένες χώρες ενώ μας δίνει παράλληλα τη δυνατότητα διάχυσης των γνώσεων και υιοθετημένων τεχνικών στις γειτονικές μας χώρες, που τώρα οργανώνονται, υπό το πνεύμα της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας, θέτοντάς μας πρωταγωνιστές των εξελίξεων.

ζ. **Εκπαίδευση.** Βελτίωση - αναβάθμιση της εκπαίδευσης με διοργάνωση ετήσιων επαφών συνεργασίας μεταξύ των επιτελείων των αντίστοιχων Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ) αλλά και των Σχολών Πολέμου με αυτά των συμμαχικών χωρών σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως διαδικασίες εκπαίδευσης - θεματολογία κτλ. καθώς και ανάπτυξη ειδικών ερευνητικών προγραμμάτων με αντίστοιχα ΑΣΕΙ Δυτικών χωρών σε κοινούς τομείς ενδιαφέροντος. Δράσεις που αναβαθμίζουν την εκπαίδευση των στελεχών των ΕΔ και παρέχουν τις βάσεις ώστε να μπορούν να επικοινωνούν με τους λαούς των άλλων χωρών που καλούνται να συνεργαστούν για κοινές αποστολές στα πλαίσια της συμμαχίας.

Ειδικότερα δε σε επίπεδο ΑΣΕΙ, προτείνεται η ένταξη διαλέξεων ή εφόσον διατίθεται εκπαιδευτικός χρόνος, μαθήματος βασικών αρχών - στοιχείων άσκησης / διαχείρισης θεμάτων ΣΔ. Απαίτηση που καθίσταται αναγκαία αν συλλογιστούμε ότι τόσο ως σπουδαστές όσο και μετέπειτα ως κατώτεροι αξιωματικοί, κατά τις εκπαιδευτικές επισκέψεις / αποστολές στο εξωτερικό μέσω αντιπροσωπειών, εμπλέκονται σε συζητήσεις χαμηλού επιπέδου, που διαμορφώνουν όμως την εξωτερική εικόνα της χώρας.

η. **Ανάπτυξη πρωτοβουλιών στρατιωτικής συνεργασίας.** Το στρατιωτικό προσωπικό όλων των χωρών, λόγω της φύσης της εργασίας τους, έχουν μια μοναδική ικανότητα να επικοινωνούν και να προσεγγίζουν τα θέματα στρατιωτικής συνεργασίας διαφορετικά από ότι το μη στρατιωτικό προσωπικό, υπ' αυτή τη βάση προτείνεται η σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών συνεργασίας, πρωτίστως με ισχυρές γεωστρατηγικά χώρες σε θέματα:

(1) Επιμόρφωσης, κατάρτισης, συμβουλευτικής καθώς και αξιολόγησης στρατιωτικών ομάδων, με ανταλλαγή αντιπροσωπειών.

(2) Διαλειτουργικότητας και ανάπτυξης σε τομής διοικητικών διευκολύνσεων και υποδομών καθώς και σε πρακτικά στρατιωτικά θέματα και πολιτικο-στρατιωτικές σχέσεις.

(3) Συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών για κοινές επιχειρήσεις / ασκήσεις / θέματα διοικητικής μέριμνας (logistics).

(4) Ανταλλαγής απόψεων και συνεργασίες με διεθνή ινστιτούτα στρατηγικών αναλύσεων, διεθνών σχέσεων και γεωπολιτικής αλλά και μέσω έγκριτων διεθνών περιοδικών στρατιωτικού ενδιαφέροντος.

(5) Υιοθέτησης καινοτόμων

μεθόδων εκπαίδευσης, παρακολούθησης εξελίξεων σε νέες στρατιωτικές τεχνολογίες καθώς και εκδήλωση επιθυμίας συμμετοχής σε συμμαχικά ερευνητικά προγράμματα στρατιωτικού ενδιαφέροντος, με κατάλληλα στελέχη των ΕΔ ή ακόμη και εκμετάλλευση αυτών που βρίσκονται υπό εκπαίδευση σε ξένα πανεπιστημιακά ιδρύματα, προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας.

(6) Ανταλλαγής νέων ιδεών, με οργάνωση διμερών επισκέψεων, σεμιναρίων ακόμη και αθλητικών αγώνων προκειμένου να γίνουν μέρος μιας κλίμακας διαθέσιμων μέτρων στα πλαίσια οικοδόμησης μέτρων εμπιστοσύνης.

θ. **Αύξηση του αριθμού και ενίσχυση του ρόλου της συμβουλευτικής επιτροπής συναντήσεων του ΥΠΕΘΑ.** Ειδικότερα απαιτείται η ανάληψη πρωτοβουλιών για ενίσχυση του αριθμού και του ρόλου της συμβουλευτικής

επιτροπής συναντήσεων υψηλού επιπέδου μεταξύ των χωρών της Βαλκανικής και των περιφερειακών ισχυρών συμμάχων μας σε επίπεδο πολιτικών ηγεσιών Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και στρατιωτικών αντιπροσωπειών²². Ανωτέρω ενέργειες αποσκοπούν στη δημιουργία κλίματος ειρήνης, ασφάλειας και συνεργασίας, με παράλληλη προώθηση των εθνικών μας θεμάτων σε κρίσιμους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, υπό το φως των νέων διεθνών και περιφερειακών εξελίξεων.

ι. **Ανάληψη πρωτοβουλίας**

για διοργάνωση και καθιέρωση σε ετήσια βάση διεθνών στρατιωτικών συμποσίων, ημερίδων, συνεδρίων και εκθέσεων τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό. Οι ανωτέρω συναντήσεις, μελών της ΕΕ αλλά και των Βαλκανίων, με ευρύ φάσμα στρατιωτικής εκπροσώπησης, δίνουν τη δυνατότητα μιας αρχικής προσέγγισης και γνωριμίας με τους συμμάχους μας, πέραν της εικόνας που λαμβάνουμε από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης, τις συζητήσεις και τις διεθνείς αποστολές. Επιτυγχάνετε δε, η αλληλοενημέρωση και προσέγγιση των χωρών σε διεθνή προβλήματα που απασχολούν αυτή τη στιγμή τον πλανήτη όπως η τρομοκρατία, η λαθρομετανάστευση, η προστασία του περιβάλλοντος κτλ. Επίσης, δίδεται η δυνατότητα καλλιέργειας προσωπικών επαφών, με τις οποίες σε ιδιαίτερες περιπτώσεις μπορεί να ξεπεραστούν ακόμη και επίσημες εχθροπραξίες μεταξύ εθνών αλλά και να αποτελέσουν σημαντικό διαπραγματευτικό εργαλείο για αποκλιμάκωση μιας ενδεχόμενης κρίσης. Ενώ η επαγγελματική αξιολόγηση, μέσω μιας σειράς επαφών, μπορεί να οδηγήσει σε πιο ρεαλιστικές εκτιμήσεις για ενδεχόμενες δυνητικές απειλές.

Επιπρόσθετα ενταγμένες στις ανωτέρω δράσεις μπορεί να είναι και άλλες πρωτοβουλίες όπως επισκέψεις αντιπροσωπειών σε στρατιωτικές σχολές και κοινές ασκήσεις επί χάρτου. Επίσης δίνει ευκαιρίες στο περιθώριο των συζητήσεων για επιχειρηματικές συνεργασίες, δημιουργία επιστημονικών και επιχειρηματικών δικτύων καθώς και πραγματοποίηση φεστιβάλ και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων

22. Ενεργό συμβολή αποτελεί η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων (ΔΔΣ) που λειτουργεί στο ΓΕΕΘΑ και συντονίζει ανωτέρω δράσεις.

για προβολή και οικονομική ενίσχυση της χώρας μας. Θεωρητικά θα λέγαμε ότι με τις ανωτέρω πρωτοβουλίες η ΣΔ συμβάλει στη διαμόρφωση εναλλακτικών πολιτικών σύγκλισης και συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο²³.

ια. Παρουσία ναυτικών μονάδων σε λιμένες γεωστρατηγικού ενδιαφέροντος υπό το πνεύμα επίδειξης σημαίας και ναυτικής παρουσίας. Η επίδειξη σημαίας δηλώνει διεθνώς την εθνική μας παρουσία, ενώ ο στόχος επιτυγχάνεται, με επισκέψεις μεμονωμένων ή ομάδας πλοίων σε λιμένες κρατών εθνικού ενδιαφέροντος. Μια πρώτη προσέγγιση μπορεί να γίνει μέσω των θερινών εκπαιδευτικών επισκέψεων των παραγωγικών σχολών του πολεμικού ναυτικού, σε λιμένες εντός της ζώνης επέκτασης των γεωπολιτικών επιδιώξεων της χώρας μας.

ιβ. Η διατήρηση ετοιμότητας διάθεσης πλοίου του Πολεμικού Ναυτικού για υποστήριξη της εξωτερικής διπλωματικής πολιτικής σε ρόλο προβολής ισχύος ή συνδρομής σε ανθρωπιστική βοήθεια προς τρίτες χώρες. Ειδικότερα η φύση του ως όπλο, να μετακινείται άμεσα και αποτελεσματικά, μεταβαλλοντας στόχους και ενέργειες του δίδει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε περιοχές κρίσεων ή ναυτικού αποκλεισμού με το πλεονέκτημα της ελαχιστοποίησης του κινδύνου έναντι της ανθρώπινης ζωής.

ιγ. Εκμετάλλευση των Υδρογραφικών και Ωκεανογραφικών δυνατοτήτων των σκαφών που διαθέτει το Πολεμικό Ναυτικό. Με κατάλληλες διπλωματικές ενέργειες της χώρας μας, υπό τη συμβολή και το συντονισμό του Διεθνούς Υδρογραφικού Οργανισμού (International Hydrographic Organization - IHO)²⁴, δύναται να επιτευχθούν συνεργασίες με παράκτιες χώρες, για τη διάθεση κατάλληλων ναυτικών μονάδων μας²⁵, προκειμένου να πραγματοποιηθούν χαρτογραφήσεις περιοχών ενδιαφέροντος, κρίσιμων για την παγκόσμια ναυτιλία. Ανωτέρω δράση στοχεύει στο να προβάλει και να ενδυναμώσει την εθνική μας ισχύ, να επιφέρει οικονομικά έσοδα ενώ υπό κατάλληλες προϋποθέσεις ανοίγει μακροπρόθεσμα το δρόμο της συμμετοχής μας σε προγράμματα έρευνας θαλασσίων πόρων.

ιδ. Χρησιμοποίηση από το ΥΠΕΘΑ των μέσων μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ), με καθιέρωση ενημερωτικών εκπομπών για προβολή των εθνικών ΕΔ σε διεθνές επίπεδο. Οι ικανότητες των στελεχών των ΕΔ και η αποκτηθείσα εμπειρία των στελεχών της, από διεθνείς αποστολές, πρέπει να αποτελεί διπλωματικό εργαλείο

23. Θετική προσέγγιση αποτελούν η Διεθνής Έκθεση Άμυνας και Ασφάλειας Defensys από 29-31 Οκτωβρίου 2010, αλλά και κατά την περίοδο 2002-2004 η διοργάνωση ημερίδων του ΙΑΑ, πρβλ. ΥΕΘΑ: <http://www.mod.mil.gr/el/component/content/article/110-institutoto-amintikon-analiseon/660-institutoto.html>, επισκεπτόμενη Οκτώβριο 2010.

24. πρβλ. "International Hydrographic Organization", <http://www.iho.int/english/home/>

25. Υ/Γ-Ω/Κ Ναυτίλος, Υ/Γ-Ω/Κ Πυθέας μονάδες του ΠΝ, με δυνατότητες χαρτογράφησης θαλασσίων περιοχών και εκτέλεσης ωκεανογραφικών μελετών.

προβολής και ενίσχυσης της εξωτερικής εικόνας της χώρας μας τόσο σε διεθνείς οργανισμούς όσο και στις διακρατικές μας σχέσεις. Παράδειγμα αποτελεί η αναγνωρισμένη διεθνώς²⁶ επιτυχία της Ελληνικής συμμετοχής, με μονάδα του πολεμικού ναυτικού, στις επιχειρήσεις της ΕΕ για αποτροπή της πειρατείας στο Κέρας της Αφρικής. Το ανωτέρω γεγονός πέραν του υψηλού βαθμού επαγγελματικής κατάρτισης και των ικανοτήτων στη ναυτική επιστήμη και τέχνη, που αντανακλώνεται στα στε-

λέχη του πολεμικού ναυτικού, αναδεικνύει και τις δυνατότητες της χώρας μας να αναλαμβάνει υψηλού ρίσκου αποστολές και να τις ολοκληρώνει με επιτυχία.

ιε. **Εκμετάλλευση και εμπλοκή / δυναμική συμμετοχή των πολυεθνικών κέντρων εκπαίδευσης, για περαιτέρω ενίσχυση και προβολή της χώρας.** Ειδικότερα στα πλαίσια της ΣΔ είναι απαραίτητο αντιπροσωπεύει μας στο εξωτερικό να ενημερώνουν και να προωθούν συνεργασίες για τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του Κέντρου Ναυτικής Αποτροπής (ΚΕΝΑΠ), που εδρεύει στον κόλπο της Σούδας, καθώς και του Πολυεθνικού Κέντρου Εκπαιδύσεως Επιχειρήσεων Υποστηρίξεως της Ειρήνης (ΠΚΕΕΥΕ) στο Κιλκίς²⁷ αλλά και του Πεδίου Βολής Κρήτης (ΠΒΚ), στα Χανιά. Αυτά τα τρία "κέντρα" θα πρέπει να αποτελέσουν "αιχμές" της πολυεθνικής στρατιωτικής μας διπλωματίας.

Ειδικότερα οι ξένοι στρατιωτικοί ακόλουθοι και οι στρατιωτικές αντιπροσωπεΐες που βρίσκονται ή επισκέπτονται τη χώρα μας, στα πλαίσια ανωτέρω εκπαιδύσεων, μπορούν να αποτελέσουν πρεσβευτές για ενίσχυση της προβολής της χώρας στο εξωτερικό. Προς τη κατεύθυνση αυτή προσφέρεται ιδιαίτερα το ΚΕΝΑΠ, αφού στα πλαίσια των εργασιών του, διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια με συμμετοχή υψηλών αξιωματούχων και βαθμοφόρων του NATO καθώς και εκπροσώπων διαφόρων χωρών²⁸. ιστ. **Συμμετοχή και στρατιωτικών αντιπροσώπων σε διμερείς συνεργασίες που εντάσσονται αποκλειστικά και μόνο στο πλέγμα των διπλωματικών αποστολών με τρίτες χώρες.** Μεθόδευση που αποσκοπεί στην ανάπτυξη και καλλιέργεια μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, υπό το πρίσμα και το συντονισμό της πολιτικής ηγεσίας αλλά και της απόκτησης εμπειρίας από τα στελέχη των ΕΔ σε θέματα διπλωματίας.

Προοπτικές - Επιδιώξεις

Η χώρα μας γεωγραφικά τοποθετημένη σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από έντονα φαινόμενα αστάθειας, υψηλής αλληλεξάρτησης και εύθραυστων ισορροπιών, βιώνοντας μια βαθιά οικονομική κρίση και με νέες προκλήσεις στους

26. Συγχαρητήρια επιστολή του κ.Javier Solana από 4 Απριλίου 2009 προς τον Έλληνα διοικητή της επιχείρησης, πρβλ. ΓΕΕΘΑ: http://www.geetha.mil.gr/media/pdf-arxeia/operatalanta/atalanta_gr.pdf

27. Εκπαιδεύονται κατάλληλα αξιωματικοί από διάφορες χώρες, προκειμένου στη συνέχεια να αναλάβουν ρόλο ως στρατιωτικοί παρατηρητές σε ειρηνευτικές αποστολές των Ηνωμένων Εθνών, πρβλ. <http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/el-GR/Policy/Multilateral+Diplomacy/InternationalOrganizations/UN/GreeceInUN/PEACE+KEEPING+OPERATIONS.htm>

28. Ενδεικτικά αναφέρονται η διοργάνωση σεμιναρίου με θέμα "Όπλα μαζικής καταστροφής σε Επιχειρήσεις Ναυτικής Αποτροπής" από 19 -23 Οκτωβρίου 2009, http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1716&nid=1170 καθώς και η επίσκεψη του Διοικητή της εκστρατευτικής διοίκησης του πολεμικού ναυτικού των ΗΠΑ (Navy Expeditionary Combat Command), στις 17 Σεπτεμβρίου 2010, http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1716&nid=1807

προσανατολισμούς της εθνικής μας στρατηγικής, δημιουργούν εύλογα ερωτήματα σχετικά με το ποιές πρέπει να είναι οι προοπτικές και επιδιώξεις σε εθνικό επίπεδο, για τις ΕΔ και ειδικότερα για τη ΣΔ στις αρχές του 21ου αιώνα.

Σήμερα η χάραξη και ανάπτυξη μιας ενιαίας και διαχρονικής ΣΔ, η οποία θα είναι ικανή να ανταποκριθεί στις σημερινές και μελλοντικές προκλήσεις, τόσο στους τομείς των διεθνών / διμερών σχέσεων όσο και στους διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να ενδυναμωθεί η αξιοπιστία και το κύρος της χώρας μας διεθνώς, προβάλλει αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε.

Άλλωστε η κοινωνική και πολιτική αστάθεια των χωρών που μας περιβάλλουν, σε συνδυασμό με τις ηγεμονικές βλέψεις και φιλοδοξίες της εξ Ανατολών γείτονα χώρας, καθώς και οι προοπτικές δημιουργίας στην περιοχή μας, σημαντικών μεταφορικών οδών και ενεργειακών δικτύων, δεν μας επιτρέπουν να ακολουθήσουμε τακτικές απομονωτισμού ή αποστασιοποίησης έναντι των διεθνών εξελίξεων / προκλήσεων.

Με πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση της στρατηγικής ισχύος και της αποτρεπτικής ικανότητας της χώρας μας, η δραστηριοποίηση της ΣΔ προβάλλει ως προστιθέμενη αξία, στα μέσα που διαθέτουμε για άσκηση εξωτερικής πολιτικής.

Ακροώμενοι τα κελεύσματα των καιρών και αναβαθμίζοντας τη συμμετοχή μας σε διασκέψεις κορυφής, διεθνείς οργανισμούς ασφάλειας, στρατιωτικές αποστολές διατήρησης της ειρήνης - καταπολέμησης της πειρατείας, αλλά και αναπτύσσοντας στοχευμένες διμερείς στρατιωτικές επαφές με ανερχόμενες γεωστρατηγικά τρίτες χώρες όπως η Κίνα προβάλλουμε τη θέληση μας να συνεχίσουμε να δίνουμε το παρόν στις διεθνείς εξελίξεις, ως ενεργοί "παίκτες", παρά την οικονομική ύφεση που βιώνουμε σήμερα.

Ειδικότερα η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων (ΔΔΣ)²⁹, που ιδρύθηκε το 2004, με σκοπό την υλοποίηση, συντονισμό και εποπτεία των δραστηριοτήτων διεθνούς στρατιωτικής συνεργασίας σε επίπεδο ΓΕΕΘΑ και ο συντονισμός ανάλογων δραστηριοτήτων των Γενικών Επιτελείων φαίνεται ότι αρχίζει να αποδίδει "καρπούς"³⁰, αφού προγραμματίζονται και παρακολουθούνται θέματα Προγραμμάτων Στρατιωτικής Συνεργασίας (ΠΣΣ)³¹ αλλά και Κύκλοι Συνομιλιών (ΚΣ) με κράτη μέλη του ΝΑΤΟ καθώς και διμερείς στρατιωτικές συνεργασίες με χώρες που βρίσκονται σε περιοχές εθνικού ενδιαφέροντος.

Επίσης οι στρατιωτικές επαφές / συνεργασίες τους τελευταίους μήνες, τόσο

29. Λεπτομέρειες επί της ΔΔΣ - Κύρια έργα, ΓΕΕΘΑ: http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1894.

30. Το 2009 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 19 ΠΣΣ ενώ για το 2010 προβλέπεται να υπογραφούν με 20 χώρες, ΓΕΕΘΑ: http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1894, επισκεπτόμενο Οκτώβριος 2010.

31. Τα ΠΣΣ περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως στρατιωτική εκπαίδευση, έρευνα - τεχνολογία, ασκήσεις, συγκρότηση - οργάνωση ΕΔ, στρατιωτικά δόγματα - αμυντική πολιτική, ασφάλεια - ανταλλαγή πληροφοριών, επισκέψεις ηγεσίας, ανταλλαγές φιλοξενίας κ.ά.

με Ευρωπαϊκά κράτη, όπως η Γαλλία³² όσο και με τις ΗΠΑ (πρόσφατη υψηλού επιπέδου συνάντηση συμβουλευτικών επιτροπών της Ελλάδος και των ΗΠΑ στο ΥΠΕΘΑ)³³ αλλά και η ανταλλαγή επισκέψεων στρατιωτικών αντιπροσωπειών υψηλού επιπέδου με την Κίνα³⁴, ισχυροποιούν τη διεθνή μας εικόνα και χτίζουν συμμαχίες / συνεργασίες για κοινές δράσεις σε διεθνή προβλήματα. Διαφαίνεται ότι με συνεχή προσπάθεια και μεθοδικότητα, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για δράσεις σε κρίσιμους τομείς παγκόσμιου ενδιαφέροντος αλλά και στα πλαίσια των οργανισμών ασφαλείας που ανήκουμε, θα συνεχίσουμε και στο μέλλον να ήμαστε διεθνώς "χρήσιμοι", συσσωρεύοντας παράλληλα διπλωματικό κεφάλαιο.

Τέλος οι επιδιώξεις της ΣΔ απαιτείται να εστιάζονται στα εξής:

α. Στην άσκηση μιας καλά συντονισμένης εθνικής στρατηγικής, όπου τα στρατιωτικά μέσα πρέπει να διαπλέκονται και να αλληλοϋποστηρίζονται με τα οικονομικά και πολιτικά μέσα άσκησης εξωτερικής πολιτικής.

β. Στη δημιουργία πολλαπλών σχέσεων και διαύλων επικοινωνίας με χώρες που βρίσκονται εντός περιοχών εθνικού γεωστρατηγικού ενδιαφέροντος, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στη ΣΔ να αναπτυχθεί και να δώσει το απαιτούμενο "βάθος" στην εξωτερική πολιτική της χώρας μας. Σε διμερές επίπεδο, επιδίωξη πρέπει να είναι η δραστηριοποίησή της ιδιαίτερα με χώρες ή περιοχές στις οποίες έχει προηγηθεί πολιτική, οικονομική και πολιτισμική επένδυση, προκειμένου να μην καταλήξει σε απλή στρατιωτική βοήθεια, εφόσον συνάπτεται με λιγότερο στρατιωτικά ισχυρές τρίτες χώρες.

γ. Στη συστηματική αναβάθμιση της στρατιωτικής παρουσίας και ενίσχυσης των θέσεων μας στους διεθνείς οργανισμούς και στα συνέδρια εργασίας αλλά και στην προώθηση συνθηκών ειρήνης, ασφάλειας, σταθερότητας και συνεργασίας στην ευρύτερη γεωγραφική μας περιοχή, μέσω διμερών σχέσεων, με στόχο, τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ασφαλείας, μέσα στα πλαίσια του οποίου, η πολιτική της έντασης οποιουδήποτε δυνητικού αντιπάλου μας, να καθίσταται αναχρονιστική και αντιφατική με το διεθνές περιβάλλον.

δ. Στην αναβάθμιση των ΠΣΣ, με την αποφυγή τυποποιημένων δραστηριοτήτων χαμηλής έντασης, όπως ανταλλαγή παραθεριστών, σπουδαστών

στρατιωτικών σχολών κλπ και την υιοθέτηση δραστηριοτήτων υψηλής αξίας, όπως κοινές ασκήσεις, αλληλοενημέρωση σε θέματα οργάνωσης - δομής - δογμάτων, κλπ που θα αποφέρουν σημαντικά οφέλη για τη χώρα μας.

32. Ανακοίνωση τύπου σχετικά με συνομιλίες μεταξύ αντιπροσωπειών Γαλλίας - Ελλάδας στο ΓΕΕΘΑ, http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1716&nid=1315.

33. Συνέντευξη Αναπληρωτή Υπουργού Π. Μπεγλίτη μετά το πέρας των συνομιλιών, 16 Νοεμβρίου 2009, ΥΠΕΘΑ: <http://www.mod.mil.gr/el/enimerosi/sinenteykseisypetha/175-pmpeglitis.pdf>, επισκεπτόμενη Οκτώβριο 2010.

34. Στο πλαίσιο υλοποίησης ΠΣΣ, από 19-23 Μαΐου 2010 επισκέφθηκε το ΓΕΕΘΑ Κινέζικη αντιπροσωπεία, http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=1716&nid=1569.

ε. Τέλος, η ΣΔ απαιτείται να στηρίζει τους στόχους της Ελλάδας, στην εξωτερική πολιτική και την ασφάλεια της χώρας, συμβάλλοντας παράλληλα στην αποφυγή εμπλοκών και στην ανάδειξή της ως σταθεροποιητικό παράγοντα στην εγγύς και ευρύτερη περιοχή.

Εκτιμήσεις - Συμπεράσματα

Τα βήματα που έγιναν τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ΣΔ είναι ιδιαίτερα σημαντικά και έχουν αναβαθμίσει τη χώρα μας διεθνώς. Πέραν όμως αυτών χρειάζεται και νέες πυξίδες, όπως αναλύθηκαν στην παρούσα μελέτη, χωρίς αναγκαία να εγκαταλείψει και τις παλαιές.

Στο ασαφές και συνεχώς εξελισσόμενο γεωπολιτικό περιβάλλον, τόσο της περιοχής μας, όσο και διεθνώς, η ΣΔ προβάλλει ως ένας εκ των σημαντικών "μοχλών" προώθησης εθνικών συμφερόντων και θεμάτων ασφάλειας για την περιοχή. Στη βαθιά οικονομική κρίση που βρίσκεται σήμερα η χώρα, η άσκησή της ΣΔ με γεωστρατηγικά ισχυρές χώρες και σε επιλεγμένους τομείς συνεργασίας, δύναται να συμβάλει αφενός μεν στην αύξηση του κύρους της αφετέρου στη διαμόρφωση εναλλακτικών πολιτικών σύγκλισης και συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, στο πλαίσιο της καθορισμένης εθνικής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, μέσω των διεθνών οργανισμών ασφαλείας και των διμερών μας σχέσεων.

Σε άμεση συνεργασία / συντονισμό με τους άλλους παράγοντες άσκησης εξωτερικής πολιτικής, όπως η πολιτική, οικονομική και πολιτισμική διπλωματία, μπορεί να συντελέσει στην αύξηση του ειδικού βάρους και της επιρροής της χώρας μας στη διεθνή σκηνή. Για να μπορούμε όμως να μιλάμε για ενεργητική - δημιουργική παρουσία στο διεθνές γίγνεσθαι και θετικά αποτελέσματα, απαιτούνται κατά την άσκησή της, σαφείς και καθορισμένες κατευθύνσεις- αρχική πολιτική γραμμή εκπροσώπησης - αλλά και στελέχη άρτια καταρτισμένα για την υποστήριξη της.

Κυρίαρχο φαινόμενο στη νέα πραγματικότητα η παγκοσμιοποίηση, φαίνεται να αποδέχεται ως κύριους πρωταγωνιστές, τους διεθνείς οργανισμούς ασφαλείας και τις συνεργασίες των κρατών στους κόλπους τους. Υπό το ανωτέρω πνεύμα, καθίσταται πρωταρχικός στόχος, η ενισχυμένη συμμετοχή της χώρας στους ανωτέρω υπερεθνικούς αμυντικούς μηχανισμούς, που στοχεύουν στην αποτροπή απειλών και τη σταθερότητα κρίσιμων γεωστρατηγικών περιοχών.

Παράλληλα η διεύρυνση των οργανισμών όπως η ΕΕ και το ΝΑΤΟ με νέα κράτη μέλη, νέους προσανατολισμούς και νέες στρατηγικές εταιρικές σχέσεις, όπως ΝΑΤΟ-Ρωσίας, δημιουργούν αντικρουόμενα συμφέροντα, περιπλέκουν διεκδικήσεις λήψεως αποφάσεων ενώ απαιτούν και επιδέξιους χειρισμούς για υπεράσπιση εθνικών θέσεων. Σήμερα αποτελεί αναγκαιότητα η συντονισμένη και στενή παρακολούθηση ανωτέρω οργανισμών, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της χώρας,

γεγονός που υπαγορεύεται και από το αναθεωρημένο αμυντικό δόγμα, τις αλλαγές στη δομή και τους προσανατολισμούς του NATO.

Περαιτέρω ασπίδα στις ανωτέρω προκλήσεις, αποτελούν τόσο οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται για πολυεπίπεδες διπλωματικές συνεργασίες, σε περιοχές που κρίνονται ζωτικής γεωστρατηγικής αξίας για τη χώρα μας, όσο και η υιοθέτηση νέων ιδεών για διμερείς συνεργασίες μεταξύ κρατών, όπως για παράδειγμα με την Κίνα, δίνοντας το μήνυμα ότι μπορούμε να δράσουμε και αυτοτελώς με ισχυρές γεωστρατηγικά χώρες πέραν του NATO και της ΕΕ³⁵. Σε κάθε περίπτωση όμως, η άσκησή της πρέπει να προσβλέπει στη δημιουργία εξισορροπητικών μηχανισμών, ώστε να μη διασαλευθεί η σταθερότητα στην περιοχή μας.

Η επιτυχημένη εφαρμογή της ΣΔ στα ανωτέρω πεδία ενδιαφέροντος, είναι δυνατόν να αποτελέσει ένα νέο "πολλαπλασιαστή ισχύος", που θα προσδώσει και νέα διάσταση στις αποστολές και τα έργα των ΕΔ, για τα οποία θα πρέπει να ήμαστε προετοιμασμένοι να αναλάβουμε αλλά και να φέρουμε εις πέρας με επιτυχία.

Υπό την ανωτέρω συλλογιστική είναι σημαντική και η υιοθέτηση νέων ιδεών σε εθνικό ατομικό -

συλλογικό επίπεδο άσκησης θεμάτων ΣΔ. Η θεσμοθέτηση κριτηρίων επιλογής προσωπικού για διεθνής εκπροσώπηση αλλά και η διεθνολογική εξειδίκευση - κατάρτιση των στελεχών των ΕΔ, προβάλουν προαπαιτούμενα στοιχεία για υπεράσπιση εθνικών θέσεων σε διεθνή συνέδρια και ομάδες εργασίας αλλά και σε θέσεις αντιπροσώπων.

Σήμερα με τις διπλωματικές κινήσεις που αναλαμβάνουμε ως χώρα, επιδιώκουμε να προσφέρουμε τη δική μας εθνική προστιθέμενη στρατηγική αξία, σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς αλλά και στις διμερείς μας σχέσεις. Με την ενεργό παρουσία μας και επεξεργαζόμενοι πρωτοβουλίες, θέσεις και γενικότερα θέματα όχι μόνο για τον αυστηρό χώρο των εθνικών θεμάτων αλλά και για τα ευρύτερα θέματα που απασχολούν την περιοχή μας και τη διεθνή κοινότητα, προσβλέπουμε στην υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων, προσδοκώντας παράλληλα να δώσουμε και νέα αξία στις εταιρικές συμμαχικές μας σχέσεις.

35. Η Ελλάδα δεν επιτρέπεται να αντικρίζει ανταγωνιστικά την ευρωπαϊκή της θέση με μια πολιτική συνεργασίας με τις αναδυόμενες δυνάμεις. Αλλά όπως και οι άλλοι στην Ε.Ε., έτσι κι εκείνη μπορεί και οφείλει να αξιοποιεί τη θέση της στην ίδια την Ε.Ε., πρβλ. Ν. Κοτζιάς, όπ. παρ., 1, σελ. 32.

Φαίνεται ότι αρχίζει να γίνεται πλήρως κατανοητό από την παγκόσμια κοινότητα, ότι σήμερα οι πόλεμοι πριν δοθούν και αν δοθούν στο πεδίο της μάχης, δίνονται σε αίθουσες διαπραγματεύσεων. Η πλήρης γνώση των εθνικών θεμάτων και επιδιώξεων αλλά και των όρων που διέπουν τη διπλωματία καθώς και η σωστή χρήση των, αποδεικνύεται καθημερινά, ότι αποτελούν το πιο χρήσιμο και αποτελεσματικό αλλά και αναίμακτο όπλο για τις σύγχρονες διπλωματικό-στρατιωτικές συγκρούσεις, διαπιστώσεις οι οποίες περικλείονται στα λόγια του πρέσβη επί τιμής Βύρωνα Θεοδωρόπουλο, "Αν ο δίαυλος της διπλωματίας δε λειτουργήσει σωστά, η εναλλακτική λύση είναι η σύγκρουση"³⁶.

Εν κατακλείδι και με όσα αναλύθηκαν παραπάνω ως παραμένει στη σκέψη όλων μας ότι ο κύριος στόχος της στρατηγικής της ΣΔ, είναι να εμφυτεύσει στο συνειδητό και υποσυνείδητο κάθε δυνητικού αντιπάλου της πατρίδος μας, ότι ήμαστε μια χώρα που μπορούμε να προσφέρουμε τη δική μας εθνική προστιθέμενη αξία, σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς αλλά και στις διμερείς μας σχέσεις, προβάλλοντας παράλληλα την αποφασιστικότητά μας στην περίπτωση που διακυβεύονται εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα ενώ υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις μπορεί να συμβάλει και στην οικονομική ανόρθωση της χώρας.

36. βλ. Βύρωνα Θεοδωρόπουλο - Το έργο της διπλωματίας στις αρχές του 21ου αι. - εφημερίδα "Το Βήμα" - 13 Φεβρουαρίου 2009.

Βιβλιογραφία

1. **Βιβλία - Εκδόσεις**
 - α. Ηλίας Κουσκουβέλης - Εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις - Αθήνα 2004, εκδόσεις Ποιότητα.
 - β. Ηλιόπουλος Η.- Σκιάδας Δ., Πολιτικό-στρατιωτικές Σχέσεις & Αμυντική Διπλωματία (Θεωρητική, Συγκριτική & Θεσμική Ανάλυση), Ινστιτούτο Αμυντικών Αναλύσεων - ΙΑΑ, τεύχος 20, Αθήνα Σεπ 2004.
 - γ. Θάνος Π. Ντόκος - Εγχειρίδιο Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικής - Αθήνα 2002, ΕΛΙΑΜΕΠ.
 - δ. Μάριου Ευρυβιάδη - Ιωάννη Ραγιέ - Ερμηνευτικό Εγχειρίδιο Αγγλικών Όρων Στρατιωτικής Διπλωματίας - ΙΑΑ, Αθήνα 2000, Εκδόσεις Ι. Σιδέρη.
 - ε. Ν. Κοτζιάς - Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας στον 21ο αιώνα - Αθήνα 2010, Εκδόσεις Καστανιώτη.
 - στ. Π. Ήφαιστος - Οι διεθνείς σχέσεις ως αντικείμενο επιστημονικής μελέτης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, διαδρομή, αντικείμενο, περιεχόμενο και γνωσιολογικό υπόβαθρο - Αθήνα 2003, Εκδόσεις Ποιότητα.
2. **Περιοδικός Τύπος**
 - α. Βύρωνα Θεοδωρόπουλο - Το έργο της διπλωματίας στις αρχές του 21ου αι. - εφημερίδα "Το Βήμα" - 13 Φεβρουαρίου 2009.
 - β. Θάνου Π. Ντόκου - Σε αναζήτηση περιφερειακού ρόλου - εφημερίδα "Καθημερινή" - 10 Ιουνίου 2009.
3. **Κυβερνητικά Έγγραφα - Εκδόσεις**
Λευκή Βίβλος για τις Ένοπλες Δυνάμεις, ΥΠΕΘΑ, Αθήνα 2004.
4. **Διαδίκτυο**
 - α. Δικτυακός τόπος Υπουργείου Εθνικής Άμυνας: <http://www.mod.mil.gr/>
 - β. Δικτυακός τόπος Υπουργείου Εξωτερικών:
 - γ. Δικτυακός τόπος Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας: http://www.geetha.mil.gr/index.asp?a_id=2354
 - δ. Andrew Cotter, Anthony Forster - Strategic Engagement: Defence Diplomacy as a Means of Conflict Prevention, Volume 44, Issue 365 January 2004 - pages 15-30, <http://www.informaworld.com/smpp/content?db=all&content=a714027947>.
 - ε. Adelphi Papers - Reshaping Defence Diplomacy: New Roles for Military Cooperation and Assistance, Volume 44, Issue 365 January 2004, <http://www.informaworld.com/smpp/title?db=all&content=g714027954>.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Πλωτάρχης Θεόφιλος Νικολαΐδης ΠΝ αποφοίτησε από τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων το 1992. Έχει υπηρετήσει σε πλοία επιφανείας καθώς και σε επιτελικές θέσεις ενώ κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο υπηρετεί στην Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου (ΑΔΙΣΠΟ) ως εκπαιδευτής στην έδρα Επιχειρήσεων - Ασκήσεων. Είναι απόφοιτος της Σχολής Επιτελών Αξκών Ναυτικού (ΣΕΑΝ) και ΑΔΙΣΠΟ, κατέχει πτυχίο εξειδίκευσης Ναυτιλίας Κατεύθυνσης καθώς και επιθεωρητού / επικεφαλούς επιθεωρητών Συστημάτων Διαχείρισης Ποιότητας.

Σεμινάριο Έδρας Επιχειρησιακής Σχεδίασης (ΕΕΣ)

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των σπουδαστών, οργανώνεται και διεξάγεται αριθμός σεμιναρίων τα οποία σκοπό έχουν την προαγωγή του επίπεδου της εκπαίδευσης μέσω της έρευνας.

Με τον όρο "Σεμινάριο", νοείται η ανάλυση ενός θέματος, με συζήτηση και συγκερασμό των επιμέρους απόψεων, με σκοπό την εξαγωγή εποικοδομητικών συμπερασμάτων και τυχόν προτάσεων.

Η εκπαίδευση μέσω των σεμιναρίων αποσκοπεί επιπλέον:

- α. Στην διεύρυνση των γνώσεων των σπουδαστών σε συγκεκριμένα θέματα, με προσωπική έρευνα και μελέτη ποικίλων, έγκυρων και επίκαιρων στοιχείων.
- β. Στην μετάδοση, με τη συζήτηση, γνώσεων και εξειδικευμένων εμπειριών.
- γ. Στην εξάσκηση των σπουδαστών στην επεξεργασία, παρουσίαση, συζήτηση, εκτίμηση και σχολιασμό των θεμάτων των σεμιναρίων.
- δ. Στην εξοικείωση των σπουδαστών με σημαντικά αντικείμενα, που καλύπτουν ένα ευρύ πεδίο γνώσεων, πάνω σε θέματα της Επιχειρησιακής Σχεδίασης.

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης με την οργάνωση σεμιναρίων, διεξήχθη το σεμινάριο με τίτλο "Στρατηγικοί - Επιχειρησιακοί Αντικειμενικοί Σκοποί (ΑΝΣΚ) - Επιχειρησιακά Κέντρα Βάρους - Αποφασιστικά Σημεία - Ιστορικά Παραδείγματα". Στην ενότητα αυτή αναφέρεται και η εισήγηση του Ασπχου (ΜΗ) Χατζηγεωργιάδη Φίλιππου "Παραδείγματα Επεξεργασμένων Τρόπων Ενεργείας, Γραμμές Επιχειρήσεων, Διαχωρισμός σε Φάσεις, Γραφική απεικόνιση, Οργάνωση Δυνάμεων, Χρονικός Πίνακας Διεξαγωγής Επιχειρήσεων", χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα την εκστρατεία του Γερμανικού στρατού κατά της Γαλλίας τον Μαΐο του 1940, η οποία δημοσιεύεται στο παρόν τεύχος.

Μελέτη Έδρας Διακλαδικών Επιχειρήσεων - Ασκήσεων (ΕΔΕΑ)

Για την πληρέστερη κατανόηση και αφομοίωση των διδαχθέντων αντικειμένων από τους σπουδαστές και για την επίτευξη της αποστολής της ΑΔΙΣΠΟ, όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο "1" του Οργανισμού της και είναι η παροχή διακλαδικής εκπαίδευσης επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου, η Έδρα Διακλαδικών Επιχειρήσεων - Ασκήσεων (ΕΔΕΑ) έκρινε σκόπιμη την ανάθεση στους σπουδαστές, μιας περιπτώσιολογικής μελέτης (Case Study), σχετικής με τις Διακλαδικές επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό ανατέθηκε στους σπουδαστές η ανάλυση - μελέτη της "Δημιουργίας Υποστήριξης Διοικητικής Μέριμνας, Ανάπτυξη και Εγκατάσταση Δυνάμεων, Καθορισμός και Προστασία Γραμμών Επικοινωνιών κατά τις Επιχειρήσεις Desert Shield και Desert Storm" στον Α΄ πόλεμο του Κόλπου.

Σεμινάριο Έδρας Επιχειρησιακής Σχεδίασης (ΕΕΣ)

Η Γερμανική Εισβολή στη Γαλλία (1940) ως Παράδειγμα Επεξεργασμένου Τρόπου Ενέργειας

από εισήγηση του Ασρχου (ΜΗ) Φιλίππου Χατζηγεωργιάδη,
σπουδαστού της 8ης Εκπαιδευτικής Σειράς της ΑΔΙΣΠΟ

Εισαγωγή

Η επιχειρησιακή σχεδίαση επιδιώκει να μετατρέψει στρατηγικές οδηγίες σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο στρατιωτικών ενεργειών, που εκτελούνται με σκοπό να πετύχουν τους καθορισθέντες ΑΝΣΚ σε όλα τα επίπεδα του πολέμου. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιεί έννοιες και εργαλεία με μία λογική σειρά, προκειμένου να σχεδιασθούν εκστρατείες ή σημαντικές επιχειρήσεις, βασιζόμενη στην εκτίμηση της ανάλυσης της κατάστασης και της αποστολής. Οι έννοιες και τα εργαλεία αυτά είναι χρήσιμα στην ανάλυση των στρατηγικών, επιχειρησιακών και τακτικών παραγόντων, την κατανόηση των επιχειρησιακών απαιτήσεων, την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της φαντασίας και την εξασφάλιση μιας λογικής σχέσης και μιας ισορροπίας μεταξύ "αποτελεσμάτων, τρόπων και μέσων".

Οι κυριότερες από τις έννοιες αυτές, θα παρατεθούν συνοπτικά κατωτέρω, προκειμένου να καταστεί ακολούθως δυνατή η ανάπτυξή τους στα πλαίσια ενός ιστορικού παραδείγματος.

α. Επιθυμητή Τελική Κατάσταση (ΕΤΚ) ορίζεται ως η κατάσταση εκείνη που είναι επιθυμητό να επιτευχθεί με την ολοκλήρωση της Επιχείρησης.

β. Αντικειμενικοί Σκοποί (ΑΝΣΚ) είναι σαφώς καθορισμένοι και κοινά αντιληπτοί στόχοι, η εκτέλεση των οποίων στο σύνολό τους θα επιφέρει ευθέως και σαφώς την επίτευξη της ΕΤΚ.

γ. Κέντρο Βάρους (ΚΒ) ορίζεται ως το/α χαρακτηριστικό/ά, η/οι ικανότητα/ες, η/οι τοποθεσία/ες, στα οποία ένα έθνος, μία συμμαχία ή μία στρατιωτική δύναμη στηρίζει την ελευθερία ενέργειας, την ισχύ και τη θέληση να πολεμήσει. Υφίσταται σε πολιτικό αλλά και σε στρατιωτικό επίπεδο.

δ. Αποφασιστικά Σημεία (ΑπΣ) είναι τα ενδιάμεσα στάδια/κλειδιά από τα οποία περνά η διαδρομή που οδηγεί στο ΚΒ. Δηλαδή, το κάθε ΑπΣ αντιστοιχεί σε ένα σταθμό στη διαδρομή προς την εξουδετέρωση του ΚΒ.

ε. Οι Γραμμές Επιχειρήσεων συνδέουν τα ΑπΣ στο χρόνο και στο χώρο κατά την πορεία προς το ΚΒ. Συνδέουν δηλαδή μία δύναμη με τη βάση των επιχειρήσεών της και τους ΑΝΣΚ της.

στ. Οι Φάσεις αντιπροσωπεύουν ευδιάκριτα στάδια στην πρόοδο μιας επιχείρησης, που αυτά οδηγούν στην επίτευξη συγκεκριμένων συνθηκών ή αποτελεσμάτων στα ΑπΣ, τα οποία απαιτούνται για τα επόμενα στάδια, και τελικά καταλήγουν στην επιτυχή ολοκλήρωση του τελικού ΑΝΣΚ.

ζ. Η επιχειρησιακή σχεδίαση θα πρέπει να καταλήγει σε έναν σαφή Τρόπο Ενέργειας (ΤΕ), ο οποίος πρέπει να περιλαμβάνει την οργάνωση της δύναμης, το περίγραμμα της ιδέας ενεργείας επιχειρήσεων (που περιγράφει τον κύριο σκοπό κάθε επιχειρησιακής φάσης, τότε, πού και με ποιά σειρά θα διεξαχθούν οι επιχειρήσεις, καθώς και τα κύρια έργα για κάθε συνιστώσα δύναμη), καθώς και τη γραφική απεικόνιση της ιδέας ενεργείας.

Σκοπός

Ο σκοπός της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση μέσω ιστορικού παραδείγματος ενός Επεξεργασμένου Τρόπου Ενεργείας, που θα περιλαμβάνει τις Γραμμές Επιχειρήσεων, το Διαχωρισμό σε Φάσεις, τη Γραφική Απεικόνιση, την Οργάνωση Δυνάμεων και το Χρονικό Πίνακα Διεξαγωγής Επιχειρήσεων.

Ιστορικό Παράδειγμα: Η Γερμανική Εισβολή στη Γαλλία το 1940 (Επιχειρήσεις Fall Gelb και Fall Rot)

Η πορεία του κόσμου στην εποχή μας άλλαξε, με δραματικές συνέπειες για το μέλλον όλων των λαών, όταν οι στρατιές του Χίτλερ διέσπασαν τις αμυντικές γραμμές της Δύσης στις 10 Μαΐου 1940. Η Γερμανική εισβολή στη Γαλλία το 1940 "είναι ένα από τα πιο χτυπητά παραδείγματα στην ιστορία, του αποφασιστικού αποτελέσματος μιας νέας ιδέας που εφαρμόζεται από ένα δυναμικό εκτελεστή"¹.

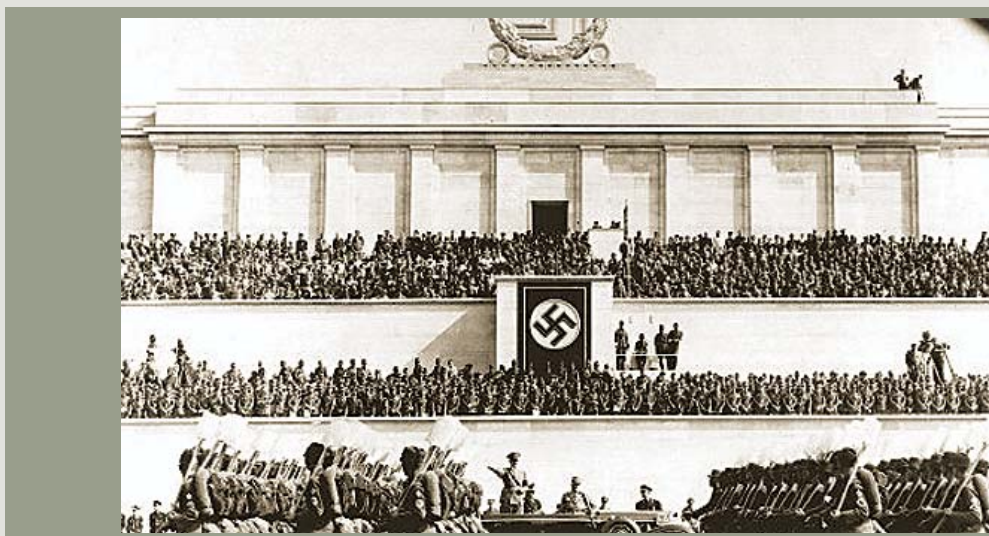
Στη 1 Σεπτεμβρίου του 1939, η Γερμανία εισέβαλε στην Πολωνία. Στις 3 Σεπτεμβρίου του 1939 η Γαλλία και η Μ. Βρετανία, τηρώντας τις υποσχέσεις τους προς την Πολωνία, κήρυξαν τον πόλεμο στη Γερμανία. Ωστόσο, δεν προσέφεραν κάποια ουσιαστική βοήθεια στις Πολωνικές δυνάμεις, ενώ στα Γαλλο-Γερμανικά σύνορα δεν έγιναν παρά κάποιες αψιμαχίες άνευ σημασίας, μολονότι το 85% των Γερμανικών δυνάμεων ήταν απασχολημένο στην Πολωνία. Έτσι, μέχρι τις 6 Οκτωβρίου του 1939, η Γερμανία, με τη βοήθεια της Ρωσίας, είχε καταλάβει την Πολωνία. Έχοντας υπογράψει σύμφωνο μη επιθέσεως με τη Ρωσία, η Γερμανία μπορούσε τώρα να μεταφέρει τις δυνάμεις της στη Δύση. Το τελικό σχέδιο της Γερμανικής επίθεσης στη Γαλλία βασίζεται εν πολλοίς στην πρόταση που υπέβαλε προς τη Γερμανική ηγεσία στα τέλη του 1939 ο Στρατηγός E. Von Manstein².

1. Λίντελλ Χαρτ, Ιστορία του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, σελ. 81, αναφερόμενος στο Blitzkrieg και στο Στρατηγό H. Guderian.

2. Στρατάρχης Έριχ Φον Μανστάιν, Νίκαι Απωλεσθείσαι, σελ. 75 - 110

Επιθυμητή Τελική Κατάσταση (ΕΤΚ)

Η ΕΤΚ για τη Γερμανία ήταν να εξασφαλίσει τα δυτικά της σύνορα από τις χώρες που της είχαν ήδη κηρύξει τον πόλεμο, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποδέσμευση όσο το δυνατόν περισσότερων δυνάμεων για το σχεδιαζόμενο πόλεμο εναντίον της Ρωσίας. Για τους Γερμανούς το σενάριο ενός διμέτωπου πολέμου (σε Ανατολή και Δύση) φάνταζε εφιαλτικό και δεν επιθυμούσαν επ' ουδενί να εμπλακούν σε έναν τέτοιο πόλεμο, ούτε και να οδηγηθούν οι επιχειρήσεις σε αποτελμάτωση και μάχες φθοράς-χαρακωμάτων, όπως είχε συμβεί στον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο³.

Στρατηγικός ΑΝΣΚ και Στρατηγικό ΚΒ

- α. Όπως αναφέρθηκε, η Αγγλία και η Γαλλία είχαν ήδη κηρύξει τον πόλεμο στη Γερμανία από το φθινόπωρο του 1939. Έτσι, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ανωτέρω ΕΤΚ, έπρεπε η Αγγλία και η Γαλλία να εξαναγκασθούν σε συμφέρουσα προς τη Γερμανία συνθηκολόγηση.
- β. Η συνθηκολόγηση, λοιπόν της Γαλλίας και της Αγγλίας, αποτέλεσε τον Στρατηγικό ΑΝΣΚ των Γερμανών:
- γ. Βεβαίως, το Στρατηγικό Κέντρο Βάρους των Συμμάχων ήταν η θέληση των ηγεσιών και των λαών τους να πολεμήσουν και κατά συνέπεια αυτό το ΚΒ έπρεπε να πλήξουν οι Γερμανοί.

Επιχειρησιακοί ΑΝΣΚ και Επιχειρησιακά ΚΒ

- α. Προκειμένου να πληγεί η θέληση των ηγεσιών και των λαών των Συμμάχων (Αγγλων και Γάλλων) να πολεμήσουν, θα έπρεπε να εξουδετερωθούν οι ένοπλες δυνάμεις των δύο αυτών χωρών και/ή να κατακτηθούν σημαντικές περιοχές των χωρών αυτών. Με βάση τα ανωτέρω, ως Επιχειρησιακοί ΑΝΣΚ τέθηκαν:
 - (1) Η εξουδετέρωση των συμμαχικών δυνάμεων.
 - (2) Η κατάκτηση σημαντικών περιοχών των συμμαχικών χωρών.

3. Στρατάρχης Έριχ Φον Μανστάιν, Νίκαι Απωλεσθείσαι, σελ. 83 και 87

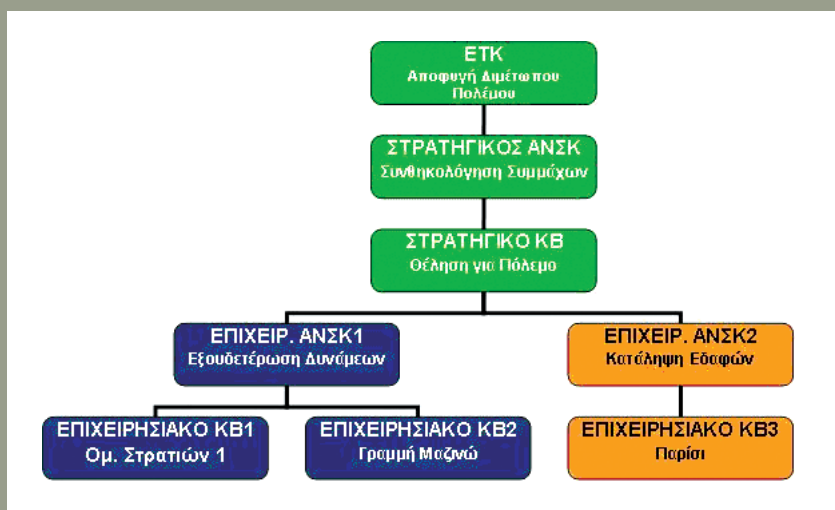

β. Ως Επιχειρησιακά ΚΒ, η κατάρρευση των οποίων θα εξασφάλιζε τους ανωτέρω ΑΝΣΚ, επισημάνθηκαν τα εξής:

(1) Οι ισχυρές, ταχυκίνητες, τεθωρακισμένες δυνάμεις των Γάλλων και Βρετανών (Βρετανική Εκστρατευτική Δύναμη - ΒΕΔ) που είχαν συγκεντρωθεί στα σύνορα της Γαλλίας με το Βέλγιο και συνιστούσαν την Ομάδα Στρατιών 1.

(2) Οι Γαλλικές δυνάμεις που επάνδρωναν και υποστήριζαν τη Γραμμή Μαζινώ (ένα θεωρητικά απόρρητο σύνολο αμυντικών έργων που κατασκευάστηκε κατά το Μεσοπόλεμο με στόχο να αποτρέψει τη Γερμανική εισβολή). Οι δυνάμεις αυτές είχαν μικρή ευκινησία και προορίζονταν μάλλον για στατική άμυνα, παρά για πόλεμο ελιγμών.

(3) Η πρωτεύουσα της Γαλλίας (Παρίσι).

Σχήμα 1: ΕΤΚ - ΑΝΣΚ - ΚΒ

Το Σχέδιο που εκπονήθηκε από τους Γερμανούς, προκειμένου να πληγούν τα τρία ανωτέρω Επιχειρησιακά ΚΒ των Συμμάχων, ακολούθησε το παρακάτω σκεπτικό:

α. Οι ισχυρές, ταχυκίνητες, τεθωρακισμένες δυνάμεις των συμμάχων (Συμμαχική Ομάδα Στρατιών 1) στα σύνορα με το Βέλγιο, θεωρήθηκαν ως η σπουδαιότερη απειλή, η οποία θα έπρεπε να εξουδετερωθεί πρώτη, ώστε να μην μπορέσει να παρέξει βοήθεια κατά τις επιχειρήσεις που θα έπληγαν τα άλλα δύο Επιχειρησιακά ΚΒ (δυνάμεις της Γραμμής Μαζινώ και Παρίσι).

β. Δεδομένου ότι οι δυνάμεις αυτές ήταν ιδιαίτερα ισχυρές και περίπου ισοδύναμες με τις διατιθέμενες Γερμανικές, αποφασίστηκε να πληγούν με έμμεση προσέγγιση, ως εξής:

(1) Οι δυνάμεις της Συμμαχικής Ομάδας Στρατιών 1 θα έπρεπε να προσελκυσθούν εντός του Βελγίου και της Ολλανδίας. Για να καταστεί αυτό δυνατό, οι Γερμανοί θα έπρεπε να εισβάλουν στο Βέλγιο και στην Ολλανδία (που ήταν ουδέτερες χώρες), προσβλέποντας στο ότι οι Σύμμαχοι θα έσπευδαν προς βοήθεια αυτών των χωρών. Πράγματι, και το ίδιο το Συμμαχικό σχέδιο δράσης (Σχέδιο "D"), προέβλεπε την κατά το δυνατόν ταχύτερη προώθηση των δυνάμεων αυτών στο έδαφος του Βελγίου και το σχηματισμό αμυντικής γραμμής επί του ποταμού Dyle⁴.

4. Ούνιστον Τσόρτσιλ, Απομνημονεύματα 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, Βιβλίο Ι, σελ 36.

(2) Αποκοπή εκ δυσμής των ανωτέρω Συμμαχικών δυνάμεων. Αυτό θα ελάμβανε χώρα με προέλαση ταχυκίνητων τεθωρακισμένων Γερμανικών σχηματισμών μέσω Λουξεμβούργου και δάσους των Αρδεννών, κατόπιν με ταχύτατη διάβαση του ποταμού Μεύση στην περιοχή του Σεντάν και διάσπαση της ασθενούς διάταξης του αντιπάλου στο σημείο αυτό, και τέλος με προέλαση κατά μήκος του ποταμού Σομ μέχρι τη Μάγχη, σε στενή συνεργασία και υποστήριξη από την αεροπορία. Επισημαίνεται ότι οι Σύμμαχοι θεωρούσαν ότι το δάσος των Αρδεννών ήταν αδιάβατο⁵ από μεγάλους σχηματισμούς τεθωρακισμένων. Επιπλέον, οι Σύμμαχοι θεωρούσαν ότι οι Γερμανοί, κι αν ακόμα επέλεγαν να περάσουν μέσα από τις Αρδέννες, θα χρειάζονταν περίπου 5 μέρες⁶, μέχρις ότου συγκεντρώσουν τις απαραίτητες δυνάμεις για να διαβούν τον ποταμό Μεύση.

(3) Εξουδετέρωση της Συμμαχικής Ομάδας Στρατιών 1 με κύκλωση από ανατολικά (δυνάμεις εισβολής σε Βέλγιο και Ολλανδία) και δυτικά (ταχυκίνητες δυνάμεις από Αρδέννες και Σεντάν).

γ. Όσον αφορά τις δυνάμεις της Γραμμής Μαζινώ, σε αρχική φάση αυτές έπρεπε απλά να απασχοληθούν, ώστε να μην μπορέσουν να επηρεάσουν ή να προσφέρουν σημαντική βοήθεια στις επιχειρήσεις στο Βέλγιο και στην Ολλανδία. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των ανωτέρω επιχειρήσεων, οι δυνάμεις της Γραμμής Μαζινώ θα εξουδετερώνονταν τόσο με απευθείας προσβολές όσο και με κύκλωση εκ δυσμής (συνδυασμός άμεσης και έμμεσης προσέγγισης).

δ. Μόλις ολοκληρώνονταν οι επιχειρήσεις στο Βέλγιο και στην Ολλανδία και εξουδετερώνονταν οι δυνάμεις της Συμμαχικής Ομάδας Στρατιών 1, οι Γερμανοί θα εξαπέλυαν επίθεση ώστε να καταλάβουν το Παρίσι (άμεση προσέγγιση).

Αποφασιστικά Σημεία

Τα αποφασιστικά σημεία κατά την επιχείρηση της Γερμανικής εισβολής στη Γαλλία το 1940 είναι τα παρακάτω:

- α. Κατάληψη, μέσω αεραποβάσεων, καίριων σημείων (κυρίως γεφυρών) εντός της Ολλανδίας προς διασφάλιση οδών προέλασης (ΑπΣ Α1).
- β. Διάσπαση του Ολλανδικού μετώπου με ταχυκίνητες τεθωρακισμένες δυνάμεις και συνένωση με δυνάμεις αεραπόβασης (ΑπΣ Α2).
- γ. Συνθηκολόγηση Ολλανδίας (ΑπΣ Α3).
- δ. Εξουδετέρωση φρουρίου Εμπέν - Εμαέλ και κατάληψη γέφυρας διώρυγας Αλβέρτου στο Βέλγιο με αεραπόβαση (ΑπΣ Β1).

5. Λίντελλ Χαρτ, Ιστορία του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, Τόμος Ι, σελ. 86

6. Λίντελλ Χαρτ, Ιστορία του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, Τόμος Ι, σελ. 90

- ε. Προέλαση ταχυκίνητων τεθωρακισμένων δυνάμεων εντός Βελγίου και λήψη επαφής με Γαλλικές και Βρετανικές δυνάμεις (ΑπΣ Β2).
- στ. Συνθηκολόγηση Βελγίου (ΑπΣ Β3).
- ζ. Ταχεία διάβαση δάσους Αρδεννών με ταχυκίνητες τεθωρακισμένες και μηχανοκίνητες δυνάμεις (ΑπΣ Γ1).
- η. Άμεση διάβαση του ποταμού Μεύση, χωρίς αναμονή άφιξης πεζικού ή μεγάλων όγκων πυροβολικού (ΑπΣ Γ2).

- θ. Διάσπαση του Γαλλικού μετώπου στο Σεντάν, αμέσως μετά τη διάβαση του Μεύση (ΑπΣ Γ3).
- ι. Ταχεία προέλαση μηχανοκίνητων και τεθωρακισμένων δυνάμεων από το Σεντάν προς τη Μάγχη, κατά μήκος του ποταμού Σομ και εξασφάλιση των πλευρών της προέλασης με μεραρχίες πεζικού (ΑπΣ Γ4).
- ια. Κατάληψη όλων των λιμένων Μάγχης προτού οχυρωθούν από τον αντίπαλο (ΑπΣ Γ5). Το συγκεκριμένο ΑπΣ δεν επιτεύχθηκε.
- ιβ. Εξουδετέρωση Συμμαχικών δυνάμεων στο θύλακα της Δουνκέρκης (ΑπΣ Γ6). Το συγκεκριμένο ΑπΣ δεν επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.
- ιγ. Εξουδετέρωση Συμμαχικών αεροπορικών δυνάμεων σε αερομαχίες και με επιθέσεις στα αεροδρόμιά τους από τις πρώτες μέρες των επιχειρήσεων (ΑπΣ Δ1).
- ιδ. Υποστήριξη των Γερμανικών δυνάμεων κατά τη διάβαση του ποταμού Μεύση και τη μετέπειτα διάσπαση του Γαλλικού μετώπου (ΑπΣ Δ2).
- ιε. Εξασφάλιση αεροπορικής κυριαρχίας πάνω από τις ακτές της Μάγχης κατά την προσπάθεια εκκένωσης των Συμμαχικών δυνάμεων (ΑπΣ Δ3). Το συγκεκριμένο ΑπΣ δεν επιτεύχθηκε.
- ιστ. Εξουδετέρωση επίγειων και ναυτικών δυνάμεων στις ακτές και στη θαλάσσια περιοχή εκκένωσης στη Δουνκέρκη, μέσω αεροπορικών προσβολών (ΑπΣ Δ4). Το συγκεκριμένο ΑπΣ δεν επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.
- ιζ. Απασχόληση Γαλλικών δυνάμεων της Γραμμής Μαζινώ (ΑπΣ Ε1).
- ιη. Διάσπαση Γραμμής Μαζινώ (ΑπΣ Ε2).
- ιθ. Κύκλωση και εξουδετέρωση δυνάμεων Γραμμής Μαζινώ (ΑπΣ Ε3).
- κ. Διάσπαση Γαλλικού μετώπου στο ύψος του ποταμού Σομ από δυτικά και ανατολικά (ΑπΣ ΣΤ1 και ΣΤ2 αντίστοιχα).
- κα. Κατάληψη πρωτεύουσας Γαλλίας (ΑπΣ ΣΤ3).

Γραμμές Επιχειρήσεων

Οι Γραμμές Επιχειρήσεων που συνδέουν τα ανωτέρω ΑπΣ στο χρόνο και στο χώρο κατά την πορεία προς τα ΚΒ, παρατίθενται κατωτέρω:

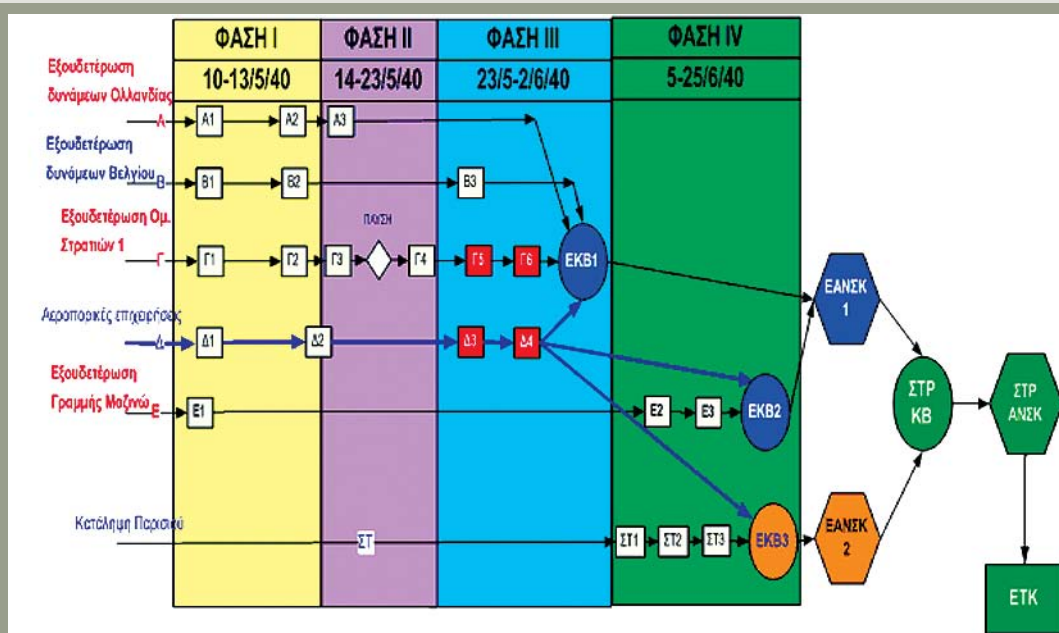
- α. Α: Εξουδετέρωση στρατιωτικών δυνάμεων Ολλανδίας.
- β. Β: Εξουδετέρωση στρατιωτικών δυνάμεων Βελγίου.
- γ. Γ: Εγκλωβισμός και εξουδετέρωση Συμμαχικής Ομάδας Στρατιών 1.
- δ. Δ: Αεροπορικές επιχειρήσεις.
- ε. Ε: Εξουδετέρωση δυνάμεων Γραμμής Μαζινώ.
- στ. ΣΤ: Κατάληψη πρωτεύουσας.

Διαχωρισμός της Επιχείρησης σε Φάσεις

Κατά τη Γερμανική εισβολή στη Γαλλία διακρίνονται 4 φάσεις στις επιχειρήσεις:

- α. **Φάση Ι, Ημέρα D έως D+3 (10-13 Μαΐου 1940):** Εισβολή σε Ολλανδία και Βέλγιο - Διάβαση Αρδεννών και Μεύση
- β. **Φάση ΙΙ, D+4 έως D+13 (14-23 Μαΐου 1940):** Διάσπαση μετώπου και προέλαση από Σεντάν μέχρι τη Μάγχη.
- γ. **Φάση ΙΙΙ, Ημέρα D+14 έως D+23 (23 Μαΐου - 2 Ιουνίου 1940)**
Εξουδετέρωση Συμμαχικής Ομάδας Στρατιών 1.
- δ. **Φάση ΙV, D+24 έως D+44 (5-25 Ιουνίου 1940):** Κατάληψη Παρισιού και εξουδετέρωση λοιπών συμμαχικών δυνάμεων.

Οι Φάσεις, Γραμμές Επιχειρήσεων και ΑπΣ της επιχείρησης παρατίθενται γραφικά στο Σχήμα 2.

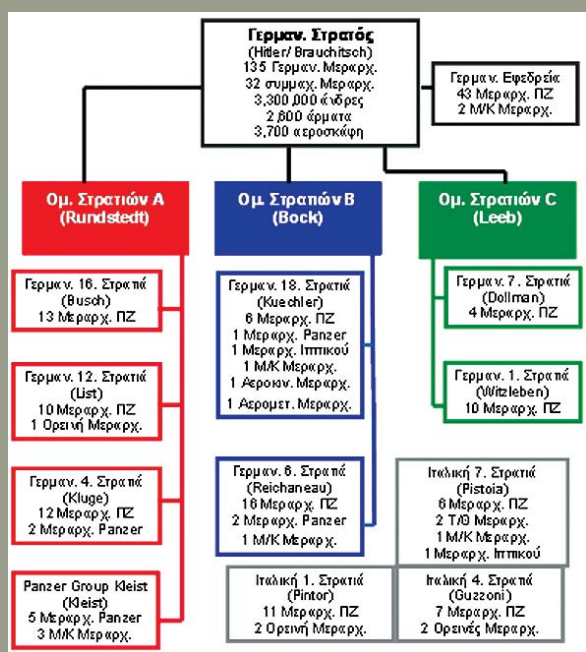
Σχήμα 2: Φάσεις, Γραμμές Επιχειρήσεων και ΑπΣ

Επεξεργασμένος ΤΕ

α. Οργάνωση της Δύναμης⁷

Η οργάνωση των Γερμανικών και Ιταλικών δυνάμεων παρατίθεται γραφικά στο Σχήμα 3. Οι Γερμανικές και Ιταλικές δυνάμεις ήταν οργανωμένες ως κατωτέρω (για λόγους σύγκρισης παρατίθεται συνοπτικά και η οργάνωση των συμμαχικών δυνάμεων):

Σχήμα 3: Οργάνωση Δυνάμεων

(1) Στα σύνορα της Γερμανίας με την Ολλανδία και στα βορειότερα σύνορα της Γερμανίας με το Βέλγιο ήταν ανεπτυγμένη η Ομάδα Στρατιών Β, υπό τον Στρατηγό Von Bock, αποτελούμενη από την 18η και 6η Στρατιά. Συνολικά διέθετε 30 Μεραρχίες, εκ των οποίων 8 ήταν τεθωρακισμένες, 1 αερομεταφερόμενη και 1 αλεξιπτωτιστών. Απέναντί της βρισκόταν οι Ολλανδικές δυνάμεις (10 Μεραρχίες Πεζικού), οι Βελγικές δυνάμεις 16 Μεραρχίες Πεζικού και 4 Ιππικού, καθώς και οι Γαλλικές και Βρετανικές δυνάμεις που είχαν ως στόχο την αντιμετώπιση της εχθρικής εισβολής στο Βέλγιο και στην Ολλανδία (μέρος της Ομάδας Στρατιών 1, αποτελούμενο από 37 Μεραρχίες εκ των οποίων 7 Μηχανοκίνητες και 1 Τεθωρακισμένη).

(2) Στα υπόλοιπα σύνορα της Γερμανίας με το Βέλγιο και στα σύνορά της με το Λουξεμβούργο ήταν ανεπτυγμένη η Ομάδα Στρατιών Α, υπό τον Στρατηγό Von Rundstedt, αποτελούμενη από την 4η, την 12η και τη 16η Στρατιά, καθώς και το Panzer Group Kleist. Συνολικά διέθετε 46 Μεραρχίες, εκ των οποίων 7 τεθωρακισμένες (Panzer) και 3 μηχανοκίνητες. Ιδιαίτερα το Panzer Group Kleist (υπό τον Στρατηγό Von Kleist) αποτελούταν εξ' ολοκλήρου από 5 Τεθωρακισμένες και 3 Μηχανοκίνητες Μεραρχίες και είχε αναπτυχθεί στα σύνορα με το Λουξεμβούργο (προ των Αρδεννών). Στους διοικητές των σωμάτων και των μεραρχιών του Panzer Group Kleist περιλαμβάνονταν στρατιωτικοί όπως ο Αντιστράτηγος H. Guderian και ο Υποστράτηγος E. Rommel. Στον τομέα που θα δρούσε το Panzer Group Kleist και ο μεγαλύτερος όγκος της Ομάδας Στρατιών Α οι Σύμμαχοι διέθεταν ένα μικρό μόνο μέρος της Ομάδας Στρατιών 1 (συνολικά 10 Μεραρχίες)

(3) Στα σύνορα της Γερμανίας με τη Γαλλία (έναντι της Γραμμής Μαζινώ) ήταν ανεπτυγμένη η Ομάδα Στρατιών C, υπό τον Στρατηγό Von Leeb. Συνολικά διέθετε 14 Μεραρχίες Πεζικού. Απέναντί της βρίσκονταν οι Γαλλικές δυνάμεις που επάνδρωναν και υποστήριζαν τη Γραμμή Μαζινώ, υπό την Ομάδα Στρατιών 2 και 3 (συνολικά 45

7. <http://www.theartofbattle.com/battle-of-france-1940.htm>

Μεραρχίες Πεζικού, Οχυρών και Ιππικού).

(4) Η Ιταλία, μολονότι ουδέτερη, ήταν φανερό ότι θα προσπαθούσε να εκμεταλλευθεί την κατάσταση εις βάρος της Γαλλίας. Στα σύνορά της με τη Γαλλία είχε συγκεντρώσει 32 Μεραρχίες σε 3 Στρατιές. Απέναντί τους η Γαλλία διέθετε τη Στρατιά των Άλπεων με 10 Μεραρχίες.

(5) Οι Γερμανικές Εφεδρείες, υπό των Στρατάρχη Von Brauchits, αποτελούνταν από 45 Μεραρχίες (2 Μηχανοκίνητες). Οι Γαλλικές Εφεδρείες, υπό τον Στρατάρχη Gamelin, αποτελούνταν από 20 Μεραρχίες (2 Τεθωρακισμένες και 1 Μηχανοκίνητη).

β. **Περίγραμμα της Ιδέας Ενεργείας Επιχειρήσεων:**

(1) **Κύριος σκοπός κάθε επιχειρησιακής φάσης:**

(α) **Φάση "I":** Η εισβολή σε Βέλγιο και Ολλανδία, προκειμένου να προκληθεί η προέλαση των Συμμαχικών δυνάμεων της Ομάδας Στρατιών 1 εντός του Βελγίου, με ταυτόχρονη διάβαση των γερμανικών τεθωρακισμένων δυνάμεων (Panzer Group Kleist) του δάσους των Αρδεννών και του ποταμού Μεύση..

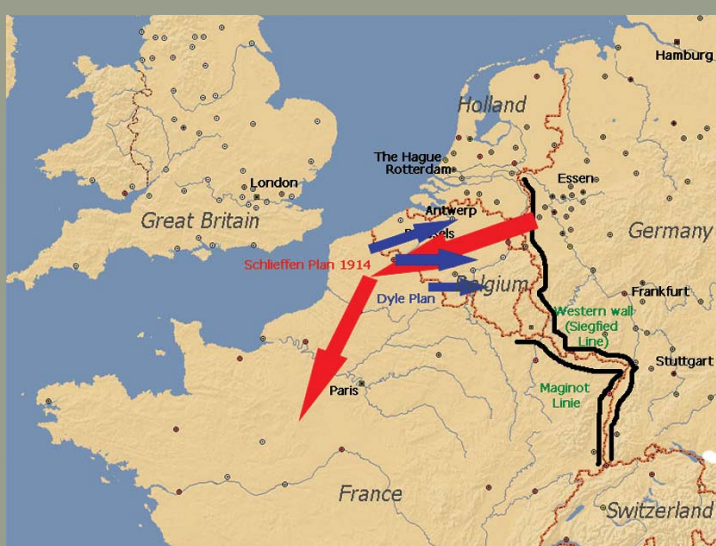
(β) **Φάση "II":** Μετά τη διάβαση του Μεύση, διάσπαση του Γαλλικού μετώπου στην περιοχή του Σεντάν και προέλαση του Panzer Group Kleist μέχρι τη Μάγχη κατά μήκος του ποταμού Σομ.

(γ) **Φάση "III":** Εξουδετέρωση των συμμαχικών δυνάμεων που παγιδεύτηκαν στο Βέλγιο μέσω κατάληψης λιμένων στη Μάγχη, καθώς και μέσω βομβαρδισμού αυτών και των ναυτικών δυνάμεων που θα αποπειραθούν να τις εκκενώσουν προς τη Βρετανία.

(δ) **Φάση "IV":** Εξουδετέρωση των λοιπών Συμμαχικών δυνάμεων στη Γαλλία και κατάληψη της πρωτεύουσας, καθώς και των γαλλικών λιμένων στον Ατλαντικό.

(2) Χρονικό Διεξαγωγής Επιχείρησης⁸

(α) **Φάση I, 10-13 Μαΐου 1940:** Η Γερμανική αεροπορία βομβαρδίζει ανηλεώς μεγάλες πόλεις κυρίως στην Ολλανδία και στο Βέλγιο τρομοκρατώντας τον πληθυσμό. Επιπλέον, η Γερμανική αεροπορία επιτίθεται στη Συμμαχική αεροπορία, προκαλώντας της μεγάλες απώλειες, τόσο στο έδαφος όσο και σε αερομαχίες. Η Ομάδα Στρατιών Β απωθεί εύκολα τον Ολλανδικό και Βελγικό Στρατό, βοηθούμενη από τμήματα αλεξιπτωτιστών που καταλαμβάνουν καίρια σημεία (γέφυρες σε κανάλια, Φρούριο Εμπέν-Εμαέλ, Διώρυγα Αλβέρτου). Η Συμμαχική Ομάδα Στρατιών 1 προχωρεί προς τη Γραμμή Dyle, ενώ ο Ολλανδικός Στρατός υποχωρεί σε προετοιμασμένη γραμμή άμυνας. Η Γερμανική Ομάδα Στρατιών Α, με το Panzer Group Kleist επικεφαλής, προχωρά στις Αρδέννες, εν αγνοία των Συμμάχων. Η Γερμανική 18η Στρατιά πιέζει τον Ολλανδικό Στρατό, αποκόπτοντάς τον από τους

Γάλλους. Η υπόλοιπη Ομάδα Στρατιών 1 φτάνει στη Γραμμή Dyle και εγκαθίσταται. Η Γερμανική 6η Στρατιά επιτίθεται στη γραμμή αυτή χωρίς αποτέλεσμα. Στο μεταξύ, η Ομάδα Στρατιών Α συνεχίζει την προέλαση. Το Panzer Group Kleist ξεπροβάλλει από τις Αρδέννες. Το Τεθωρακισμένο Σώμα του Guderian διαβαίνει αυθιμερόν τον ποταμό Μεύση, με ισχυρότατη υποστήριξη από τη Γερμανική Αεροπορία, και προχωρεί προς το Σεντάν, που το υπερασπίζονται αδύναμα στοιχεία της 9ης και 2ης Γαλλικής Στρατιάς.

(β) **Φάση II, 14-23 Μαΐου 1940:** Γερμανικά βομβαρδιστικά καταστρέφουν ένα ολόκληρο τμήμα του Ρότερνταμ, αναγκάζοντας τους Ολλανδούς σε παράδοση. Μαζικές επιθέσεις της συμμαχικής αεροπορίας εναντίον του προγεφυρώματος στο Μεύση αποτυγχάνουν με βαριές απώλειες σε αεροσκάφη. Το Panzer Group Kleist διασπά το σύνδεσμο ανάμεσα στη 2η και 9η Γαλλική Στρατιά στο Σεντάν, δημιουργώντας ένα κενό 50 μιλίων μεταξύ τους. Οι 4η, 12η και 16η Γερμανικές Στρατιές προχωρούν για να εξασφαλίσουν τα πλευρά της επίθεσης του Kleist. Η Ομάδα Στρατιών Β επιτίθεται στα υπολείμματα της Ομάδας Στρατιών 1 και τα απωθεί. Το Panzer Group Kleist εξοντώνει τη Γαλλική 9η Στρατιά, αλλά διατάσσεται από τον Χίτλερ να σταματήσει, ώστε να το προλάβει το πεζικό. Η εντολή του Χίτλερ τελικά ανακαλείται και το Panzer Group Kleist συνεχίζει την προέλαση κατά μήκος του ποταμού Σομ, φτάνοντας στη Μάχη με τις Στρατιές πεζικού να ακολουθούν.. Η Γαλλικές επιθέσεις προς βορρά αποκρούονται με αεροπορικές προσβολές.

(γ) **Φάση "III", 23 Μαΐου - 2 Ιουνίου 1940:** Η 6η Γερμανική Στρατιά διαχωρίζει τη ΒΕΔ από το Βελγικό Στρατό, προκαλώντας τη Βελγική παράδοση, ενώ το Panzer Group Kleist και η 4η Στρατιά προχωρούν προς Βορρά, κυκλώνοντας την 1η Γαλλική

8. www.TheArtOfBattle.com ("The Battle of France")

Στρατιά. Η ΒΕΔ εκτοξεύει αντεπίθεση στο Αρράς, αλλά αποκρούεται. Η 7η και 10η Γαλλική Στρατιά αντεπιτίθενται επίσης, αλλά οι επιθέσεις τους είναι ασθενείς, και το γερμανικό πεζικό καταφτάνει, πληρώνοντας τα κενά. Ο Χίτλερ διατάσσει τις τεθωρακισμένες δυνάμεις του Panzer Group Kleist να σταματήσουν, ενώ αυτές είναι έτοιμες να καταλάβουν και την προς το παρόν ανυπεράσπιστη Δουνκέρκη, το τελευταίο διαθέσιμο λιμάνι των Συμμάχων στη Μάγχη. Η καταστροφή της ΒΕΔ ανατίθεται από το Χίτλερ στη Λουφτβάφε⁹. Το Βασιλικό Ναυτικό αρχίζει την εκκένωση των στρατευμάτων στις βόρειες ακτές της Δουνκέρκης.

Βρετανικά Α/Φ απογειώνονται από τις βάσεις τους στην Αγγλία, για να υπερασπιστούν την αρμάδα που μεταφέρει τη ΒΕΔ από αεροπορικές επιθέσεις και η Λουφτβάφε αποτυγχάνει να καταστρέψει τη ΒΕΔ. Η περικυκλωμένη 1η Γαλλική Στρατιά πολεμά ηρωικά καθελώνοντας Γερμανικές δυνάμεις και παραδίνεται, όταν το σύνολο της ΒΕΔ έχει πλέον εκκενωθεί στη Βρετανία (συνολικά περίπου 335.000 άνδρες χωρίς το βαρύ οπλισμό και τα εφόδιά τους). Οι Γαλλικές στρατιές στα νότια δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτε στις μάχες αυτές.

(δ) Φάση "IV", 5-25 Ιουνίου

1940: Ο Γερμανικός Στρατός αναπτύσσεται σε 3 Ομάδες Στρατιών. Η Ομάδα Στρατιών Β, που διαθέτει και το Panzer Group Kleist αναπτύσσεται από τη Μάγχη κατά μήκος του ποταμού Σομ προς τα νοτιοανατολικά. Η Ομάδα Στρατιών Α με το νεοσυσταθέν Panzer Group Guderian και παρατάσσεται από το ανατολικό άκρο της Ομάδας Στρατιών Β μέχρι την Γραμμή Μαζινώ. Η Ομ. Στρατιών C, παραμένει έναντι της Γραμμής Μαζινώ. Οι Γαλλικές δυνάμεις, που έχουν απομείνει από τις πρώτες φάσεις της επιχείρησης, έχουν ως στόχο κρατήσουν τη Γραμμή Weygand, από τη Μάγχη έως τη Γραμμή Μαζινώ.

Το Panzer Group Kleist ξεκινά πρώτο την επίθεση δυτικά απωθώντας τις απέναντί του Γαλλικές στρατιές. Το Panzer Group Guderian επιτίθεται αμέσως μετά, χωρίζοντας τη 4η και 2η Γαλλ. Στρατιά. Οι Γερμανικές Στρατιές ΠΖ προχωρούν αργά αλλά σταθερά εναντίον των Γάλλων που υποχωρούν πολεμώντας. Το Panzer Group Kleist μεταφέρεται ανατολικά. Βλέποντας ότι η Γαλλία δεν έχει καμιά ελπίδα, η Ιταλία της κηρύσσει τον πόλεμο. Η Γερμανική 4η Στρατιά καταστρέφει τη Γαλλική 10η, ενώ τα Panzer Group Kleist και Guderian διασπούν τις Γαλλικές γραμμές στον τομέα τους. Οι Γαλλικές δυνάμεις συνεχίζουν να υποχωρούν για να αποφύγουν την κύκλωση. Το Παρίσι κηρύσσεται ανοχύρωτη πόλη, για να αποφύγει την καταστροφή, και καταλαμβάνεται. Το Panzer Group Guderian, ακολουθούμενο από στρατιές πεζικού προχωρά μέχρι τα Ελβετικά σύνορα, ενώ η Γερμανική Ομάδα Στρατιών C διασπά τη Γραμμή Μαζινώ σε 2 σημεία. Η Γαλλική Ομάδα Στρατιών 2 (Γραμμή Μαζινώ) είναι πλέον περικυκλωμένη και σύντομα παραδίδεται. Η Γαλλία ζητά ανακωχή, αλλά το Panzer Group Kleist προελαύνει και μετά την υπογραφή της, ώστε να εξασφαλίσει το γερμανικό έλεγχο των δυτικών ακτών.

9. Gert Buccheit, Η Στρατηγική Ενός Δεκανέως, σελ. 59

(3) Κύρια έργα για κάθε Συνιστώσα Δύναμη:

(α) **Αεροπορικές Δυνάμεις:** Τα κύρια έργα των αεροπορικών δυνάμεων ήταν: Η απόκτηση αεροπορικής υπεροχής το συντομότερο δυνατόν επί ολόκληρου του πεδίου των επιχειρήσεων, η υποστήριξη των επίγειων επιχειρήσεων σε όλες τις φάσεις και ιδιαίτερα στην κρίσιμη κίνηση των ταχυκίνητων τεθωρακισμένων δυνάμεων που θα εξορμούσαν από τις Αρδέννες, ο βομβαρδισμός αστικών περιοχών για τρομοκράτηση του πληθυσμού, καταρράκωση του ηθικού τους και δημιουργίας μαζικής εξόδου προσφύγων που κατέκλυζαν τους δρόμους και δυσχέραιναν την κίνηση των συμμαχικών στρατευμάτων, ο βομβαρδισμός των χερσαίων και ναυτικών δυνάμεων του αντιπάλου κατά τη φάση της εκκένωσης της Δουνκέρκης, και η μεταφορά αλεξιπτωτιστών για την αρχική αιφνιδιαστική επίθεση σε ζωτικά σημεία στην Ολλανδία και στο Βέλγιο.

(β) **Ομάδα Στρατιών Β:**

Κατά τις Φάσεις I, II και III η Ομάδα Στρατιών Β έπρεπε να επιτύχει τα εξής: Εξουδετέρωση των Ολλανδικών δυνάμεων, Εισβολή στο Βέλγιο, λήψη επαφής με τις Συμμαχικές δυνάμεις στην αμυντική γραμμή του ποταμού Dyle και άσκηση πίεσης σε αυτές κατά την υποχώρησή τους από τη γραμμή Dyle προς τα δυτικά, Εξουδετέρωση των συμμαχικών δυνάμεων στο θύλακα που δημιουργήθηκε ανάμεσα στις δυνάμεις των Γερμανικών Ομάδων Στρατιών Α και Β. Κατά τη Φάση IV, η Ομάδα Στρατιών Β είχε ως έργο τη διάσπαση της Γαλλικής

αμυντικής γραμμής στον τομέα της, την κατάληψη της Γαλλικής πρωτεύουσας και την εξασφάλιση των Γαλλικών λιμένων του Ατλαντικού.

(γ) **Ομάδα Στρατιών Α:** Κατά τις Φάσεις I, II και III η Ομάδα Στρατιών Α έπρεπε να επιτύχει τα εξής: Ταχύτατη προώθηση των τεθωρακισμένων της δυνάμεων δια μέσω των Αρδεννών, Άμεση διάβαση του ποταμού Μεύση και απώθηση των εκεί αμυνομένων Συμμαχικών δυνάμεων, Ταχύτατη προέλαση των τεθωρακισμένων της δυνάμεων προς τη Μάχη κατά μήκος του ποταμού Σομ, με εξασφάλιση των πλευρών της κίνησης αυτής με Μεραρχίες Πεζικού, Κατάληψη των λιμένων της Μάχης ανατολικά του ποταμού Σομ και εξουδετέρωση των Συμμαχικών δυνάμεων που παγιδεύτηκαν μεταξύ των δυνάμεων της Ομάδας Στρατιών Α και της Ομάδας Στρατιών Β. Κατά τη Φάση IV, η Ομάδα Στρατιών Α είχε ως έργο τη διάσπαση της Γαλλικής αμυντικής γραμμής στον τομέα της, την εξουδετέρωση των Γαλλικών δυνάμεων που αντιμετώπιζε και την από δυσμής κύκλωση της Γραμμής Μαζινώ.

(δ) **Ομάδα Στρατιών C:** Κατά τις Φάσεις I, II και III, η Ομάδα Στρατιών C είχε ως έργο να απασχολήσει τις Γαλλικές δυνάμεις της Γραμμής Μαζινώ, περιορίζοντας έτσι τη δυνατότητα βοήθειας που θα μπορούσαν αυτές να παρέχουν προς τις Συμμαχικές δυνάμεις που μάχονταν βορειότερα. Κατά τη Φάση IV η Ομάδα Στρατιών

Ο επιτέθηκε στη Γραμμή Μαζινώ, τη διέσπασε σε δύο σημεία και συμμετείχε στην κύκλωση της Γαλλικής Ομάδας Στρατιών 2.

γ. Γραφική Απεικόνιση της Ιδέας Ενεργείας

Η Γραφική Απεικόνιση της Ιδέας Ενεργείας στα Σχήματα 4 και 5

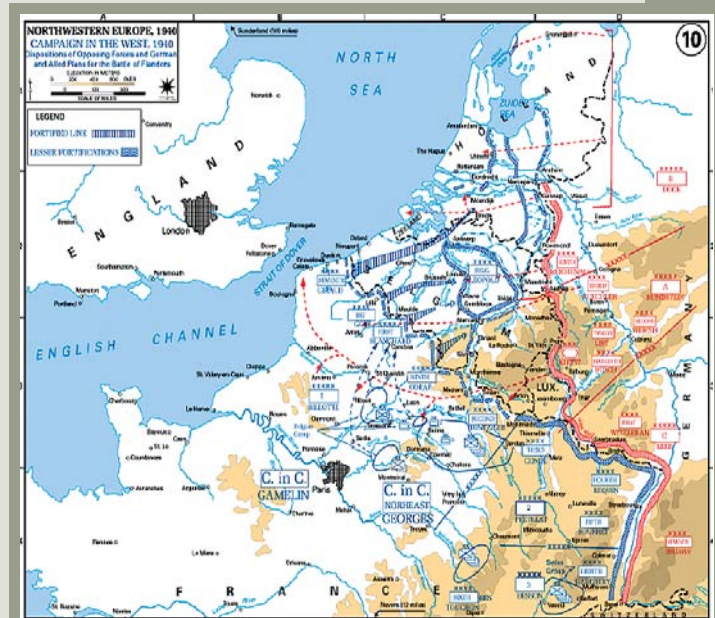
Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

14. Η εξέλιξη της Γερμανικής επίθεσης στη Γαλλία το 1940 απετέλεσε μια οδυνηρή έκπληξη για τους Συμμάχους, καθώς απέδειξε πως πολλές από τις αντιλήψεις στις οποίες στήριζαν τη διεξαγωγή των στρατιωτικών τους επιχειρήσεων είχαν ξεπεραστεί. Μολονότι και οι δύο αντίπαλοι είχαν γενικά στη διάθεσή τους τα ίδια οπλικά μέσα, ο τρόπος χρήσης των μέσων αυτών εκ μέρους των Γερμανών τους απέφερε μια γρήγορη και συντριπτική νίκη.

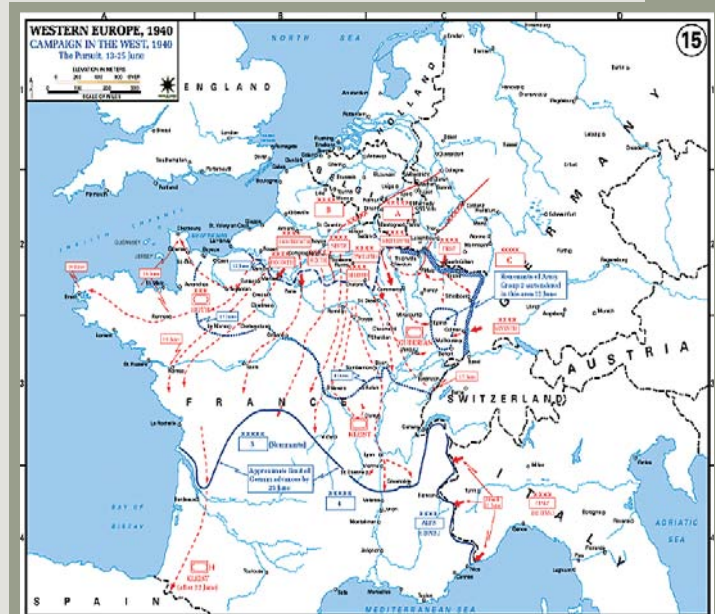
15. Η χρήση των τεθωρακισμένων μαζικά σε μεγάλους σχηματισμούς, που αμέσως μετά τη διάσπαση του μετώπου προωθούνταν σε βάθος στα μετόπισθεν του εχθρού προκαλώντας αποδιοργάνωση και πανικό, χωρίς να περιμένουν το βραδύτερα κινούμενο πεζικό, καθώς και η στενή συνεργασία με την αεροπορία, όρισαν ένα νέο είδος διεξαγωγής του χερσαίου πολέμου, το blitzkrieg. Τον επόμενο χρόνο, χάρις στο blitzkrieg, οι Γερμανοί θα είχαν εξαιρετικές επιτυχίες έναντι των Σοβιετικών.

16. Αντίθετα, οι Γάλλοι και οι Βρετανοί δεν κατόρθωσαν να εκμεταλλευτούν με τον ορθό τρόπο τα τεθωρακισμένα τους, καθώς τα είχαν προσκολλημένα στην υποστήριξη των μονάδων πεζικού, διαπνεόμενοι από το πνεύμα των επιχειρήσεων του Α' Παγκοσμίου Πολέμου¹⁰. Έτσι, άφησαν πλήρως στον αντίπαλο την πρωτοβουλία των κινήσεων και, συνήθως, οι αντιδράσεις τους ήταν τόσο καθυστερημένες, που διέθεταν ελάχιστα περιθώρια επιτυχίας.

17. Στο παράδειγμα της Γερμανικής επίθεσης στη Γαλλία επισημαίνονται τέσσερα ευδιάκριτα στάδια, τα οποία αποτελούν τις Φάσεις της επιχείρησης. Μέσω του παραδείγματος διαπιστώνεται ότι η επίτευξη καθορισμένων συνθηκών ή αποτελεσμάτων (που

Σχήμα 4: Φάσεις I, II και III (Πηγή: www.wikipedia.com)

Σχήμα 5: Φάση IV (Πηγή: www.wikipedia.com)

10. General Heinz Guderian, Panzer Leader, σελ. 96

συνθέτουν τα ΑπΣ της επιχείρησης) είναι αυτή που επιτρέπει την πρόοδο της επιχείρησης στα επόμενα ΑπΣ και στις επόμενες Φάσεις, ώστε τελικά να πληγούν τα καθορισθέντα ΚΒ, να επέλθει η επιτυχής ολοκλήρωση του τελικού ΑΝΣΚ και την επίτευξη της ΕΤΚ.

18. Με βάση τα ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι η μη επίτευξη ορισμένων ΑπΣ εκ μέρους των Γερμανών είχε ως αποτέλεσμα τη μη επίτευξη της επιθυμητής ΕΤΚ. Συγκεκριμένα, οι Γερμανοί δεν μπόρεσαν να εξουδετερώσουν τη Βρετανική Εξτρατευτική Δύναμη (ΒΕΔ), ενώ υπήρχαν όλες οι προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο, με αποτέλεσμα αυτή να διαφύγει στη Βρετανία. Οι Βρετανοί, παρά την ήττα τους και σε αντίθεση με τους Γάλλους, κατά το τέλος των επιχειρήσεων δεν είχαν απολέσει σημαντικά εδάφη, ούτε ο στρατός τους είχε εξουδετερωθεί. Αυτό είχε ως συνέπεια οι Βρετανοί (τόσο η ηγεσία όσο και ο λαός), να διατηρήσουν στο ακέραιο τη θέλησή τους για πόλεμο¹¹. Συνεπώς, το Στρατηγικό ΚΒ των Βρετανών δεν δέχθηκε αποφασιστικό πλήγμα από τους Γερμανούς, με αποτέλεσμα να μη συμφωνήσουν στις προτάσεις του Χίτλερ για συνθηκολόγηση και να μην επέλθει η ΕΤΚ για τους Γερμανούς.

19. Έτσι, οι Βρετανοί, με τη νίκη τους στη Μάχη της Αγγλίας και την αποτροπή της εισβολής των Γερμανών στο νησί τους το φθινόπωρο του 1940, μπόρεσαν να συνεχίσουν τον πόλεμο σε άλλα θέατρα επιχειρήσεων (Βαλκάνια,

Μ. Ανατολή). Μολονότι οι Βρετανοί δεν ήταν σε θέση να απειλήσουν άμεσα τους Γερμανούς κατά τη διάρκεια της επίθεσής τους στη Ρωσία το 1941, ο χρόνος κυλούσε προς όφελός τους¹². Η είσοδος των ΗΠΑ στον πόλεμο έκανε δυνατή τη δημιουργία δεύτερου ευρωπαϊκού μετώπου με την απόβαση στη Νορμανδία το 1944 και οι Γερμανοί έπρεπε να αντιμετωπίσουν το εφιαλτικό σενάριο της διεξαγωγής διμέτρου αγώνα. Η κατάσταση αυτή ήταν το ακριβώς αντίθετο της ΕΤΚ που επεδίωκαν την άνοιξη του 1941.

20. Μολονότι ο Χίτλερ ήταν αυτός που είχε εγκρίνει και προωθήσει, σε πείσμα ορισμένων αντιδράσεων, το συγκεκριμένο σχέδιο της επίθεσης στη Γαλλία, είναι αναμφισβήτητο ότι οι παρεμβάσεις του ήταν αυτές που επέτρεψαν τη διάσωση της ΒΕΔ. Τούτο συνέβη, όταν διέταξε την ανακοπή της προέλασης των τεθωρακισμένων του προ της ανυπεράσπιστης Δουνκέρκης και την ανάθεση της καταστροφής της ΒΕΔ στη Λουφτβάφε. Η ενέργεια του Χίτλερ να προσπαθήσει να υποκαταστήσει τους στρατιωτικούς ηγέτες του Γερμανικού

11. "Δεν θα παραδοθούμε ποτέ", Ομιλία του Γ. Τσόρτσιλ στο Βρετανικό Κοινοβούλιο στις 4-6-1940

12. G. Buchheit, "Η Στρατηγική ενός Δεκανέως", σελίδα 66

επιτελείου, κάτι που θα διέπραττε συχνά και στο μέλλον, δημιούργησε διάσπαση της διοικήσεως και είχε βεβαίως καταλυτικά αρνητική επίδραση στην επιχείρηση.

Επίλογος

21. Η Γερμανική επίθεση στη Γαλλία το 1940 και η συνθηκολόγηση της τελευταίας μέσα σε περίπου 45 μέρες επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια των οποίων κατακτήθηκαν άλλες δύο χώρες (Βέλγιο και Ολλανδία) και η εκστρατευτική δύναμη της Βρετανίας βρέθηκε στο χείλος της καταστροφής, αποτελεί ένα κλασικό παράδειγμα της έμμεσης προσέγγισης και του σύγχρονου τρόπου πολέμου, που βασίζεται στην ισχύ της αεροπορίας και του μηχανοκίνητου ελιγμού. Τα σφάλματα στα οποία υπέπεσε ο Χίτλερ κατά κανέναν τρόπο δεν μειώνουν το θρίαμβο της επιχειρησιακής τέχνης που επέδειξαν οι άριστοι επαγγελματίες στρατιωτικοί που σχεδίασαν και εκτέλεσαν την επιχείρηση αυτή.

Βιβλιογραφία

1. **Βιβλία - Εκδόσεις**
 - α. Διακλαδικός Κανονισμός ΔΚ 2-1/2007 "Επιχειρησιακή Σχεδίαση Ενόπλων Δυνάμεων".
 - β. Δόγμα Διακλαδικών Επιχειρήσεων (2ο Προσχέδιο Αναθεωρήσεως).
 - γ. Σερ Μ. Λίντελλ Χαρτ, Ιστορία του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, Τόμος Ι, 7ο ΕΓ/ΓΕΣ, 1988
 - δ. Σερ Μ. Λίντελλ Χαρτ, Η Στρατηγική της Έμμεσης Προσεγγίσεως, Εκδόσεις Βάνιας
 - ε. Στρατάρχης Έριχ Φον Μανστάιν, Νίκαι Απολεσθήσαι, ΓΕΣ, 1962
 - στ. Γουίνστον Τσόρτσιλ, Απομνημονεύματα 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, Τόμος Γ', ΓΕΣ, 1965
 - ζ. Στρατηγός Σαρλ Ντε Γκωλ, 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος, Εκδόσεις Γκοβόστη
 - η. Gert Buccheit, Η Στρατηγική Ενός Δεκαέως, ΓΕΣ, 1964
 - θ. General Heinz Guderian, Panzer Leader, Da Capo Press, 2002
 - ι. John Keegan (General Editor), Atlas of the Second World War, Collins, 2003
2. **Διαδύκτιο**
 - α. www.wikipedia.org ("Battle of France", "Battle of Poland", "Manstein Plan")
 - β. www.theartofbattle.com ("The Battle of France")

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Ασμχος (ΜΗ) Χατζηγεωργιάδης Φίλιππος γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη το 1968.

Εισήλθε στην Σχολή Ικάρων, Τμήμα Μηχανικών, το 1986 και αποφοίτησε το 1990, ονομασθείς Ανθυποσμηναγός Τηλεπικοινωνιών - Ηλεκτρονικών.

Υπηρέτησε σε διάφορες Μονάδες και Υπηρεσίες της Αεροπορίας και τελευταία στο Εργοστάσιο Τ - Η Μέσων ως Τμηματάρχης Τ - Η Αεροπορικών Εφαρμογών.

Κατέχει μεταπτυχιακά διπλώματα Master of Science in Electrical Engineering και Master of Science in Systems Engineering από το Naval Postgraduate School των ΗΠΑ.

Μελέτη Έδρας Διακλαδικών Επιχειρήσεων - Ασκήσεων

Η Υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας, η Ανάπτυξη - Εγκατάσταση Δυνάμεων και ο Καθορισμός - Προστασία των Γραμμών Επικοινωνιών κατά τις Επιχειρήσεις "Desert Shield" και "Desert Storm" στον Περσικό Κόλπο

από σπουδαστές, Ανχη (ΠΖ) Ιωάννη Κουριδάκη,
Πχη Γεώργιο Κυριακόπουλο ΠΝ, Τχη (ΠΖ) Στέφανο Δοξάκη

Εισαγωγή

α. Οι πολεμικές συγκρούσεις που έλαβαν χώρα στον Περσικό Κόλπο έχουν απασχολήσει και θα συνεχίσουν να απασχολούν τους στρατιωτικούς ολόκληρου του κόσμου, αλλά και γενικότερα τη διεθνή κοινή γνώμη.

β. Ο εν λόγω αγώνας, από στρατιωτικής άποψης, παρουσιάζει πολλές ιδιαιτερότητες. Η απόλυτη αεροπορική κυριαρχία, η υψηλή τεχνολογία, η χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών και δορυφορικών μέσων, η απομόνωση του πεδίου της μάχης, η εφαρμογή του νέου δόγματος (Air land battle), η άσκηση διοίκησης από έναν Διοικητή και η πολύ καλή συνεργασία όλων των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελούν τον φάρο για κάθε σύγχρονη επιχείρηση.

γ. Η εισβολή των Ενόπλων Δυνάμεων του Ιράκ στο Κουβέιτ την 2 Αυγούστου 1990 δημιούργησε αναστάτωση στις Ηνωμένες Πολιτείες όσον αφορά στις προθέσεις του Ιράκ. Υπήρξε ανησυχία για ενδεχόμενη εισβολή στην Σαουδική Αραβία κάτι που θα είχε αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών καθώς και στην στρατιωτική επιχείρηση απελευθέρωσης του Κουβέιτ. Την 6 Αυγούστου 1990 και κατόπιν επαφών με την κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας, αποφασίσθηκε η αποστολή στρατευμάτων στην χώρα αυτή, με σκοπό την αποτροπή ενδεχόμενης επίθεσης των δυνάμεων του Ιράκ. Αυτό είχε ως συνέπεια, να ξεκινήσει την 7 Αυγούστου 1990, η αποστολή δυνάμεων στα πλαίσια της επιχείρησης "Desert Shield" με σκοπό να αποτραπεί περαιτέρω προώθηση των Ιρακινών Ενόπλων Δυνάμεων εντός του εδάφους της Σαουδικής Αραβίας.

Υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας (ΔΜ)

α. Η αποτελεσματική υποστήριξη ΔΜ, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την επιτυχή κατάληξη οποιασδήποτε επιχείρησης. Η έκτακτη κατάσταση, όπως προέκυψε, αρχικά για την υποστήριξη ΔΜ της επιχείρησης "Desert Shield" και στην συνέχεια της επιχείρησης "Desert Storm" δημιούργησε μια

σειρά προβλημάτων, που οδήγησαν με την σειρά τους σε πρωτόγνωρες και ασυνήθιστες αποφάσεις.

β. Η αποστολή πρώτα μάχιμων μονάδων, για να αντιμετωπιστεί η απειλή και όχι μονάδων υποστήριξης ΔΜ, είχε ως συνέπεια να δημιουργηθούν προβλήματα, πολλά από τα οποία επιλύθηκαν με την συνδρομή του φιλοξενούντος κράτους (Σαουδική Αραβία).

γ. Η μη ύπαρξη Σχεδίου Επιχειρήσεων (Operation Plan) πάνω στο οποίο να σχεδιαστεί η υποστήριξη ΔΜ

είχε ως αποτέλεσμα οι αρμόδιοι επιτελείς να χρησιμοποιήσουν το Δόγμα ΔΜ και την εμπειρία τους, για να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τα μάχιμα τμήματα.

δ. Η πλειονότητα των Μονάδων ΔΜ των ΗΠΑ είναι επιστρατευόμενες με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η αποτελεσματική υποστήριξη των δυνάμεων, που είχαν ήδη φθάσει στην περιοχή από τον Αύγουστο.

ε. Η εκπόνηση του Σχεδίου Υποστήριξης ΔΜ ανατέθηκε στην 22η SUPPLY COMMAND (SUPCOM), που υπάγεται στην ARMY CENTRAL COMMAND (ARCENT), η οποία είχε και την ευθύνη υποστήριξης και των CENTRAL AIRFORCE COMMAND (CENTAF), MARINES CENTRAL COMMAND (MARCENT). Συγκεκριμένα, μετά την εκπόνηση των αρχικών σχεδίων επιχειρήσεων της απελευθέρωσης του Κουβέιτ συντάχθηκε το υπόψη Σχέδιο ΔΜ, το οποίο προέβλεπε πέντε φάσεις:

(1) Η φάση "Α" προέβλεπε τη μετακίνηση Μονάδων υποστήριξης ΔΜ και παράλληλα τη μεταφορά του VII Σώματος Στρατού από τη Γερμανία στους χώρους συγκέντρωσής του.

(2) Η φάση "Β" προέβλεπε την ταυτόχρονη μεταφορά των XVII και VII Σωμάτων Στρατού στους Προκεχωρημένους Χώρους Συγκέντρωσης (ΠΧΣ) για επίθεση και την παροχή των απαιτούμενων μεταφορικών μέσων για τις μετακινήσεις τους στην έρημο.

(3) Η φάση "Γ" προέβλεπε την υποστήριξη και συντήρηση των δυνάμεων της χερσαίας επίθεσης κατά του Ιράκ και του Κουβέιτ (δηλαδή εφοδιασμό των δυνάμεων με εφόδια κλάσεων Ι, ΙΙΙ και V(ειδικότερα τρόφιμα-νερό, καύσιμα και πυρομαχικά).

(4) Η φάση "Δ" προέβλεπε την αποκατάσταση των διαφόρων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών του Κουβέιτ μετά την απελευθέρωση του, ώστε να επαναλειτουργήσει ως κράτος.

(5) Η φάση "Ε" προέβλεπε μακροπρόθεσμα την υποστήριξη ΔΜ της όλης προσπάθειας για την οργάνωση της άμυνας του Κουβέιτ.

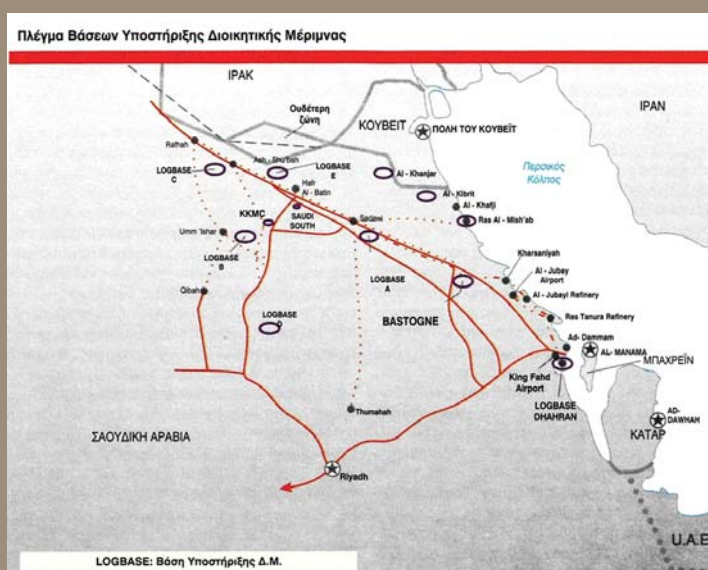
στ. Η αποτελεσματική υποστήριξη ΔΜ στο εν λόγω Θέατρο Επιχειρήσεων(ΘΕ) επιτεύχθηκε με την ενδελεχή και ευέλικτη Σχεδίαση ΔΜ από τους αρμόδιους επιτελείς, σύμφωνα με την οποία προβλέπονταν:

(1) **Ενιαία Διοίκηση ΔΜ**

Η 22η SUPCOM είχε αναλάβει την συνεχή παροχή υποστήριξη ΔΜ σε όλο το ΘΕ των Μονάδων και των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, προ και κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων.

(2) Ανάπτυξη του Δικτύου ΔΜ

Σχήμα 1: Πλέγμα Βάσεων Υποστήριξης Διοικητικής Μέριμνας

Περιοχές Διοικητικής Μεριμνάς (ΠΔΜ) δεν δημιουργήθηκαν πριν από την έναρξη των αεροπορικών επιθετικών επιχειρήσεων, λόγω του Σχεδίου Παραπλάνησης. Στην συνέχεια δημιουργήθηκαν ΠΔΜ με εφόδια-υλικά όλων των κλάσεων για 60 ΗΘΕ-ΗΑ. Το αναπτυχθέν Δίκτυο ΔΜ, υπό την εποπτεία της 22η SUPCOM, ήταν ευέλικτο (Μονάδες ΔΜ αναπτύσσονταν εγγύς Μαχίμων) και περιλάμβανε:

(α) Τους άξονες ΔΜ με τις κωδικές ονομασίες:

- 1/ "DODGE", που ακολουθούσε τον κύριο αυτοκινητόδρομο του Βορρά.
- 2/ "NASH", που ακολουθούσε το δεύτερο κύριο αυτοκινητόδρομο της χώρας Βορρά-Νότου.
- 3/ "TOYOTA", που ακολούθησε τον τρίτο κύριο αυτοκινητόδρομο από DHAHRAN προς AL JUBAYL.

(β) Τις Περιοχές ΔΜ (ΠΔΜ), κατά μήκος των προαναφερθέντων αξόνων, όπου είχαν προωθηθεί εφόδια-υλικά όλων των Κλάσεων με τις κωδικές ονομασίες: ALPHA, BRAVO, CHARLY, DELTA και ECHO.

(γ) Τους Σταθμούς Ανεφοδιασμού (ΣΤΑΝ) μέσα στο Ιρακινό έδαφος, κυρίως για εφόδια-υλικά Κλάσεων I, III και V (τρόφιμα, καύσιμα και πυρομαχικά) με τις κωδικές ονομασίες: OSCAR, ROMEO, HOTEL και NOVEMBER.

(3) Κλιμάκωση των Αποθεμάτων

Τα αποθέματα όλων των Κλάσεων είχαν κλιμακωθεί στις ΠΔΜ και τους ΣΤΑΝ του ΘΕ καθώς και σε διάφορα σημεία της υδρογείου, σύμφωνα με το σύστημα των προτοποθετημένων υλικών, το οποίο αποτελούνταν από είκοσι πέντε αγκυροβολημένα πλοία σε αμερικάνικες ή συμμαχικές βάσεις με εφόδια-υλικά.

Σχήμα 2: Αλυσίδα Υποστήριξης των Μάχιμων Σχηματισμών

COSCOM: Διοίκηση Υποστήριξης Επιπέδου ΣΣ, DISCOM: Διοίκηση Υποστήριξης Επιπέδου Μεραρχίας

(4) Βιομηχανική Κινητοποίηση

Η υπόψη κινητοποίηση είχε κριθεί αναγκαία προκειμένου να καλυφθούν οι μεγάλες απαιτήσεις σε εφόδια-υλικά της αυτής επιχείρησης από την εγχώρια βιομηχανία

με αποτέλεσμα να υπογραφούν περισσότερες από σαράντα χιλιάδες συμβάσεις-αξίας πάνω από 4,6 δισεκατομμύρια δολαρίων, για προμήθεια:

- (α) Στολών ασκήσεων με παραλλαγή "ερήμου"
- (β) Ιματισμού προστασίας από ουσίες ραδιολογικού-βιοχημικού πολέμου (PBΧΠ)
- (γ) Τυποποιημένης τροφής επιχειρήσεων
- (δ) Πάσης φύσης ανταλλακτικών των διαφόρων οπλικών συστημάτων.

(5) Μεταφορές Στρατηγικής Συγκέντρωσης - ΗΡΕ

Η υλοποίηση των εν λόγω μεταφορών είχε σχεδιασθεί, ως ακολούθως:

- (α) Χρησιμοποίηση των οργανικών και "επί μισθώσει" αεροπορικών-θαλάσσιων και χερσαίων μέσων, για τις μετακινήσεις του στρατιωτικού προσωπικού και των εφοδίων-υλικών, από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη στο ΘΕ της Σαουδικής Αραβίας καθώς και εντός αυτού.

(β) Χρησιμοποίηση των κύριων λιμένων (του AD DAMMAM και του AL JUBAYL) και αεροδρόμιων (του DHAHRAN, RIYADH και της στρατιωτικής βάσεως του KING KHALID).

(γ) Χρησιμοποίηση του πρόσφατα ανακατασκευασμένου παραλιακού οδικού δικτύου (ανατολικά και δυτικά παράλια της χώρας).

(δ) Ειδικότερα, η TRANSCOM (Διοίκηση Στρατηγικών Μεταφορών) είχε αναλάβει το βάρος μεταφοράς των δυνάμεων των ΗΠΑ στο ΘΕ, χρησιμοποιώντας αεροσκάφη της πολιτικής αεροπορίας, καθώς και μισθωμένα πλοία roll-on, roll-off, ώστε να επιτευχθεί η ταχεία φόρτωση και εκφόρτωση των υλικών και μέσων.

Βάσεις Διοικητικής Μέριμνας

Σχήμα 3: Βάσεις Διοικητικής Μέριμνας (ΠΑΜ)

(6) Έλεγχος Κυκλοφορίας

Η 22η SUPCOM είχε αναλάβει τον έλεγχο του οδικού δικτύου επί δρομολογίων μήκους 2.750 μιλίων και μάλιστα με ρυθμό κίνησης στις φάλαγγες με πυκνότητα κινήσεως 18 οχήματα ανά λεπτό επί 21 ημέρες και σε 24ωρη βάση.

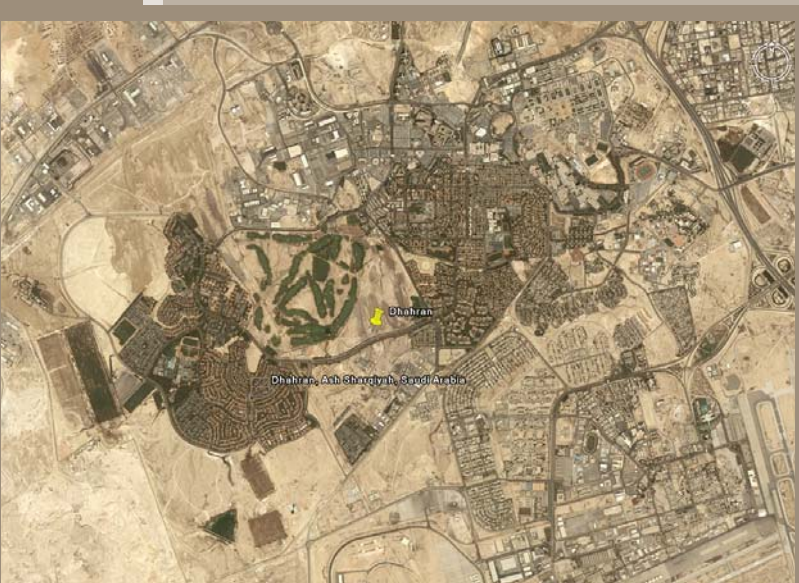
(7) Παροχή Υπηρεσιών ΔΜ

Είχαν καθορισθεί με κάθε λεπτομέρεια:

- (α) Η Υγειονομική Υποστήριξη
- (β) Η Τεχνική Υποστήριξη
- (γ) Η Ταχυδρομική Υποστήριξη

(8) Υποδομή ΔΜ

- ζ. Εξασφαλίστηκε με την αρωγή της Κυβέρνησης της Σ. Αραβίας.
- Η χρονολογική εξέλιξη της αυτής υποστήριξης ΔΜ είχε ως εξής:

(1) Τέλος Αυγούστου 1990: Πέρασ ανάπτυξης όλων των υπηρεσιών για την άμεση παροχή στα αφικνούμενα στρατεύματα.

(2) Τέλος Σεπτεμβρίου 1990: Πέρασ οργάνωσης προσωρινών Μονάδων ΔΜ, στις περιοχές DHAHRAN και RIYADH, για την υποδοχή και προώθηση του XVII ABN CORPS (δυνάμεως 72.000 ανδρών) και συνέχιση της υποστήριξης αυτού με την αύξηση και ολοκλήρωσή του σε 97.000 άνδρες, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1990.

(3) Δίμηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 1990: Οργάνωση και παροχή υποστήριξης στο VII Σ.Σ.

Εγκατάσταση - Ανάπτυξη δυνάμεων

α. Η πρώτη διαταγή για τη μεταφορά και την ανάπτυξη αμερικανικών δυνάμεων στην περιοχή του Κόλπου εκδόθηκε στις 6 Αυγούστου 1990. Οι μετακινήσεις άρχισαν στις 7 Αυγούστου, ημέρα έναρξης της επιχείρησης "Desert Shield". Δυο ομάδες κρούσεως αεροπλανοφόρων με 200 αεροσκάφη και 20 πλοία επιφάνειας τέθηκε σε κίνηση στις 2 Αυγούστου για την Αραβική Θάλασσα σε συνδυασμό με μια ομάδα έξι πολεμικών σκαφών που βρισκόταν ήδη στην περιοχή και εφάρμοζε τον οικονομικό αποκλεισμό που έχει διαταχθεί από τα Ηνωμένα Έθνη.

β. Στις 9 Αυγούστου η 1η Τακτική Πτέρυγα μαχητικών αεροσκαφών F-15 αφικνούμενη από την αεροπορική βάση Langley της Virginia με συνεχή πτήση 14 ωρών και ύστερα από 7 ανεφοδιασμούς στον αέρα ανέλαβε την επιτήρηση κατά μήκος των συνόρων Ιράκ - Σαουδικής Αραβίας.

γ. Στις 13 Αυγούστου ολοκληρώθηκε η άφιξη της 82ης Αεροκίνητης Μεραρχίας καθώς και η ανάπτυξη των βομβαρδιστικών B-52.

δ. Στις 14 Αυγούστου η 7η Ταξιαρχία Πεζοναυτών, που είναι μια μεικτή δύναμη από άρματα, ελικόπτερα και αεροσκάφη, άρχισε την αποβίβαση της στο AL JUBAYL.

ε. Με λίγα λόγια, η USCENTCOM πέτυχε σε διάστημα τριών εβδομάδων να διαθέτει επιτόπου 7 Ταξιαρχίες, 3 ομάδες αεροπλανοφόρων, 14 μοίρες μαχητικών αεροσκαφών, 4 μοίρες μεταφορικών αεροσκαφών C-130, 1 μοίρα αεροσκαφών στρατηγικού βομβαρδισμού (B-52) και πλήρη κάλυψη από πυραύλους Patriot, όλα αυτά σε απόσταση 5000 μιλίων από τις ΗΠΑ. Βέβαια το αρχικό χρονοδιάγραμμα που είχε σχεδιαστεί για την μεταφορά ανδρών, υλικών και εφοδίων δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθεί.

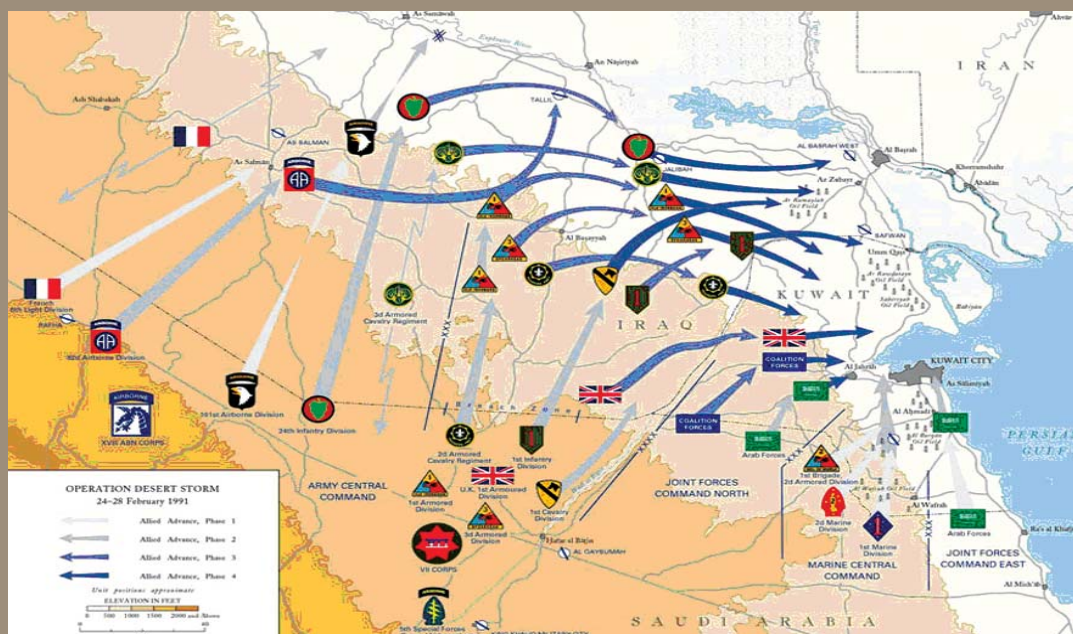
στ. Η πρώτη φάση που άρχισε στις 7 Αυγούστου και διήρκεσε μέχρι τα μέσα του Νοεμβρίου, όπου και ολοκληρώνεται η επιχείρηση "Desert Shield" πέτυχε την ανάπτυξη στην περιοχή 1000 αεροσκαφών και μια αποβατική δύναμη 240.000 στρατιωτικού προσωπικού (XVII ABN CORPS με 4 Μεραρχίες, την 1η Δύναμη Πεζοναυτών, 3 ομάδες αεροπλανοφόρων, 1 Αποβατική Δύναμη, 1 Ταξιαρχία Αεροπορίας Στρατού, 145 επιθετικά ελικόπτερα και 500 επιπλέον αεροσκάφη το Φεβρουάριο).

ζ. Η δεύτερη φάση της επιχειρήσεως με το όνομα "Desert Storm" η οποία θα ξεκινούσε με τη λήξη της προθεσμίας των Ηνωμένων εθνών (15 Ιανουαρίου 1991) και περιελάμβανε τις παρακάτω φάσεις:

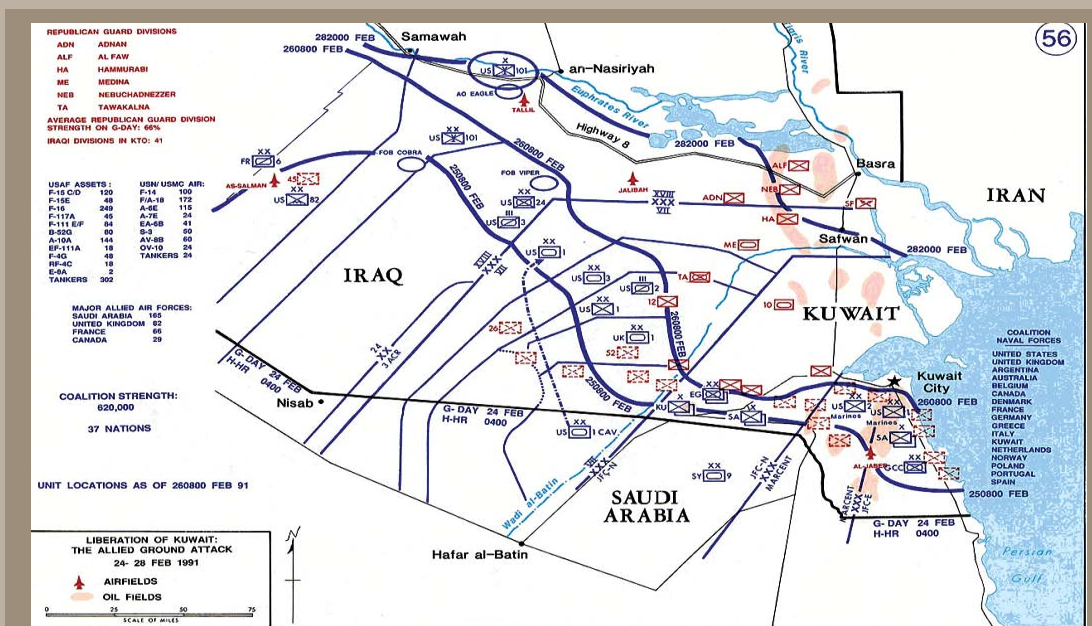
- (1) Στρατηγική Αεροπορική Επίθεση.
- (2) Απόκτηση της κυριαρχίας αέρος στο θέατρο επιχειρήσεων του Κουβέιτ.
- (3) Προετοιμασία του πεδίου μάχης για το χερσαίο αγώνα.
- (4) Επίθεση χερσαίων δυνάμεων.

η. Η διάταξη των συμμαχικών δυνάμεων κατά την επίθεση εναντίον των Ιρακινών δυνάμεων ήταν ως ακολούθως:

- (1) Η JFC-E επί της παραλιακής οδού.
- (2) Δυτικά από αυτή η δύναμη των Πεζοναυτών (MARCENT).
- (3) Στο αριστερό πλευρό της MARCENT είχε εγκατασταθεί η έτερη συμμαχική δύναμη Αραβικών κρατών JFC-N. Οι εν λόγω δυνάμεις είχαν αντικειμενικό σκοπό την καθήλωση των Ιρακινών Δυνάμεων και στην συνέχεια την προώθησή τους προς το Κουβέιτ προστατεύοντας παράλληλα το πλευρό του VII ΣΣ.
- (4) Το VII ΣΣ μαζί με την 1η Βρετανική Τεθωρακισμένη Μεραρχία που θα εκτελούσε και την κύρια ενέργεια εκτελώντας υπερκερωτικό ελιγμό έπρεπε να μετακινηθεί 150 μίλια από τις αρχικές θέσεις ώστε να φθάσει στο χώρο συγκέντρωσης για την εκτέλεση της επίθεσης.
- (5) Τέλος το XVII ABN CORPS ΣΣ (αερομεταφερόμενο) μαζί με την 6η Γαλλική Ελαφρά Τεθωρακισμένη Μεραρχία θα εκτελούσε έναν ευρύ υπερκερωτικό ελιγμό εμπλέκοντας τις επίλεκτες δυνάμεις του Ιράκ αποκόπτοντας και εγκλωβίζοντας παράλληλα τις δυνάμεις του Ιράκ που ευρίσκονταν στο Κουβέιτ. Ο υπόψη Σχηματισμός έπρεπε να μετακινηθεί 250 μίλια από τις αρχικές θέσεις ώστε να φθάσει στον χώρο συγκέντρωσης για την εκτέλεση της επίθεσης. Οι μετακινήσεις αυτές εκτελέστηκαν τις τελευταίες τρεις εβδομάδες σταδιακά ώστε να μην γίνει έγκαιρα αντιληπτό από τις Ιρακινές.

Σχήμα 4: Σχέδιο Χερσαίων Επιθετικών Ενεργειών Συμμαχικών Δυνάμεων

Σχήμα 5: Διάταξη Δυνάμεων και Περιοχές Ευθύνης στην Περιοχή Επιχειρήσεων

Καθορισμός και Προστασία Γραμμών Επικοινωνιών

α. Το γεγονός ότι αεροδρόμια και κυρίως οι λιμενικές εγκαταστάσεις της Σαουδικής Αραβίας στις ακτές του Περσικού Κόλπου ήταν σύγχρονα και τεχνικώς άρτια, ανταγωνιζόμενα αυτά της Ευρώπης και του Ειρηνικού ως προς τη χωρητικότητά τους και τις ευκολίες τους βοήθησε πάρα πολύ τις συμμαχικές δυνάμεις. Επίσης εξαιρετα ήταν τα συγκοινωνιακά δίκτυα γύρω από τις μεγάλες πόλεις της Σαουδικής Αραβίας και στην παραλιακή ζώνη. Η υποδομή αυτή φάνηκε πολύ χρήσιμη σε αντίθεση με το πενιχρό οδικό δίκτυο του εσωτερικού της χώρας. Λόγω αυτού του γεγονότος μία από τις βασικές ελλείψεις κατά την διάρκεια της επιχείρησης ήταν η ύπαρξη βαρέων οχημάτων παντός εδάφους.

β. Ο πιο κρίσιμος παράγοντας ήταν η μεταφορά του όγκου αποθεμάτων πάσης φύσεως ώστε να υποστηριχθεί η χερσαία επιχείρηση. Αυτό πραγματοποιήθηκε με την κατασκευή των απαραίτητων οδών πίσω από το κάθε επιτιθέμενο Σώμα Στρατού και με την υποστήριξη ΔΜ από θαλάσσης (460 πλοία και επιπλέον 71 πλοία Άμεσης Εφεδρικής Δύναμης Στόλου).

γ. Και στις δύο επιχειρήσεις, "Desert Shield και Desert Storm" καταδείχτηκε η μεγάλη αξία της προτοποθέτησης υλικών και εφοδίων στην περιοχή. Επίσης η προτοποθέτηση υλικού σε πλοία όπως γενικά εφόδια, καύσιμα σε συσκευασίες, υλικά κατασκευών, υλικά δημιουργίας κωλυμάτων, πυρομαχικά και ιατρικό υλικό αποδείχθηκε απαραίτητη ιδιαίτερα τις πρώτες μέρες ανάπτυξης των δυνάμεων.

δ. Η Σαουδική Αραβία ως φιλοξενούν έθνος προσέφερε βοήθεια ΔΜ σε όλες τις αμερικανικές δυνάμεις που βρίσκονταν στο έδαφός της και επιπλέον κατέβαλε το ποσό των 760 εκατομμυρίων δολαρίων για τη συντήρηση των στρατευμάτων τους μήνες από Αύγουστο έως Οκτώβριο. Υπολογίζεται δε ότι συνολικά η Σαουδική Αραβία παραχώρησε στις Αμερικανικές Δυνάμεις 13,4 δισ. δολάρια.

ε. Παράλληλα με τη Σαουδική Αραβία βοήθησαν το Ομάν, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν με παροχή κατασκευαστικών υλικών, μεταφορικών μέσων, χώρο

προτοποθέτησης υλικών, διάθεση λιμανιών και αεροπορικών εγκαταστάσεων, ενώ εκ των ΗΠΑ αναπτύχθηκε η Υπηρεσία Διανομής Καυσίμων της Νοτιοδυτικής Ασίας (SWAPDOP), η οποία με αγωγούς, θερματικούς σταθμούς διανομής και αντλητικά συγκροτήματα, πέτυχε να διανείμει τεράστιες ποσότητες καυσίμων προς τις μονάδες. Κατά το χρόνο των χερσαίων επιχειρήσεων αναπτύχθηκε τακτικός αγωγός καυσίμων μήκους άνω των 200 χιλιομέτρων.

στ. Δεδομένου ότι οι δρόμοι ικανής απόδοσης περιορίζονταν μόνο μεταξύ των αστικών κέντρων, ενώ το δευτερεύον προς την υπαίθρο χώρα δίκτυο ήταν φτωχό, για να εξυπηρετηθούν οι ευρέως διεσπαρμένες δυνάμεις, το Μηχανικό του Στρατού μαζί με τις κατασκευαστικές εταιρείες της Σαουδικής Αραβίας ενήργησαν για την κατασκευή ή τη συντήρηση πλέον των 3500 χιλιομέτρων δευτερεύοντος οδικού δικτύου.

ζ. Ο ανεφοδιασμός στον αέρα λειτούργησε ως πολλαπλασιαστής ισχύος με τις συμμαχικές δυνάμεις. Σε πολλές περιπτώσεις αεροσκάφη C-141 αναχωρούσαν καθημερινά για τροφοδοσία και τη μεταφορά κρίσιμων ανταλλακτικών για τις δυνάμεις όλων των κλάδων.

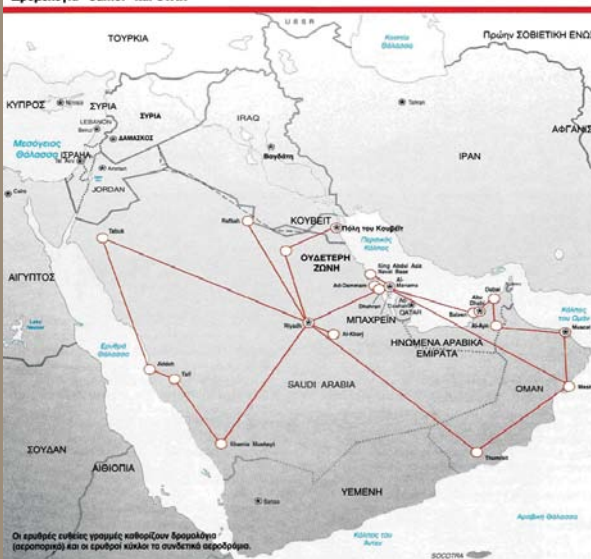
η. Οι δια θαλάσσης μεταφορές σήκωσαν το βάρος των μεταφορών του υλικού, των εφοδίων και των καυσίμων, με μέση ημερήσια άφιξη φορτίου σε λιμένες του ΘΕ, της τάξης των 4200 τόνων μεταφερομένων σε απόσταση 8700 μιλίων.

θ. Είναι αλήθεια ότι γενικά η ΔΜ έτυχε σημαντικής υποστήριξης από πολλά κράτη που μετείχαν στη συμμαχία, όπως τα βλήματα 120 χιλ. των αρμάτων, που διετεθήσαν από τη Γερμανία δεικνύοντας την αξία της διαλειτουργικότητας μεταξύ των στρατών των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ.

ι. Η προστασία των γραμμών επικοινωνιών πραγματοποιήθηκε αφενός με την υλοποίηση ενός Σχεδίου Παραπλάνησης, ώστε οι Ιρακινοί να πιστέψουν ότι η κυρία επιθετική προσπάθεια της συμμαχίας θα εξελισσόταν κατά μήκος της παραλιακής οδού και αφετέρου η διεξαγωγή μιας επιβράδυνσης αρκετά προωθημένης με σκοπό τη φθορά των δυνάμεων, χρησιμοποιώντας στο μέγιστο βαθμό την αεροπορία προκειμένου να συγκρατηθούν βορειώς του ύψους του ΑΙ JUBAYL όπου βρίσκονταν οι ζωτικές εγκαταστάσεις ΔΜ.

ια. Οι δύο κύριοι λιμένες εκφόρτωσης υλικού ήταν οι ΑΙ JUBAYL και ΑΙ DAMMAM στις ακτές του Περσικού Κόλπου. Τα υλικά-εφόδια που εκφορτώνονταν συσσωρεύτηκαν σε προκεχωρημένους χώρους δυτικά του WADI AL-BATIN. Ο καθορισμός των γραμμών επικοινωνιών έγινε με βάση το Σχέδιο Επιχειρήσεων, βάσει του οποίου οι δυνάμεις που θα εμπλέκονταν σε επιθετικές ενέργειες ήταν: VII ΣΣ μαζί με την 1η Βρετανική Τεθωρακισμένη Μεραρχία, το XVII ΑΒΝ CORPS (αερομεταφερόμενη) μαζί με την 6η Γαλλική Ελαφρά Τεθωρακισμένη Μεραρχία, JFC-N, MARCENT, JFC-E. Δεν αντιμετωπίστηκαν προβλήματα με την προστασία των γραμμών επικοινωνιών λόγω της καθολικής αεροπορικής κυριαρχίας των συμμαχικών δυνάμεων.

Δρομολόγια «Camel» και STAR

Σχήμα 6: Αεροπορικά Δρομολόγια Μεταφοράς Εφοδίων

Επίλογος

Η υπόψη υποστήριξη ΔΜ αποτελεί ένα μοναδικό επίτευγμα στην πολεμική ιστορία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα λόγια του Στρατηγού G. PAGONIS (Ελληνικής καταγωγής) Διοικητή των δυνάμεων ΔΜ στον Πόλεμο του Κόλπου, που αναφέρει: "Με τον Στρατηγό SCHWARZKOPF συναντιόμασταν μια φορά την εβδομάδα, όταν οι Διοικητές των Μεραρχιών τον είδαν μόνο έξι φορές σε ένα χρόνο. Ο Στρατηγός εξέθετε τα Σχέδιά του και εγώ του εξηγούσα πώς μπορώ να τα υποστηρίξω. Ήθελε πάντα να είναι σίγουρος ότι όλα ήταν ενσωματωμένα σε ένα ολοκληρωμένο και αρμονικό Σχέδιο, κάτι για το οποίο διαβάζουμε μόνο στα εγχειρίδια διεξαγωγής επιχειρήσεων και το οποίο δεν βλέπουμε να επιτυγχάνεται στην πραγματικότητα στο πεδίο της μάχης".

Βιβλιογραφία

- α. Ο Πόλεμος του Κόλπου / Η Τελική Έκθεση του Υπουργείου Αμύνης των ΗΠΑ προς το Κογκρέσσο.
- β. Οι Αεροπορικές Επιχειρήσεις των Αμερικανο-Βρετανών κατά την Περίοδο 1991-2002 / Ιωάννης Βαρσάμης / Αμυντική Επιθεώρηση / Σελ. 93-94.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Αντισυνταγματάρχης (ΠΖ) Ιωάννης Κουριδάκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967. Ονομάστηκε Ανθλγός (ΠΖ) το 1991 και έχει αποφοιτήσει επιτυχώς από όλα τα προβλεπόμενα για το βαθμό του σχολεία του Πεζικού και του Ανορθοδόξου Πολέμου συμπεριλαμβανομένης και της Σχολής Καταστολής Πλήθους (ΜΝΒ(Ε)-ΗΠΑ). Υπηρέτησε ως Δρίτης-Δκτης Υπομονάδος-Αξκος 3ου Γρ.-Υδκτης σε Μονάδες Πεζικού-Ειδικών Δυνάμεων στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Πριν την ΑΔΙΣΠΟ υπηρετούσε στην ΑΣΔΕΝ ως Τμηματάρχης Σχεδίων.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Πλωτάρχης Γεώργιος Κυριακόπουλος ΠΝ γεννήθηκε στην Αθήνα το 1969. Αποφοίτησε από την Σχολή Ναυτιών Δοκίμων το 1992 και υπηρέτησε σε διάφορες μονάδες του στόλου, με επιστέγασμα την εκτέλεση καθηκόντων, του επιτελούς στο ΑΣ ΚΕΠΙΧ την περίοδο 2003 - 2006, Υπάρχου στην Φρεγάτα ΝΑΒΑΡΙΝΟΝ την περίοδο 2006 - 2007, Κυβερνήτου στο Παράκτιο Περιπολικό ΣΤΑΜΟΥ την περίοδο 2000 - 2001, ΤΠΚ ΤΡΟΥΠΑΚΗΣ την περίοδο 2007 - 2008, ΤΠΚ ΛΑΣΚΟΣ την περίοδο 2008 - 2010. Είναι απόφοιτος ΣΕΑΝ και ομιλεί αγγλικά.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Ταγματάρχης (ΠΖ) Δοξάκης Στέφανος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1972. Ονομάστηκε Ανθλγός (ΠΖ) το 1995 και έχει αποφοιτήσει επιτυχώς από όλα τα προβλεπόμενα για το βαθμό του σχολεία του Πεζικού του και τη Σχολή Διοικήσεως και Επιτελών. Υπηρέτησε σε Μηχανοκίνητες Μονάδες Πεζικού του Έβρου, των Δωδεκανήσων, Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, σε μονάδες Προκαλύψεως της Θράκης και στην ΕΛΔΥΚ. Διετέλεσε επί το πλείστον Διοικητής Υπομονάδος και Αξκός Επιχειρήσεων Τάγματος. Πριν την ΑΔΙΣΠΟ υπηρε-τούσε ως Επιτελής Σχεδίων και Εκπαιδεύσεως στην 7 Μ/Κ ΤΑΞ. Ομιλεί : Αγγλικά, Γαλλικά, Τουρκικά.

Αποστολή - Οργάνωση - Δομή - Επιχειρήσεις Πυροσβεστικού Σώματος

από διάλεξη στην ΑΔΙΣΠΟ του Υποστράτηγου Π.Σ. Βασιλείου Γ. Τουλίκας Διοικητή Περιφερειακής Διοίκησης Π.Υ. Κεντρικής Μακεδονίας

Συμπληρώνοντας 80 χρόνια επιχειρησιακής δράσης το Πυροσβεστικό Σώμα συνεχίζει με αμείωτη ένταση τις προσπάθειές του για την περαιτέρω βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας του πολίτη. Η ανατολή του 21ου αιώνα βρίσκει το Πυροσβεστικό Σώμα να έχει μετεξελιχθεί στον κύριο φορέα πολιτικής προστασίας της χώρας μας.

Για να καταλήξει στην σημερινή του μορφή, το Σώμα πέρασε από πολλά διαδοχικά στάδια και γνώρισε διάφορα πυροσβεστικά σχήματα, προερχόμενα κυρίως από τον Στρατό.

Αρχικά η αρμοδιότητα και η ευθύνη για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της πυρασφάλειας της χώρας μετά την ανακήρυξη της Ανεξαρτησίας της, ανατέθηκε στους Νομάρχες με το Διάταγμα της 26ης Απριλίου και 8ης Μαΐου 1833. Στα Δημόσια κτίρια την αρμοδιότητα και την ευθύνη κατάσβεσης πυρκαγιών είχε ο στρατός και συγκεκριμένα οι Λόχοι Σκαπανέων.

Στις 28 Οκτωβρίου 1854 ιδρύθηκε ο Λόχος Πυροσβεστών με δύναμη 92 ανδρών, με έδρα του το κτίριο στον περίβολο της Παλιάς Βουλής.

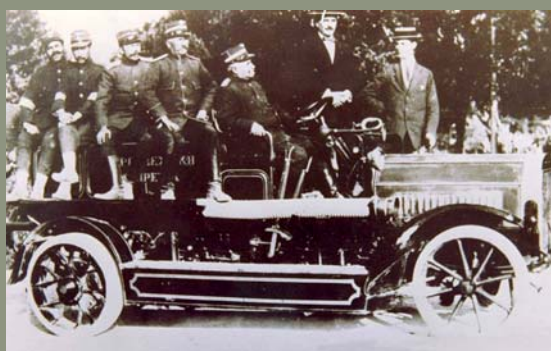
Το 1861 καταργείται ο Λόχος και συγκροτείται ειδική Διλοχία Σκαπανέων και Πυροσβεστών, με προορισμό την εκτέλεση πυροσβεστικού έργου αλλά και διαφόρων έργων αρχιτεκτονικής και οδοποιίας. Με τη Διλοχία Σκαπανέων και Πυροσβεστών συνέπρατταν, σε περίπτωση πυρκαγιάς οι Διοικητικές Αρχές, το Φρουραρχείο και η Χωροφυλακή.

Το 1910 καταργήθηκε ο Λόχος Πυροσβεστών της Διλοχίας Σκαπανέων και Πυροσβεστών και στη θέση του συστήθηκε η "Πυροσβεστική Μοίρα" από εθελοντές και κληρωτούς, τριετούς υποχρέωσης, αποτελώντας χωριστό στρατιωτικό τμήμα δύο λόχων με υπαγωγή απευθείας στις διαταγές του Υπουργείου των Στρατιωτικών. Το 1914 μέσα στην πολεμική ατμόσφαιρα που βρισκόταν ο τόπος εξαιτίας του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η Πυροσβεστική Μοίρα μετονομάστηκε σε Λόχο Πυροσβεστών χωρίς ν' αλλάξει τίποτε στην οργάνωση και τον εξοπλισμό της.

Το 1923 έγινε προμήθεια 20 βενζινοκίνητων πυροσβεστικών αυτοκινήτων και ο Λόχος Πυροσβεστών αντιμετώπισε με επιτυχία πολλές πυρκαγιές, χωρίς όμως και πάλι να καλύψει συνολικά τις μεγάλες ανάγκες πυροπροστασίας και πυρόσβεσης.

Στις 26 Απριλίου 1926 με Διάταγμα διαλύθηκε ο Λόχος Πυροσβεστών και σχηματίστηκε "Πυροσβεστικόν Σώμα", εντελώς ανεξάρτητο από το λοιπό Στράτευμα με ξεχωριστή Διοίκηση υπαγόμενο απευθείας στις διαταγές του Υπουργείου Στρατιωτικών. Ούτε όμως αυτός ο σχηματισμός απέδωσε, αφού οι μεγάλες

πυρκαγιές που σημειώθηκαν τα επόμενα χρόνια ήταν τόσο καταστροφικές, ώστε ανησύχησαν σε μεγάλο βαθμό τις τότε Ασφαλιστικές Εταιρείες, οι οποίες και έθεσαν αμέσως το θέμα αναδιοργάνωσης του Πυροσβεστικού Σώματος και υπαγωγής του σε άλλο Υπουργείο.

Στις 12 Μαΐου 1930 δημοσιεύτηκε ο Νόμος 4661 "περί διοργάνωσης Πυροσβεστικού Σώματος". Σύμφωνα με αυτόν, ιδρύεται το Πυροσβεστικό Σώμα ανεξάρτητο με δικούς του νόμους, με πλήρη αυτοδιοίκηση

σε μορφή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου και υπαγωγή στο Υπουργείο των Εσωτερικών.

Για τη στελέχωσή του, τοποθετήθηκαν, μετατασσόμενοι από το Λόχο Πυροσβεστών, πενήντα έξι υπαξιωματικοί και πυροσβέστες, καθώς και έντεκα αξιωματικοί. Την ευθύνη της οργάνωσης του νέου Πυροσβεστικού Σώματος ανέλαβε, με απόφαση του ιδίου του Ελευθέριου Βενιζέλου και με τον τίτλο του

Τεχνικού Επιθεωρητή, ο Αλκιβιάδης Κοκκινάκης, χημικός μηχανικός και πρώην Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Πετρούπολης, άνθρωπος με μεγάλη τεχνική και πυροσβεστική κατάρτιση, με εμπειρία και πραγματική αγάπη για το επάγγελμά του.

Το 1935 προβλέφθηκε θέση Αρχηγού στο Πυροσβεστικό Σώμα, την οποία καταλαμβάνει ο τότε Αρχηγός της Αστυνομίας Πόλεων Δημήτριος Τρύφωνας.

Μέχρι και το 1940 το Πυροσβεστικό Σώμα, έκανε σοβαρές προσπάθειες για την βελτίωση της οργάνωσής του, αύξησε το προσωπικό του, εξοπλίστηκε σε μέσα, ενώ ιδρύθηκαν Πυροσβεστικές Υπηρεσίες σε πολλές μεγάλες πόλεις. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, συμμετείχε ενεργά στην πολιτική άμυνα της χώρας, ειδικά σε επιχειρήσεις κατάσβεσης στους βομβαρδισμούς Αθηνών-Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

Κατά τη μεταπολεμική περίοδο το Πυροσβεστικό Σώμα αναδιοργανώνεται με την ίδρυση

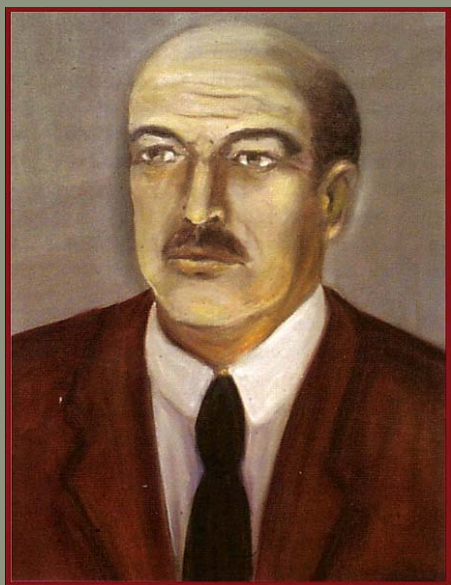
Υπηρεσιών σε όλη τη χώρα, την πρόσληψη προσωπικού και εξοπλίζεται με νέα οχήματα.

Το 1968 δημοσιεύεται ο Α.Ν. 360, σύμφωνα με τον οποίο το Πυροσβεστικό Σώμα ανήκει πλέον στα Σώματα Ασφαλείας. Ο ίδιος νόμος ιδρύει την Πυροσβεστική Σχολή.

Το 1975 για πρώτη φορά το Πυροσβεστικό Σώμα αποκτά Αρχηγό, προερχόμενο από τις τάξεις των αξιωματικών του. Τη θέση καταλαμβάνει ο Κωνσταντίνος Γκίκας, μέχρι τότε Υπαρχηγός του Π.Σ.

Το 1987 ιδρύονται οι Περιφερειακές Διοικήσεις Πυροσβεστικών Υπηρεσιών, των οποίων η έδρα και η εδαφική δικαιοδοσία συμπίπτει με τις αντίστοιχες Διοικητικές Περιφέρειες της Χώρας.

Το 1991 καθιερώνεται ο θεσμός του Εθελοντή Πυροσβέστη.

Το 1993 μετονομάζεται η Πυροσβεστική Σχολή σε Πυροσβεστική Ακαδημία και το Τμήμα Ανθυποπυραγών γίνεται ισότιμο των Α.Ε.Ι.

Το 1998, χρονιά ορόσημο, με το Ν.2612, ανατίθεται στο Πυροσβεστικό Σώμα η αποκλειστική ευθύνη για τη δασοπυρόσβεση.

Το έτος 2004 χαρακτηρίζεται από την εντατική προετοιμασία του συνόλου του Πυροσβεστικού Σώματος, για την πυρασφάλεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων που διοργανώθηκαν στη χώρα.

Το 2011 βρίσκει το Πυροσβεστικό Σώμα να συμπληρώνει 80 χρόνια προσφοράς στην ελληνική κοινωνία. Με μια σπουδαία τεχνογνωσία, με έμπειρα και εκπαιδευμένα στελέχη, με ένα μεγάλο και σύγχρονο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, εξασφαλίζει την επιτυχή και αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτεταμένων κινδύνων που απειλούν τη σύγχρονη κοινωνία.

Ωστόσο μόνο ένα ποσοστό 30% της αποστολής του έχει σχέση με την παραδοσιακή του δράση, που είναι η καταστολή των αστικών πυρκαγιών. Τα υπόλοιπα συμβάντα έχουν να κάνουν με νέα δεδομένα, όπως μεγάλης έκτασης φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές, σιδηροδρομικά, αεροπορικά και τροχαία δυστυχήματα, και γενικότερα η προστασία της ανθρώπινης ζωής και του περιβάλλοντος.

Σ' αυτά τα πλαίσια το σύγχρονο Πυροσβεστικό Σώμα είναι Σώμα Ασφαλείας και υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Δημόσιας Τάξης του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, με τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την επικράτεια, εκτός από τους χώρους για τους οποίους ειδικές διατάξεις προβλέπουν αρμοδιότητα άλλων Υπηρεσιών.

Έχει ως αποστολή:

- α. Την ασφάλεια και προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και του κράτους, καθώς και του δασικού πλούτου και φυσικού περιβάλλοντος της χώρας από τους κινδύνους των πυρκαγιών, θεομηνιών και άλλων καταστροφών.
- β. Την ευθύνη και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της καταστολής των πάσης φύσεως πυρκαγιών και την παροχή κάθε είδους δυνατής συνδρομής για τη διάσωση των ατόμων και υλικών αγαθών, που απειλούνται από αυτές.

Το Πυροσβεστικό Σώμα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, συμμετέχει στην αντιμετώπιση κάθε έκτακτης ανάγκης που προκαλείται σε περίοδο ειρήνης ή πολέμου και σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες συμβάλλει στην εξασφάλιση της πολιτικής προστασίας και της πολιτικής άμυνας της χώρας. Προς εκπλήρωση της αποστολής του, ασκεί δια των Υπηρεσιών του τις ακόλουθες ιδίως αρμοδιότητες:

- α. Την αντιμετώπιση των συνεπειών από τις φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, όπως σεισμοί, πλημμύρες, χημικές - βιολογικές - ραδιολογικές -

πυρηνικές (Χ.Β.Ρ.Π.) απειλές, καθώς και τη διάσωση ατόμων και υλικών αγαθών, που κινδυνεύουν από αυτές.

β. Τη διάσωση και παροχή κάθε δυνατής συνδρομής σε άτομα των οποίων απειλείται ή εκτίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η σωματική τους ακεραιότητα από κάθε είδους ατυχήματα.

γ. Την περιφρούρηση και διαφύλαξη της περιουσίας που καταστράφηκε ή απειλήθηκε από πυρκαγιές ή άλλες καταστροφές, μέχρι την παράδοσή της σε αστυνομικά όργανα ή τους κατόχους της.

δ. Τη διατήρηση και προστασία της κοινωνικής ασφάλειας από τα εγκλήματα εμπρησμού (άρθρα 264, 265, 266, 267 Π.Κ.).

ε. Τη θέσπιση και τον έλεγχο εφαρμογής της νομοθεσίας πυροπροστασίας.
στ. Την πιστοποίηση των εθελοντών πυροσβεστών, που υπάγονται στις διατάξεις του Ν.1951/1991 (ΦΕΚ 84-Α') και των εθελοντών και εθελοντικών ομάδων, που δραστηριοποιούνται στα πλαίσια της αποστολής του Πυροσβεστικού Σώματος.

Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το Πυροσβεστικό Σώμα ευαισθητοποιεί και ενημερώνει το κοινό με διαλέξεις, έκδοση φυλλαδίων, τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές, καθώς και με την προβολή, μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και του διαδικτύου, κατάλληλων ενημερωτικών μηνυμάτων, για θέματα πρόληψης και καταστολής των πυρκαγιών.

Το Πυροσβεστικό Σώμα, στο πνεύμα της διεθνούς αλληλεγγύης, παρέχει επίσης συνδρομή προς άλλες χώρες, στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών, καθώς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Κοινοτικό και Διεθνές Δίκαιο.

Επίσης εμπλέκεται σε δεκαπέντε (15) από τα είκοσι δύο (22) παραρτήματα του Σχεδίου "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ". Με τα νέα δεδομένα έχει μετεξελιχθεί στον κεντρικό επιχειρησιακό βραχίονα της Πολιτικής Προστασίας της χώρας μας.

Επιπλέον σε καιρό πολέμου και βάσει σχεδίων που υπάρχουν, δημιουργεί και άλλες Υπηρεσίες, δηλαδή Πολεμικούς Πυροσβεστικούς Σταθμούς, τους οποίους επανδρώνει με μόνιμα στελέχη, αλλά και με προσωπικό που προέρχεται από πολιτική επιστράτευση, το οποίο ασφαλώς έχει επιλεγεί και εκπαιδευτεί από τον καιρό της ειρήνης.

Από τα παραπάνω, προκύπτει ολοφάνερα ότι η αποστολή του Πυροσβεστικού Σώματος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, άμεσα συνδεδεμένων με την καθημερινότητα και την ασφάλεια των πολιτών.

Για να ανταποκριθεί στην αποστολή και τις αρμοδιότητές του το Σώμα, αναμόρφωσε την οργανωτική του δομή.

Οι Υπηρεσίες του διακρίνονται σε Κεντρικές και Περιφερειακές.

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος είναι αυτές των οποίων η τοπική αρμοδιότητα εκτείνεται σε ολόκληρη την επικράτεια και είναι οι εξής:

- Το Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος (Α.Π.Σ.)
- Το Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο Υπηρεσιών Πυροσβεστικού Σώματος " 199 Σ.Ε.Κ.Υ.Π.Σ."
- Η Πυροσβεστική Ακαδημία
- Η Διαχείριση Πυροσβεστικού Υλικού (ΔΙ.Π.ΥΛ.)
- Η Διαχείριση Χρηματικού
- Η Υπηρεσία Εναερίων Μέσων (Υ.Ε.Μ.Π.Σ.)
- Η Διεύθυνση Υγειονομικού Πυροσβεστικού Σώματος (Δ.Υ.Π.Σ.)
- Η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού (Δ.Α.Ε.Ε.)
- Η Οικονομική Επιθεώρηση

Το Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος διαρθρώνεται σε δύο κλάδους: Τον Α' Κλάδο Πυροσβεστικών Επιχειρήσεων και τον Β' Κλάδο Διοικητικής Υποστήριξης.

Του Αρχηγείου Π.Σ. προϊστάται ο Αρχηγός ο οποίος φέρει το βαθμό του Αντιστράτηγου, υποβοηθούμενος στο έργο του από τον Υπαρχηγό και τους δύο Γενικούς Επιθεωρητές Βορείου και Νοτίου Ελλάδος ενώ τους Κλάδους καθοδηγεί, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει ο Προϊστάμενος Επιτελείου του Αρχηγείου.

Ο Α' Κλάδος Πυροσβεστικών Επιχειρήσεων χειρίζεται τα θέματα πυρόσβεσης και δασοπυρόσβεσης, διάσωσης, εναερίων μέσων και της προληπτικής πυροπροστασίας και διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις:

- α. Διεύθυνση Πυρόσβεσης - Διάσωσης,
- β. Διεύθυνση Δασοπυρόσβεσης,
- γ. Διεύθυνση Εναερίων Μέσων,
- δ. Διεύθυνση Προληπτικής Πυροπροστασίας και
- ε. Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας.

Ο Β' Κλάδος Διοικητικής Υποστήριξης χειρίζεται τα θέματα πρόληψης, εκπαίδευσης, πειθαρχίας και εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, οργάνωσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Σώματος, κατάρτισης, ερμηνείας και παρακολούθησης της Νομοθεσίας, άσκησης των δημοσίων και διεθνών σχέσεων, υλικοτεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού, στέγασης των Υπηρεσιών, πληροφορικής και επικοινωνιών, προμηθειών και άλλων οικονομικών υποθέσεων και διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις:

- α. Διεύθυνση Προσωπικού,
- β. Διεύθυνση Οργάνωσης - Νομοθεσίας,
- γ. Διεύθυνση Εκπαίδευσης,
- δ. Διεύθυνση Πληροφορικής - Επικοινωνιών,
- ε. Διεύθυνση Τεχνικών και
- στ. Διεύθυνση Οικονομικών.

Το 199 ΣΕΚΥΠΣ αποτελεί ανεξάρτητη Υπηρεσία, υπάγεται απ' ευθείας στο Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος και έχει επιχειρησιακό, συντονιστικό και ενημερωτικό χαρακτήρα.

Το Συντονιστικό Κέντρο Δασοπυρόσβεσης (Σ.ΚΕ.Δ.), το οποίο στελεχώνεται από υπαλλήλους του Πυροσβεστικού Σώματος και εκπροσώπους της Δασικής Υπηρεσίας, των Ενόπλων Δυνάμεων και της Ελληνικής Αστυνομίας. Αποστολή και αρμοδιότητες του Σ.ΚΕ.Δ. είναι η λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την έγκαιρη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση του έργου της δασοπυρόσβεσης.

Η Πυροσβεστική Ακαδημία έχει ως αποστολή την εκπαίδευση και την ειδική κατάρτιση στα κατά κλάδο Πυροσβεστικά καθήκοντα, τόσο των ιδιωτών που κατατάσσονται στο Πυροσβεστικό Σώμα, όσο και των Αξιωματικών, Πυρονόμων, Υπαξιωματικών και Πυροσβεστών που βρίσκονται στην ενέργεια για να γίνουν ικανοί

στην εκπλήρωση των καθηκόντων και υποχρεώσεών τους.

Η Διαχείριση Πυροσβεστικού Υλικού έχει ως αποστολή τον έγκαιρο εφοδιασμό των Υπηρεσιών του Σώματος με το μηχανολογικό εξοπλισμό, με τα διάφορα είδη ιματισμού, στρατωνισμού, επίπλωσης και με πάσης φύσεως άλλων ειδών υλικού για την εύρυθμη λειτουργία αυτών.

Η Διαχείριση Χρηματικού Π.Σ. έχει ως κύρια αποστολή την διεκπεραίωση διαφόρων οικονομικών θεμάτων του Σώματος που έχουν σχέση με το μισθολόγιο και την εκκαθάριση οδοιπορικών και οριστικών εξόδων.

Η Υπηρεσία Εναέριων μέσων Πυροσβεστικού Σώματος (Υ.Ε.Μ.Π.Σ.) έχει ως αποστολή την από αέρος υποστήριξη και ενίσχυση του έργου των Υπηρεσιών του Σώματος.

Η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού εδρεύει στην Αθήνα, λειτουργεί σε 24ωρη βάση, υπάγεται απευθείας στο Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος και έχει ως κύρια αποστολή τη διατήρηση και προστασία της δημόσιας ασφάλειας από τα εγκλήματα εμπρησμού.

Πέραν των Κεντρικών Υπηρεσιών το Πυροσβεστικό Σώμα διαθέτει αποκεντρωμένες Περιφερειακές Υπηρεσίες με τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή, και οι οποίες είναι οι εξής:

1. Οι Γενικές Επιθεωρήσεις Βορείου και Νοτίου Ελλάδος με έδρα Θεσσαλονίκη και Αθήνα αντίστοιχα.
2. Οι Περιφερειακές Διοικήσεις Πυροσβεστικών Υπηρεσιών (Π.Δ.Π.Υ.) οι οποίες υπάγονται απ' ευθείας στο Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος και η διάρθρωσή τους είναι αντίστοιχη των περιφερειών της χώρας.
3. Οι Διοικήσεις Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Νομών και Πόλεων (Δ.Π.Υ.Ν.) οι οποίες είναι ανεξάρτητες Πυροσβεστικές Υπηρεσίες.
4. Οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες ή Σταθμοί Πόλεων, Αεροδρομίων και Λιμένων (Π.Υ. ή Π.Σ.) που είναι κατ' εξοχήν υπηρεσίες επιχειρησιακής δράσης και διακρίνονται σε Α, Β, Γ και Δ τάξης.
5. Τα Πυροσβεστικά Κλιμάκια (Π.Κ.) που είναι μικρές επιχειρησιακές μονάδες εξαρτώμενες από Πυροσβεστικές Υπηρεσίες ή Πυροσβεστικούς Σταθμούς.
6. Οι εθελοντικοί Πυροσβεστικοί Σταθμοί και τα Εθελοντικά Πυροσβεστικά Κλιμάκια δύναμης τριών (3) επαγγελματιών πυροσβεστικών υπαλλήλων και 10 έως 35 εθελοντών πυροσβεστών.

7. Οι οκτώ Ειδικές Μονάδες Αντιμετώπισης Καταστροφών (Ε.Μ.Α.Κ.) που ιδρύθηκαν σε επιλεγμένες περιοχές της χώρας. Οι Μονάδες αυτές στελεχώνονται από υπαλλήλους με ειδικά προσόντα και υψηλού βαθμού εκπαίδευση, έχοντας ως αποστολή την αντιμετώπιση ιδιαίζουσας μορφής συμβάντων.

8. Τα Πυροσβεστικά Συνεργεία των οποίων αποστολή είναι η συντήρηση καθώς και η έγκαιρη επισκευή και αποκατάσταση των ζημιών των πυροσβεστικών οχη-

μάτων - μηχανημάτων του Σώματος. Λειτουργούν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Σήμερα το Πυροσβεστικό Σώμα διαθέτει ένα πυκνό δίκτυο Πυροσβεστικών Υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια, ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες ορεινές και νησιωτικές περιοχές. Ο αριθμός των μάχιμων μονάδων φτάνει σήμερα τις 264.

Παράλληλα, όλες οι Υπηρεσίες ενισχύθηκαν με σύγχρονο υλικοτεχνικό εξοπλισμό.

Το πυροσβεστικό Σώμα διαθέτει περίπου 2.000 πυροσβεστικά οχήματα όλων των τύπων, τα οποία διακρίνονται σε υδροφόρα, κλιμακοφόρα, βραχιοφόρα, γερανοφόρα, ειδικά διασωστικά, ξηράς κόνεως, διυλιστηρίων, χημικών και βοηθητικά.

Επίσης το Σώμα διαθέτει ποικιλόμορφο εξοπλισμό όπως ηλεκτρογεννήτριες, αντλίες για την αντιμετώπιση πλημμύρων, πλωτά μέσα, ερπυστριοφόρα οχήματα, και γενικά διασωστικό εξοπλισμό για την αντιμετώπιση κάθε είδους συμβάντων.

Για τις ανάγκες της Δασοπυρόσβεσης το Πυροσβεστικό Σώμα χρησιμοποιεί πυροσβεστικά αεροσκάφη και ελικόπτερα διαφόρων τύπων.

Το ανθρώπινο δυναμικό του Σώματος συγκροτούν περίπου 8.500 επαγγελματίες πυροσβέστες. Στον αριθμό αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε και 5.000 συμβασιούχους υπαλλήλους που προσλαμβάνονται κάθε αντιπυρική περίοδο, καθώς και 2.000 εθελοντές.

Οι μόνιμοι υπάλληλοι του Σώματος είναι τακτικοί δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι και διέπονται από τις ειδικές διατάξεις του Σώματος καθώς και όλες τις διατάξεις που ισχύουν για τους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους εφόσον δεν καθορίζεται διαφορετικά στη νομοθεσία που ισχύει για το Πυροσβεστικό Σώμα.

Το Πυροσβεστικό προσωπικό διακρίνεται σε Γενικών και Ειδικών Υπηρεσιών.

Γενικών Υπηρεσιών είναι αυτοί που εκτελούν καθαρά πυροσβεστικά καθήκοντα, τη μάχιμη δηλαδή υπηρεσία ενώ παράλληλα μπορούν να στελεχώνουν και τα γραφεία των Υπηρεσιών.

Ειδικών Υπηρεσιών είναι οι τεχνικοί, οι πλοηγοί, οι υγειονομικοί, οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Πληροφορικής και της Υπηρεσίας Εναερίων Μέσων του Σώματος.

Το πυροσβεστικό προσωπικό περιλαμβάνει τους Αξιωματικούς, Πυρονόμους, Αρχιπυροσβέστες και Πυροσβέστες.

Η εκπαίδευση του προσωπικού είναι συνεχής και αδιάλειπτη. Πέραν της αρχικής βασικής εκπαίδευσης στις παραγωγικές σχολές του Σώματος, καθημερινά εκτελούνται τα εγκεκριμένα προγράμματα εκπαίδευσης, με αντικείμενα που καλύπτουν όλο το επιχειρησιακό φάσμα δραστηριοτήτων και τα οποία παρακολουθεί το σύνολο του μάχιμου προσωπικού. Επιπλέον στελέχη

του Σώματος μετεκπαιδεύονται σε εξειδικευμένα αντικείμενα τόσο στην χώρα μας όσο και στο εξωτερικό, καθώς η απόκτηση γνώσεων και τεχνογνωσίας σχετικά με τις εφαρμογές της σύγχρονης τεχνολογίας αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων. Τέλος ανά τακτά χρονικά διαστήματα εκτελούνται ασκήσεις πυρόσβεσης και διάσωσης με πραγματικές δυνάμεις.

Ο θεσμός του Εθελοντή Πυροσβέστη καθιερώθηκε στη χώρα μας με το Ν.1951/1991, και δίνει την δυνατότητα σε Δήμους, Κοινότητες ή Συνδέσμους Κοινοτήτων να ζητήσουν την ίδρυση Εθελοντικού Πυροσβεστικού Σταθμού εφ' όσον συγκεντρώνουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Το Σώμα στα πλαίσια της επιχειρησιακής του δράσης καλείται να αντιμετωπίσει καθημερινά ένα ευρύ φάσμα συμβάντων.

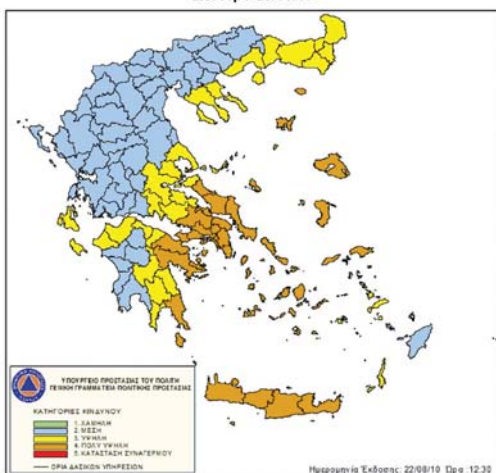
Το δόγμα του Σώματος που διέπει κάθε είδους επιχείρηση, είναι ο έγκαιρος εντοπισμός, η άμεση επέμβαση με όσο το δυνατόν περισσότερες δυνάμεις, η αποτελεσματική εργασία για το καλύτερο ανθρωπίνως δυνατό αποτέλεσμα.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία βρίσκεται σε ετοιμότητα όλο το 24ωρο. Με την κλήση του Σταθμού

για οποιοδήποτε συμβάν, μέσα σε 30 - 40 δευτερόλεπτα αναχωρούν τα πρώτα οχήματα.

Ειδικότερα κατά την διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου και στα πλαίσια εφαρμογής του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών, επανδρώνονται καθημερινά περιπολικά οχήματα και πυροφυλάκια από μόνιμους και συμβασιούχους υπαλλήλους σε καίρια σημεία με αντικειμενικό σκοπό την ελαχιστοποίηση του χρόνου πρώτης επέμβασης. Παράλληλα υλοποιείται διασπορά των μέσων αεροπυρόσβεσης, συστήνεται το Σ.ΚΕ.Δ., ενώ συγκροτούνται από μόνιμους και συμβασιούχους υπαλλήλους αερομεταφερόμενα πεζοπόρα τμήματα.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ
Δευτέρα 23/08/10

Επιπλέον η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας στα πλαίσια των προσπαθειών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, εκδίδει ημερήσιο δελτίο πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιών, υπό μορφή θεματικού χάρτη στον οποίο απεικονίζονται 5 επίπεδα κινδύνου πυρκαγιάς, όπως αυτά εκτιμώνται στα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας μας.

Η εκπόνηση του χάρτη ολοκληρώνεται στις 12:30 της προηγούμενης ημέρας από την ημέρα για την οποία ισχύει. Αμέσως μετά τη σύνταξή του ο χάρτης γίνεται σε ελάχιστο χρόνο διαθέσιμος από το δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής

Προστασίας (www.civilprotection.gr), από όπου μπορούν να ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, οι εθελοντικές ομάδες πυροπροστασίας, καθώς και όλοι οι ενδιαφερόμενοι πολίτες.

Στο χάρτη διακρίνονται τέσσερις κανονικές κατηγορίες κινδύνου, χαμηλή, μέση, υψηλή και πολύ υψηλή, βαθμολογούμενες αντίστοιχα με αριθμούς από το 1 έως το 4. Η κατηγορία με αριθμό 5, κατά κανόνα, εμφανίζεται σπάνια στο χάρτη. Η κατηγορία αυτή αντιστοιχεί με Κατάσταση Συναγερμού.

Στο επιχειρησιακό λοιπόν πεδίο και ιδιαίτερα στον τόπο του συμβάντος οι ενέργειες που γίνονται είναι συντονισμένες, προκαθορισμένες όσον αφορά τα καθήκοντα των υπαλλήλων και έχουν αυστηρή σειρά προτεραιότητας. Πάντα προηγείται η με κάθε δυνατό τρόπο διάσωση κινδυνευόντων ή εγκλωβισθέντων ατόμων και ακολουθεί η διάσωση και προστασία προσβεβλημένων και παρακείμενων περιοσιών.

Η λήψη αποφάσεων στον τόπο του συμβάντος στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, αναλόγως με το είδος του συμβάντος και τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες. Κρίσιμη κρίνεται τόσο η ορθολογική χρήση των μέσων καταστολής όσο και η ασφάλεια του ανθρώπινου δυναμικού που συμμετέχει στην επιχείρηση.

Σχεδόν το σύνολο των Βασικών Αρχών Πολέμου, όπως η Αρχή της Ενότητας της Διοίκησης ή η Αρχή της Οικονομίας των Δυνάμεων καθώς και οι υπόλοιπες, οι οποίες αποτελούν άλλωστε ένα από τα κύρια αντικείμενα εκπαίδευσης στην Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, βρίσκουν καθημερινά εφαρμογή σε όλες τις πυροσβεστικές επιχειρήσεις.

Τέλος για την αντιμετώπιση μεγάλων συμβάντων πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών, βιομηχανικών, τεχνολογικών και βιολογικών ατυχημάτων, εκπονούνται Επιχειρησιακά Σχέδια στα οποία προβλέπεται ο τρόπος κινητοποίησης, οργάνωσης και αντιμετώπισης στον τόπο του συμβάντος, η ενίσχυση από άλλες Υπηρεσίες του Σώματος καθώς επίσης και ο τρόπος συνεργασίας με συναρμόδιους Φορείς και Υπηρεσίες.

Τα συμβάντα που αντιμετωπίζει το Πυροσβεστικό Σώμα κατά την τελευταία τουλάχιστον οκταετία, κυμαίνονται από 70.000 έως 75.000 ετησίως πανελλαδικά. Από αυτή την τάξη μεγέθους, εύκολα κανείς μπορεί να αντιληφθεί την ποικιλομορφία των συμβάντων αλλά και τον αρκετά μεγάλο αριθμό υπαλλήλων και μέσων που διατίθενται καθημερινά για την αντιμετώπισή τους.

Στο σημείο αυτό ακολουθεί μία συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων της αντιπυρικής περιόδου 2010, προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό το μέγεθος κινητοποίησης των δυνάμεων του Σώματος την αντίστοιχη περίοδο κάθε έτους.

Το Πυροσβεστικό Σώμα έχει οργανώσει ένα ευέλικτο μηχανισμό με σκοπό την προστασία του δασικού πλούτου της χώρας μας. Το 2010 με την ολοκλήρωση της αντιπυρικής περιόδου, τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα θετικά.

Ο αριθμός των πυρκαγιών μέχρι την 31η Οκτωβρίου, ανήλθε στις επτά χιλιάδες επτακόσιες είκοσι τρείς (7.723) πυρκαγιές.

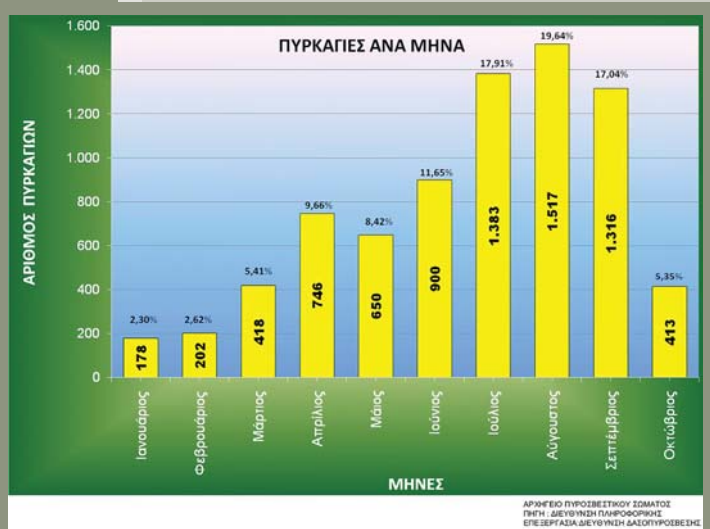
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ	Αστική Πυρκαγιά	Βιομηχανική Πυρκαγιά	Πολύμετα Πυρκαγιά	Εργαστήριο Αντικαταστήσε Ασφάλτου	Υδροπυρ Ασφάλτου	Σύνολο Συμβάντων
Αστική Συναγερμός Έτος 2009	20.029	8.314	18.791	15.067	3.090	62.291
Αστική Συναγερμός Έτος 2008	20.521	12.038	19.033	19.983	3.074	75.649
Αστική Συναγερμός Έτος 2007	20.577	12.016	19.677	17.021	3.349	72.640
Αστική Συναγερμός Έτος 2006	19.030	9.209	22.719	17.107	3.201	71.266
Αστική Συναγερμός Έτος 2005	19.586	9.834	24.335	17.007	3.183	73.945
Αστική Συναγερμός Έτος 2004	19.457	10.861	22.867	17.874	3.113	74.972
Αστική Συναγερμός Έτος 2003	19.880	9.583	25.918	18.790	2.889	77.060
Αστική Συναγερμός Έτος 2002	17.389	8.881	29.459	18.123	2.763	76.615

Όσον αφορά τις καμένες εκτάσεις ο συνολικός αριθμός από την αρχή του έτους έως και την 31η Οκτωβρίου, είναι εκατόν σαράντα πέντε χιλιάδες τριακόσια εξήντα ένα (145.361) στρέμματα.

Ο μέσος όρος στρεμμάτων ανά πυρκαγιά 2010 ανέρχεται στα δεκαοκτώ στρέμματα και οκτακόσια είκοσι τετραγωνικά (18.820) και κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Το σύνολο των καμένων στρεμμάτων που αφορούν δάση και δασικές εκτάσεις είναι ιδιαίτερα χαμηλό και ανέρχεται συνολικά στα εξήντα δύο χιλιάδες πεντακόσια σαράντα επτά (62.547) στρέμματα.

Κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου και συγκεκριμένα για τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο κορυφώνεται ο αριθμός ενάρξεων των δασικών πυρκαγιών. Συνολικά κατά την διάρκεια αυτών των μηνών, οι ενάρξεις των πυρκαγιών (4.216 συμβάντα), είναι πάνω από τις μισές για το τρέχον έτος, αυξάνοντας σημαντικά το μέσο όρο.

Όπως κάθε χρόνο οι μεσημβρινές ώρες είναι αυτές που παρουσιάζουν την μεγαλύτερη επικινδυνότητα από άποψη έναρξης ενός συμβάντος δασικής πυρκαγιάς και συγκεκριμένα από 12:00 έως 19:00 όπου, οι ενάρξεις ξεπερνούν τις πεντακόσιες (500).

Οι δυνάμεις και τα μέσα που έλαβαν μέρος στις επιχειρήσεις κατάσβε-

σης, καταγράφονται ως 46.676 επεμβάσεις Πυροσβεστικών υπαλλήλων, 6.563 επεμβάσεις πεζοπόρων τμημάτων, 2.401 επεμβάσεις Εθελοντών, ενώ πραγματοποιήθηκαν 19.614 έξοδοι Πυροσβεστικών Οχημάτων.

Ο συνολικός χρόνος επεμβάσεως των εναέριων μέσων στην αντιμετώπιση των πυρκαγιών είναι 2.789 ώρες για τον Εθνικό Εναέριο Στόλο (CL215, CL415, PEZETEL, CH-47) και 2.333 ώρες για τα μισθωμένα μέσα (ελικόπτερα).

Το 73,07% των συμβάντων τέθηκε υπό έλεγχο εντός των τριών πρώτων ωρών και το 94,44% εντός του πρώτου εικοσιτετράωρου.

Από τα στατιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού προκύπτει ότι τα αίτια των πυρκαγιών για τα οποία έχει ολοκληρωθεί η προανάκριση καταγράφονται ως αμέλεια 33,95 %, πρόθεση 36,99 %, τυχαία 3,89 %, φυσική 6,02 %, άγνωστη 19,15 %.

Παραπέμφθηκαν στον αρμόδιο Εισαγγελέα με τις κατηγορίες του εμπρησμού διακόσια εξήντα τέσσερα (264) άτομα από τα οποία τα ογδόντα δύο (82) κατηγορούνται για εμπρησμό από πρόθεση και τα εκατόν ογδόντα δύο (182) για εμπρησμό από αμέλεια.

Ωστόσο η ρεαλιστική αλλά και τεκμηριωμένη ανάλυση και εκτίμηση των στοιχείων που επηρεάζουν τις δασικές πυρκαγιές οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το φαινόμενο δεν έχει εξαλειφθεί αλλά ούτε έχει εξασφαλιστεί ο περιορισμός των καταστροφών. Αντίθετα είναι σχεδόν βέβαιο, ότι τα επόμενα χρόνια, η συνεχώς αυξανόμενη συσσώρευση καύσιμης ύλης στα ελληνικά δάση σε συνδυασμό με την επικράτηση ευνοϊκών καιρικών συνθηκών για την έναρξη και εξάπλωση δασικών πυρκαγιών, θα έχει σαν αποτέλεσμα, την αύξηση της έντασης των δασικών πυρκαγιών και θα κάνει δυσκολότερο και πιο επικίνδυνο το κατασβεστικό έργο του Πυροσβεστικού Σώματος.

Πέρα όμως από την καθημερινότητα και τις εθνικές δράσεις, το Πυροσβεστικό Σώμα συνεργάζεται στενά με πολλές αντίστοιχες υπηρεσίες του εξωτερικού και σε πολλές περιπτώσεις μεγάλων καταστροφών συνδράμει τις υπηρεσίες των χωρών αυτών. Με συστηματική δουλειά πέτυχε να αναδειχθεί σε προεξάρχουσα δύναμη στα πυροσβεστικά δρώμενα της ευρύτερης περιοχής, αναλαμβάνοντας την προεδρία της Βαλκανικής Ομοσπονδίας των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών, ενώ προχώρησε στην υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας με την Αλβανία. Παράλληλα ενέτεινε τις επαφές με την Κύπρο, βρίσκεται σε φάση επικαιροποίησης της συνεργασίας με τη Βουλγαρία και πρόσφατα έγινε το πέμπτο πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης "Fire Five" μετά τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Ισπανίας, της Πορτογαλίας, της Ιταλίας και της Γαλλίας.

Σήμερα το Πυροσβεστικό Σώμα, με την οργάνωση και την επαγγελματική συνέπεια που διαθέτει, έχει αποδείξει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στα καθήκοντα του επιτυχώς και να σταθεί στο ύψος της εθνικής και κοινωνικής του αποστολής. Οι επιτυχίες του και η αυτοθυσία των μελών του, το έχουν καταξιώσει στη συνείδηση όλων των Ελλήνων εδώ και αρκετά χρόνια.

Στις 26 Ιουλίου 1995 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος παρασημοφόρησε τη Σημαία του Πυροσβεστικού Σώματος, με το Σταυρό του Ταξιάρχη του Τάγματος της Τιμής για την πολυσήμερη προσφορά του Σώματος στο Έθνος.

Τον Δεκέμβριο του 1999, η Ακαδημία Αθηνών, απένειμε στο Πυροσβεστικό Σώμα, το Αργυρό Μετάλλιο, για την προσφορά του προς το κοινωνικό σύνολο.

Τέλος, τον Ιούνιο του 2009, απονεμήθηκε στο Πυροσβεστικό Σώμα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το "Βραβείο του Ευρωπαίου Πολίτη". Κριτήρια για την επιλογή του απετέλεσαν ο επαγγελματισμός, η προώθηση της ευρωπαϊκής ενοποίησης, η διασυννοριακή συνεργασία και η αλληλεγγύη με χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο παρά την καθολική αναγνώριση του έργου του, τόσο η ηγεσία όσο και το σύνολο του προσωπικού δεν εφησυχάζουν. Με την συμπαράσταση της πολιτείας και την πολύχρονη πείρα που διαθέτει, το Πυροσβεστικό Σώμα θέτει νέους στόχους για βελτιωτικές μεταρρυθμίσεις, προκειμένου να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η πολιτική προστασία της χώρας και οι Έλληνες πολίτες να μπορούν να αισθάνονται ακόμη πιο ασφαλείς.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο υποστράτηγος ΠΣ Βασίλειος Τουλίκας, κατατάχτηκε στο Πυροσβεστικό σώμα το 1982.

Έχει φοιτήσει σε διάφορες σχολές εξειδίκευσης στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει μετεκπαιδευτεί στη Μασσαλία Γαλλίας στην αντιμετώπιση πυρκαγιών πλοίων.

Είναι Απόφοιτος της ΑΣΠ και της Σχολής Ψυχολογικών Επιχειρήσεων της ΑΣΠ. Είναι επίσης πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου

Θράκης.

Το παρόν διάστημα, εκτελεί τα καθήκοντα του Περιφερειάρχη Πυροσβεστικού Σώματος Κεντρικής Μακεδονίας.

Ημερίδα ΑΔΙΣΠΟ

Opening remarks of the commander, Lt General George Seferlis, in conference hold in Hellenic Supreme Joint War College, on the 9th February 2011

Dear War college students

Today the Hellenic Supreme Joint War College and I personally, have the honour to welcome four mostly distinguished visitors.

On the occasion of the two-day International Conference that will be held the upcoming days in Thessaloniki, organized by 'Strategy International', our guests kindly accepted our invitation to address also the graduates of our Academy.

I'd also like to welcome our honourable audience, Commander General NDC-GR, representative of foreign affairs ministry, generals, retired generals and admirals, local authorities' officials, associate professors from the "Aristotle University" and "University of Macedonia" and thank them for accepting our invitation to attend and participate to our conference.

This event that we organised is titled 'New Initiatives in an era of New Security Challenges' and we'll discuss about the perspectives that prevail and fuel debates among academics, policy makers, military and citizens around the globe.

We aim at a constructive discussion, building on the lectures of our honourable guests, looking for potential answers to issues that have impact in our every day life but also in our near future.

We'll welcome food for further thoughts, concerning the new and complicated security environment, since it is the main field of action for our profession. We should evaluate our contemporary strategies to confront these new security challenges. Since the threats are changing, should we keep applying the same traditional strategies and doctrines, or maybe we should consider revising and update them?

Our neighbour is the crossroad of three continents, vulnerable to all the threats identified as such even in NATO's new strategic concept. Illegal migration takes unpredictable dimensions; organised crime networks take advantage of the broader region's instability and exploit the preys of states' insecurity through human trafficking and smuggling.

Among the displaced people there are members of violent extremist groups, trying to establish and expand their network. Maritime, energy, environmental, cyber and social security are some of the contemporary concerns that emerged in the front-lines of security agendas.

Social and economic inequalities created conditions of uprising and chaos in neighbouring Mediterranean countries such as Tunisia, Egypt, and Albania. The geopolitical environment through its rapid and everyday transformation demonstrates the need for cooperation between states, in local, regional and global level.

The mechanisms of international and regional organisations such as NATO and the EU have a protagonist's role in promoting a multilateral approach and adjust apply proper strategies towards enhancing and fostering peace and security.

With these few welcoming words as a short introduction, I have the honour and the pleasure to announce the beginning of our conference.

I hope that through the presentations of our distinguished visitors, your questions and the constructive dialogue that will follow in the panel discussions, we'll find some useful answers and key points for further research.

Thank you

Θέμα ημερίδας: "New initiatives in an era of new Security Challenges"

Ημερίδα της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου, που διοργανώθηκε από την Έδρα Ασφάλειας Στρατηγικής (ΕΑΣ), και υλοποιήθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2011

Διακεκριμένοι ομιλητές παρουσίασαν τα κάτωθι θέματα:

- α. Ο καθηγητής Andrew Lambert του Department of War Studies King's College London, το θέμα "The Development of Strategic Education: Sir Julian Corbett and the Royal Navy War Course 1904-1914".
- β. Ο καθηγητής Alan Henrikson του The Fletcher School of Law and Diplomacy Tufts University, το θέμα " Global Challenges in Global Diplomacy: New geopolitical concerns ".
- γ. Η καθηγήτρια Sharyl Cross του George C. Marshall European Center for Security Studies, το θέμα "Toward Building a Comprehensive Strategy for Countering Violent Extremism".
- δ. Ο Ναύαρχος του Ιταλικού Ναυτικού Alberto Cervone καθηγητής του George C. Marshall European Center for Security Studies, το θέμα "EU Mediterranean security ".

Τις τοποθετήσεις των διακεκριμένων ομιλητών, ακολούθησε περίοδος ερωτήσεων και απαντήσεων, όπου συζητήθηκαν τα θέματα των σύγχρονων απειλών και συσχετίστηκαν αυτά με την ασφάλεια της χώρας μας, της περιοχής της ΝΑ Μεσογείου και της Ευρώπης γενικότερα.

Την ημερίδα παρακολούθησε το σύνολο των εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων της σχολής καθώς επίσης και προσκεκλημένοι, μεταξύ των οποίων ήταν η Γενική Πρόξενος των ΗΠΑ στη Θεσσαλονίκη κ. Catherine E. Kay και ο Στρατηγός Διοικητής του Γ' ΣΣ/ΝDC-GR κ. Γεώργιος Νακόπουλος.

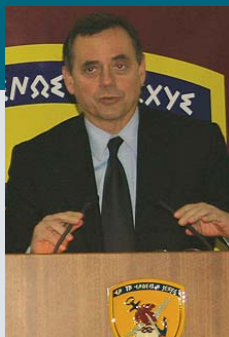
επισκέψεις - διαλέξεις στην ΑΔΙΣΠΟ

Ομιλία Υπουργού Εθνικής Άμυνας
κ. Ευάγγελου Βενιζέλου στην ΑΔΙΣΠΟ

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, επισκεύθηκε την ΑΔΙΣΠΟ και πραγματοποίησε ομιλία με κύριο άξονα την εθνική άμυνα και ασφάλεια κάτω από το πρίσμα της οικονομοκοπολιτικής κατάστασης σήμερα.

Επίσκεψη στην ΑΔΙΣΠΟ από το Διοικητή της ΕΥΠ κ. Κωνσταντίνο Μπίκα και διάλεξή του με θέμα <<Αποστολή - Οργάνωση - Δομή - Επιχειρήσεις ΕΥΠ>> στις 3 Φεβρουαρίου 2011

Επίσκεψη στην ΑΔΙΣΠΟ από το Γενικό Επιθεωρητή ΕΛΑΣ Β. Ελληάδος Αντγο Κωνσταντίνο Κασαπάκη και διάλεξή του με θέμα <<Αποστολή - Οργάνωση - Δομή - Επιχειρήσεις ΕΛΑΣ>> στις 10 Ιανουαρίου 2011

Επίσκεψη στην ΑΔΙΣΠΟ από τον Περιφερειάρχη ΠΣ Κεντρικής Μακεδονίας Υπτο Βασίλειο Τουλικά και διάλεξή του με θέμα <<Αποστολή - Οργάνωση - Δομή - Επιχειρήσεις ΠΣ>> στις 11 Ιανουαρίου 2011

Επίσκεψη και διάλεξη του Ακολούθου Άρμυνας ΗΠΑ Captain John Braunschweig στην ΑΔΙΣΠΟ, στις 24 Νοεμβρίου 2010, με θέμα «Εθνική Στρατηγική Ασφάλειας ΗΠΑ».

Επίσκεψη και διάλεξη του Πρεσβευτή Ρωσίας Michael I. SAVVA στην ΑΔΙΣΠΟ, στις 11 Φεβρουαρίου 2011, με θέμα «Εθνική Στρατηγική Ασφάλειας Ρωσίας».

Επίσκεψη και διάλεξη της εκπροσώπου τύπου του ΝΑΤΟ κ. Ινώς Αφεντούλη στην ΑΔΙΣΠΟ, στις 10 Δεκεμβρίου 2010, με θέμα «Νέο Στρατηγικό Δόγμα και επιπτώσεις στην ασφάλεια της ΝΑ Ευρώπης».

Επίσκεψη και διάλεξη του ΑΚΑΜ Γαλλίας Colonel Gerard Gailhouse στην ΑΔΙΣΠΟ, στις 13 Δεκεμβρίου 2010, με θέμα «Εθνική Στρατηγική Ασφάλειας Γαλλίας».

Επίσκεψη και διάλεξη του ΑΚΑΜ Μ. Βρετανίας Colonel Tony Morphet στην ΑΔΙΣΠΟ, στις 16 Δεκεμβρίου 2010, με θέμα «Εθνική Στρατηγική Ασφάλειας Μ. Βρετανίας».

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ Επιθεώρηση

Διάλεξη του κ. Ανδριανόπουλου Ανδρέα, Καθηγητή Αμερικάνικου Κολλεγίου ΑΘΗΝΩΝ, στις 15 Νοεμβρίου 2010, με θέμα «Ο Ρόλος της Κεντρικής Ασίας – Κίνας – Ινδίας στις Διεθνείς Σχέσεις τον 21ο αιώνα».

Διάλεξη του κ. Πασχαλίδη Γρηγόριου, Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ΑΠΘ, στις 9 Νοεμβρίου 2010, με θέμα «Πολιτιστικές Συγκρούσεις στο Νέο Διεθνές Περιβάλλον Ασφάλειας».

Διάλεξη του κ. Σπύρου Λίτσα, Λέκτορα Πανεπιστημίου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, στις 9 Νοεμβρίου 2010, με θέμα «Θεωρίες Στρατηγικής: Clausewitz Εξέταση Πολιτικής και Πολέμου».

Διάλεξη του κ. Φωτάκη Ζήση, Λέκτορα Ναυτικής Ιστορίας ΣΝΔ, στις 11 Νοεμβρίου 2010, με θέμα «Θεωρίες Στρατηγικής: Θουκυδίδης – Πελοποννησιακός Πόλεμος».

Διάλεξη του κ. Κουσκουβέλη Ηλία, Καθηγητή Πανεπιστημίου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, στις 17 Νοεμβρίου 2010, με θέμα <<Παίγνια>>.

Διάλεξη του κ. Μάζη Ιωάννη, Καθηγητή Πανεπιστημίου ΑΘΗΝΩΝ, στις 18 Νοεμβρίου 2010, με θέμα <<Γεωπολιτική των Δικτύων Ενέργειας>>.

Διάλεξη του κ. Μαρκεζίν Βασίλειου, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου ΑΘΗΝΩΝ, στις 22 Νοεμβρίου 2010, με θέμα <<Μια νέα Εξωτερική Πολιτική για την Ελλάδα>>.

Διάλεξη του κ. Φραγκονικολόπουλου Χρήστου, Επίκουρου Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ΑΠΘ, στις 23 Νοεμβρίου 2010, με θέμα <<Παγκόσμια Διακυβέρνηση: Ζητήματα και Προοπτικές Εκδημοκρατισμού της Παγκόσμιας Πολιτικής>>.

Διάλεξη του κ. Καραμπελιά Γεράσιμου, Αναπληρωτή Καθηγητή ΠΑΝΤΕΙΟΥ Πανεπιστημίου στις 26 Νοεμβρίου 2010, με θέμα <<Ελληνοτουρκικές Κρίσεις>> και <<Στρατός Ισλάμ και Πολιτική Εξουσία στην Τουρκία - ΝΑ Ευρώπη>>.

Διάλεξη του κ. Καραγιάννη Ηλία, Καθηγητή Πανεπιστημίου George Washington, στις 21 Δεκεμβρίου 2010, με θέμα <<Ο Πόλεμος στην Εποχή της Πληροφορίας - Η "Ανασφάλεια" του Κυβερνοχώρου>>.

Διάλεξη του κ. Σκιαδά Δημήτριου, Επίκουρου Καθηγητή Πανεπιστημίου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, στις 17 Ιανουαρίου 2011, με θέμα <<Τεχνικές Οικονομικού Αποκλεισμού>>.

Διάλεξη του κ. Παπαπανάγου Χάρρυ, Καθηγητή Πανεπιστημίου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ στις 17 Ιανουαρίου 2011, με θέμα <<Η Οικονομική Διπλωματία στη Χάραξη Εθνικής Στρατηγικής στα Βαλκάνια και ΝΑ Ευρώπη>>.

Διάλεξη του κ. Ευθυμιόπουλου Μάριου, Επισκέπτη Καθηγητή SAINS Johns Hopkins University Washinhton DC στις 4 Φεβρουαρίου 2011, με θέμα <<Νέο Στρατηγικό Δόγμα NATO - Σχέσεις NATO - Ρωσίας>>.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Η Επισκόπηση του μήνα Οκτωβρίου, έλαβε χώρα στις 4 Νοεμβρίου 2010.

Η Επισκόπηση του μήνα Νοεμβρίου, έλαβε χώρα στις 9 Δεκεμβρίου 2010.

Η Επισκόπηση του μήνα Δεκεμβρίου, έλαβε χώρα στις 23 Δεκεμβρίου 2010.

Η Επισκόπηση του μήνα Ιανουαρίου, έλαβε χώρα στις 4 Φεβρουαρίου 2011.

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ Επιθεώρηση

Η Έδρα Επιχειρησιακής Σχεδίασης ΕΕΣ, παρουσίασε στη Διοίκηση της Σχολής, τη Διαδικασία Ανάλυσης Κατάστασης, από την ομάδα Επιχειρησιακής Σχεδίασης Διακλαδικού Επιτελείου σύμφωνα με τον Διακλαδικό Κανονισμό 2-1/07, στις 30 Νοεμβρίου 2010.

Η Έδρα Επιχειρησιακής Σχεδίασης ΕΕΣ, με επικεφαλής τους εκπαιδευτές της, κατά τη διάρκεια της άσκησης ΤΑΑΣ ΑΘΗΝΑ στις 28 Ιανουαρίου 2011.

εκπαιδευτικές επισκέψεις - αγιασμός - κοπή βασιλόπιτας

Η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, επισκεύθηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς το ΓΣΣ/NDC-GR, στις 5 Νοεμβρίου 2010 όπου οι διοικητές ανταλλάξαν αναμνηστικές πλάκες.

Το Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης επισκεύθηκε η ΑΔΙΣΠΟ, στα πλαίσια του εκπαιδευτικού της προγράμματος, όπου και ξεναγήθηκε από την ξεναγό κ. Ευγενία Κούκουρα, στις 5 Νοεμβρίου 2010.

Στις 12 Ιανουαρίου 2011, έγινε ο αγιασμός του έτους στην ΑΔΙΣΠΟ, από τον Ιερέα του Γ'ΣΣ Αρχιμανδρίτη Σωσίπατρο Σαββίδη Λγό (ΘΡ).

Στις 13 Ιανουαρίου 2011, ο Διοικητής της ΑΔΙΣΠΟ Υπτογος Γεώργιος Σεφερλής, έκοψε τη Βασιλόπιτα της Σχολής, παρουσία όλου του προσωπικού και ανταλλάχθηκαν ευχές για το νέο έτος.

ΑΔΙΣΠΟ

Αποστολή ΑΔΙΣΠΟ

Αποστολή της Σχολής είναι να παρέχει διακλαδική εκπαίδευση επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου, καθώς και επιμόρφωση σε βασικά θέματα γεωπολιτικής σε ανώτερους αξιωματικούς των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) με σκοπό την προαγωγή της ικανότητάς τους στη σχεδίαση, διεύθυνση, διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων, την κατάρτισή τους για τη στελέχωση εθνικών και συμμαχικών διακλαδικών στρατηγείων, στο εσωτερικό ή εξωτερικό και λοιπών εθνικών - συμμαχικών διεθνών θέσεων και για να τους καταστήσει ικανούς διοικητές και επιτελείς διακλαδικών στρατηγείων.

Η Σχολή λειτουργεί και ως επιστημονικός και επιτελικός φορέας στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων για θέματα διακλαδικότητας, άμυνας, ασφάλειας και γεωπολιτικής - στρατηγικής εθνικού - συμμαχικού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ
Επίθεωρηση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ